

ПОЛИТИКИН

3
динара

БРОЈ
1173

ЗАБАВНИК

21. VI 1974. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXV



КОМПЛЕТАН
СТРИП
ПИРАТИ

Ripley

Веровати или не!



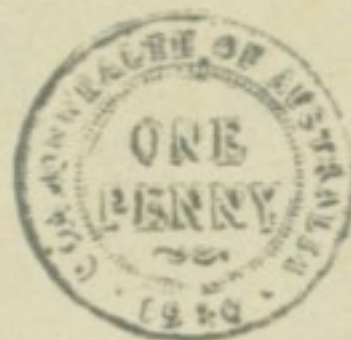
ДОКТОР У ОКЛОПУ

ЗИГМУНД ГОЦКЕРНЕР
из МИНХЕНА,
КОЈИ ЈЕ ОБАВЉАО
ЛЕКАРСКУ ПРАКСУ
ОД 1442. ДО 1475,
У ВРЕМЕ КАДА СУ
ДРУМСКИ РАЗБОЈНИЦИ
ЧЕСТО НАПАДАЛИ
ЛЕКАРЕ, ОДЛАЗИО ЈЕ
СВОЈИМ ПАЦИЈЕНТИМА
У КУКНЕ ПОСЕТЕ НА КОЊУ,
У ВИТЕШКОМ ОКЛОПУ
И НАОРУЖАН
МАЧЕМ
И
БОЈНОМ СЕКИРОМ.



МАНАСТИР ЈАЛОМИСИОРА

У РУМУНИЈИ
ПОДИГНУТ ЈЕ
У ЈЕДНОЈ ПЕКИНИ
У
КАРПАТСКИМ
ПЛАНИНАМА.



БРОНЗАНИ НОВЧИК ОД ЈЕДНОГ ПЕНИЈА,

ГРЕШКОМ
ИСКОВАН У
АУСТРАЛИЈИ
1930,
ПРОДАТ ЈЕ
НЕКОМ
НУМИЗМАТИЧАРУ
ЗА
6,800
Н. ДИНАРА.



СЕНО

СЕ У КИНСКОЈ
ПРОВИНЦИЈИ КЈАНГСИ
ПЛАСТИ
НА ДРВЕКУ
ДА БИ СЕ
БОЈЕ
ОСУШИЛО.



ВОЗВРАТ ВИЛХЕЛМ

ОД
НАСАЈА
ИМАО
ЈЕ
НАДИМАК
"ВИЛХЕЛМ
БОГАТИ"
САМО
ЗАТО
ШТО ЈЕ
ИМАО
ТРИНАЕСТОРО
ДЕЦЕ.

БАКВИРИ

ИЗ
ЗАПАДНЕ АФРИКЕ
СВИРАЈУ НА
ТЕТИВАМА
СВОЈИХ ЛУКОВА
ДУВАЈУКИ
И
ПРЕВЛАЧЕКИ
ПРЕКО
ЊИХ
ШТАПИКЕМ.



ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● пре извесног времена у Институту за ваздушну и космичку пловидбу у Трауену у Западној Немачкој испробан је нови синтетички материјал назван „резистан“. Овај материјал је шест стотина пута отпорнији на високе температуре од челика, сли-



чан је згуснутој пени, може да се лије и распрскава а састоји се од самлевеног минерала перлита и меламин-смоле. Отпорност на притисак износи 65 кп/кубни метар. Материјал је намењен за облагање аутомобила и авиона и као изолатор у изградњи кућа јер подноси врло високе температуре.

● офсајд је уведен у фудбалски спорт 1866. године а једанаестерац 1891. године.



● стари Египћани стављали су својим преминулим сродницима под језик драги камен изрезан у облику једне бубе која је била симбол бесмртности.



● природњаци тврде да неке животиње показују извесна осећања слична осећањима код људи. Тако наводе пример чворка који је веома „нежан“ према својој жени и доноси јој цвет док она



лежи на јајима у гнезду. И муж-јак једне врсте морског галеба кљуном убере цвет морског каранфила и односи га жени која лежи на јајима. Природњаци то тумаче његовом радостју што ће ускоро постати отац.

● дугометражни филм Волта Дизнија „Мач у камену“, рађен према истоименом роману у сли-



кама Т. Х. Вајта, сниман је три године и за то време утрошено је пет тона боје и 1.325.650 оловака.



● реч билион у значењу милион милиона била је први пут употребљена у алгебри Француза Николе Шикее (1445—1500).

● друга по величини лука у Венецуели носи име Пуерто Кавело што би се могло превести као



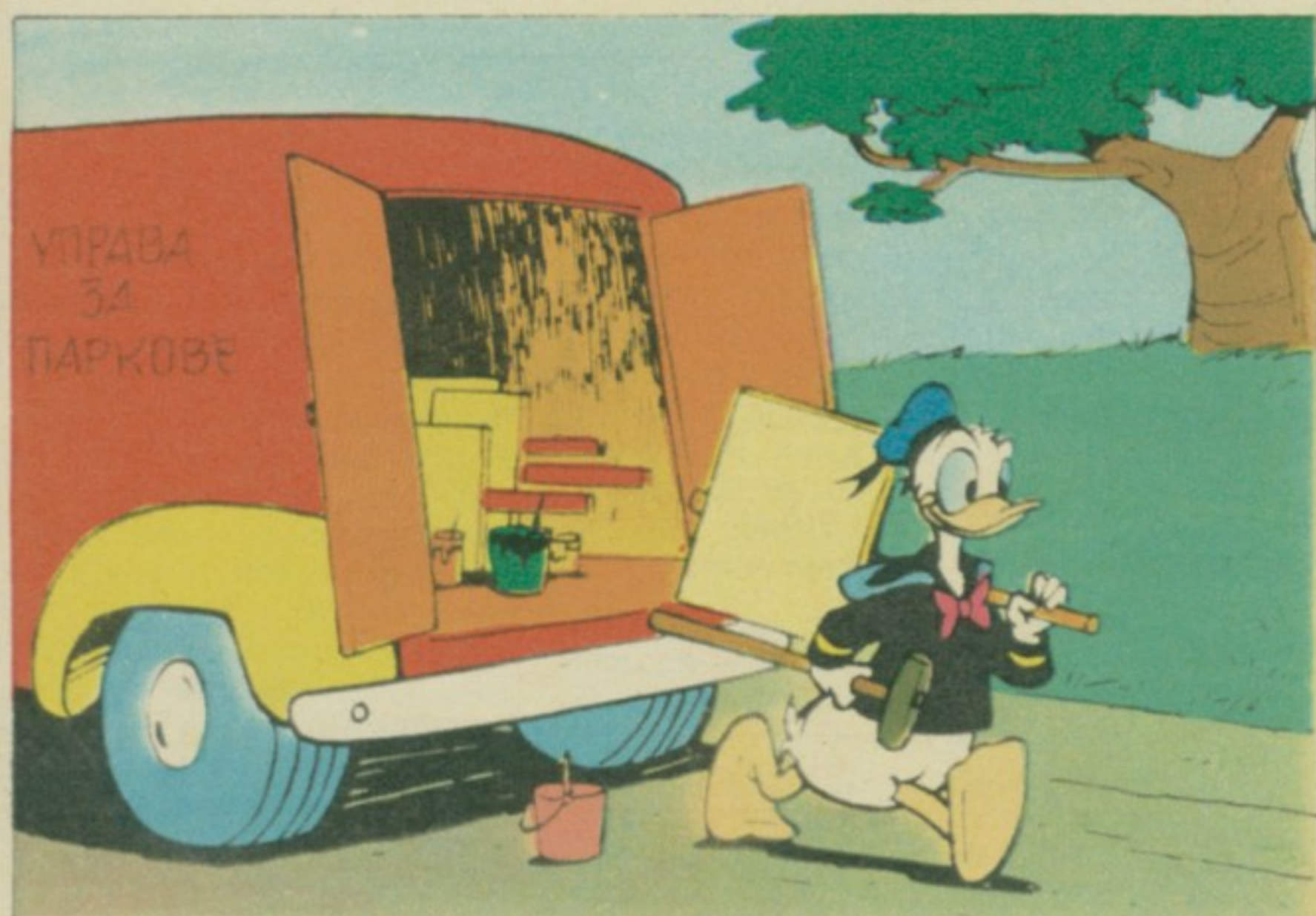
„лука косе“. Луку су крстили још стари морепловци. У овом делу Карипског мора вода је тако мирна а се, како морнари тврде, брод може обичном длаком из косе држати привезан у пристаништу.

● недавно је у Хамбургу у универзитетској болници извршена прва операција у стакленој асептичној хируршкој комори која је тако конструисана да се број компликација које настају после операције своди на минимум. Специјални филтер одстрањује праšину и микроорганизме из ваздуха који струје кроз климатски уређај у кабину. Лекари и сестре носе за време операције нарочиту заштитну одећу и шлем.



WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК



Невероватно! — лагано је изговорио мајор Шпехт. — Какво бомбардовање! — спустио је зорин и погледао ледено лице генерала фон Манштајна. Овај је зурио кроз летње праскозорје. Из осматрачнице Главног штаба укопане у стени видела се само густа прашина која је покривала циљ — Севастопол. Био је 7. јун 1942. године, 3.59 ујутру. До четри часа када ће немачка пешадија ући у град да „покупи“ лешеве совјетских војника недостајало је само 60 секунди.

На неки отпор у опсађеном граду овде нико није рачунао. Уосталом, после свега оног што је Вермахт бацио на несрећни град, ништа друго није се ни могло очекивати.

ПИЛОТИ СУ УМОРНИ

У току тридесет дана опсаде Немци су на град бацили 13 хиљада тона бомби великог калибра! Убиствени товар бачен је током 25 хиљада ваздушних напада. Рачуна се да су опасне штучке 8. ваздухопловног корпуса генерала фон Рихтхофена извеле сваког дана просечно хиљаду бомбардовања! Немачки пилоти дословце су падали од умора.

Севастопољска утврђења примила су, осим тога, још око 47 хиљада тона артиљеријских пројектила разних калибра!

Да би се XI армији генерала Манштајна пружио подршка у нападу на Севастопол, „испражњен“ је читав артиљеријски резервни парк Трећег Рајха. И сад су сви ти топови тукли истовремено и без прекида. Данима и данима на Севастопол је пљуштала ватрена киша, пуцало је из огромних противавионских топова калибра 88 мм, из пољских и самоходних топова, грувало из неколико стотина бацача, правих цинова — највећих које је војна техника до тада измислила. На тачкама где је совјетска одбрана била најгушће усредсређена, паљба је достижала јачину од 324 гранате у минути на површини од свега неколико квадратних километара! Многи совјетски војници, забарикадирали у утврђењима, страдали су али не од експлозија већ од прскања крвних судова изазваног ваздушним притиском од толиких детонација. Никада у историји није вођена таква битка између бетона и челика с једне и топова с друге стране.

ЧУДОВИШТЕ СТИЖЕ У 60 ВАГОНА

Али, то још ни издалека није било све што су Немци предузели да би заузели ову црноморску луку. Против најчувенијег утврђења на свету употребљено је најмоћније оружје на свету.

4 Три колоса, три чуда нема-

НАЈВЕЋИ АРТИЉЕРИЈСКИ ДВОБОЈ

чке технике доведена су пред зидине Севастопоља. Ова три чудовишта звала су се ГАМА, ТОР и ДОРА.

Најскромнији у овом друштву цинова, Гама, далекометни топ калибра 427 мм, био је моћнији од чувене „Дебеле Верте“ која је у I светском рату бомбардовала Париз. С раздаљине од 14 километара Гама је засипала Севастопол гранатама тежким по 923 килограма — толико отприлике тежи један фијат-124! Цег Гаме била је дугачка 8,27 метара, а оруђе је опслуживало равно 235 артиљераца!

Но, Гама је била прави патуљак у односу на Тору који је био намењен рушењу утврђења од армираног бетона. Калибар Тора износио је 615 мм, а кроз цев дугачку 5 метара излетале су гранате тешке 2200 килограма, односно више од две тоне! Таквом „зрну“ тешко је могло да одоли и постројење од најјачег армираног бетона.

Међутим, права „ратна фабрика“, колос над колосима, био је супертоп Дора. Само за њено транспортовање до Севастопоља употребљено је 60 железничких вагона! Калибар му је био 880 мм, а цев дугачка 32,5 метара! Дора је на Севастопол бацала гранате од 4,5 тоне са удаљености од 47 километара. Кад се касније „при-

ближила“ на 38 километара, сваког дана је на опсађени град избацивала три пројектила од којих је сваки био тежак 7 тона, а висок колико двоспратница. Први овакав пројектил који је погодио циљ у совјетском сектору Севернаја, уништио је складиште муниције смештено 30 метара под земљом!

Да би могла да нишани и пуца, Дору је опслуживало 1500 артиљераца, на челу са артиљеријским пуковником, а под надзором инжењерског генералштаба.

МНОГО НЕЗГОДАН ПРОТИВНИК

И половина овог чуда од технике била би довољна да уништи сваки други град на свету, али не и Севастопол. То је чудан град коме није било први пут да изнемади непријатеља. Јер, Севастопол, који називају „Гибралтар Црног мора“, одувек је био руска стража и опасан противник за све оне који су желели да освоје Црно море и Дарданеле.

Севастопол лежи на крају западног обронку планине Јаил на југу Кримског полуострва и од Румуније је удаљен само 200 киломе-

ЧУВАЈ СЕВА

тара. Исто толико га дели од турске обале, а 500 километара од бугарске. Од Босфора, јединог пролаза између Црног и Средоземног мора, раздваја га свега 550 километара. Његов стратешки значај је више него очигледан. Велики руски генерал Григориј Александрович Потемкин, оснивач севастипољских утврђења крајем XVIII века, имао је обичај да каже како је Севастопол господар Црног мора и турских мореуза.

Управо то је и навело Потемкина да за време владавине царице Катарине II започне радове у пустом заливу у који су до тада залазили само сиромашни татарски рибари с оближњег острвца. Три године после тога никла је велика војна лука — Севастопол. Са околних висоравни које су биле изванредна природна одбрана града, утврђење, лу-

ку, бродоградилиште и арсенал штитио је венац батерија великог калибра. Била је то прва етапа у изградњи тврђаве која ће се убрзо прославити у целом свету.

За владавине цара Александра I, године 1805. утврђење је још више ојачано тако да се сад могло мерити с тврђавом Кронштат која у Балтичком мору штити прилаз Петрограду, данашњем Лењинграду. Године 1854. у јеку кримског рата, руски инжењерски генерал Тоденбен, изузетно способан човек, добио је задатак да одбрамбену снагу Севастопоља још више усаврши. Он је око првобитне тврђаве подигао седам утврђених појасева и снабдео их са 600 топова великог калибра. Овакав Севастопол издржао је годину дана, за оне прилике, ужасне налете удружених турских, француских, енглеских и италијанских снага. Отпор који је утврђење пружио изненадио је читав свет. Тако нешто, с војне тачке гледи-



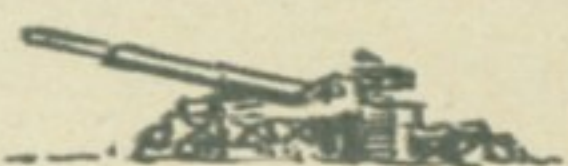
СЕ СТОПОЉА!

Против најчувенијег утврђења на свету употребљено је најмоћније оружје света. Три циновска топа, три чуда немачке технике доведена су пред зидине Севастопоља: Гама, Тор, Дора. Свако Дорино »зрно« било је тешко седам тона а велико као двоспратница!

потврдило да га је тако рећи немогуће освојити. Иако је само тридесет и пет хиљада немачких војника под командом инжењеријског генерала Јанцека бранило четрдесет километара утврђења, град је издржао дуже од три недеље непрекидно бомбардовање из хиљада артиљеријских оруђа, чувених каћуша и безброј авиона.

Те три недеље совјетске контраофанзиве немачки браниоци Севастопоља навали су дани црне смрти.

— Град је пао 13. маја јер више није било никога да га брани! Тридесет једна хиљада изгинулих Немаца и двадесет шест хиљада мртвих совјетских војника лежало је међу рушевинама најјаче, најкрвавије и најтрагичније војне тврђаве на свету.



Обновљени Севастопол данас је »Совјетски Гибралтар« и стоји на вечној стражи. Три моћно утврђене линије опасују град. Прва, спољна, широка је око три километара и састоји се из

шта, никако се није очекивало. И баш по бици за Севастопол прославио се и сам кримски рат вођен од 1853. до 1856. године.

Немци су осамдесет година касније веровали да ће заузети брже ову тврђаву и учинити све да то остваре. После пакленог бомбардовања спремали су се на јуриш.

ХОЋУ ГРАНАТУ РЕЛИНГ!

Тачно у 3.50 часа, 7. јуна 1942. године немачка пешадија кренула је у напад, не сумњајући да ће имати посла само са рушевинама и лешевима. Али, чекало их је големо изненађење. Готово да нису поверовали сопственим очима: сва совјетска утврђења чврсто су се држала »на ногама«.

Пешадија и инжењерија поновиле су напад. Али, узалуд! И не само тада. Читавих десет дана после првог напада, након безброј немачких покушаја, тврђава »Максим Горки I« која је штитила сектор Белбек, односно спољни појас сева-стополских фортификација, одолела је и остала неоштећена. Тада је 641. група тешке артиљерије добила задатак да је ликвидира. Окупани у зноју једва су тешке топове калибра 355 милиметара изнели на брда која окружују тврђаву.

У рану зору, док је сјај од бројних пожара у граду бледео под дневном светлошћу, топови су били спремни за палбу. Заповедник, поручник фон Кадим, пун самопоуздања, наместио је доглед да би што боље осмотрио убиствени ефекат ове палбе. Циљ није далеко и топови уз заглушујућу грмљавину испалају прву салву. Ништа! Друга салва доживела је исту судбину, трећа такође. Пробојне гранате нису нанеле тврђави никакву штету: одбиле су се као обичне лоптице од челичне куполе!

— Хоћу специјалну гранату релинг! — издао је телефоном наређење поручник фон Кадим. Сваку од ових специјалних граната, за коју је карактеристично да продиру у челик и експлодирају и у делићу секунде чим се зариви у мету, дизалице су морале да попу-

на брда око Севастопоља.

Кад је испалена друга реллинг граната, дугачка 3,60 м и тешка читаву тону, купола тврђаве »Максим Горки I«, циновска челична маса дугачка 300 а широка 40 метара, затресла се до темеља, а топови у њеној унутрашњости буквално су смрскани. Али, тврђава ни овог пута није пала! Правоугаона грађевина од армираног бетона, попут моћног троспратног блока, издржала је ударац.

Морало се пробати нешто друго.

Под ужасном совјетском ватром немачки инжењери 24. батаљона пробали су се до циновских зидина, ископали испод њих велике рупе, напунили их огромним количинама динамита, запалили фитиље и побегли колико их ноге носе. Од страховите заглушујуће експлозије тврђава је задрхтала и — остала читава! Још један покушај немачких инжењера, нове рупе, динамит, експлозија и — тврђава се распала надвоје!

НЕТАКНУТА ГЛАВА ШЕЋЕРА!

Кроз рушевине се назирала њена унутрашњост. То је прави град са сопственом електричном централом, водоводом, болницом, радионицама, лифтовима за војнике и муницију, складишима оружја дуж десетина километара склоништа и одбрамбених галерија, стотинама просторија заштитених двоструким челичним вратима. Чуду немачке технике Совјети су заиста супротставили чудо својих руку!

Али, то је била само једна тврђава, још тринаест таквих утврђења бранило је Севастопол. То су: »Ленин«, »Стаљин«, »Константиновски«, »Максим Горки II«, »Гепеу«, »Молотов«, »Чека«, »Волга«, »Урал«, »Сибир«, »Орлово брдо«, »Глава шећера«, »Северни врх« и »Ружан брег«. Оне су и даље биле целе! Чини се да су први појас одбране од армираног бетона, наоружан са 600 топова, међу којима су се налазили и огромни морнарички калибра 305 мм и још 2000 далекометних. Укупно Севастопол је бранило 100.000 војника — осам

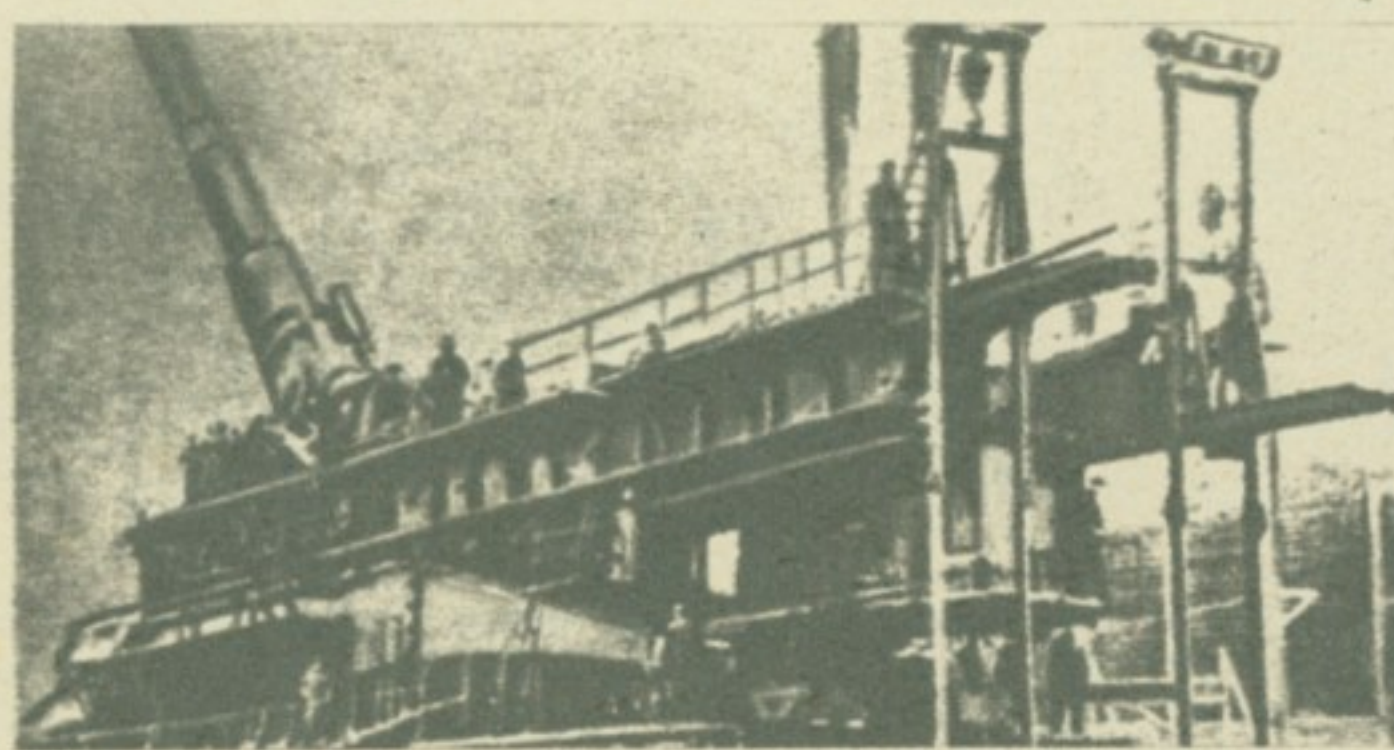
дивизија, шест бригада и неколико десетина оклопних батаљона.

Трећег јула, равно двадесет и шест дана након часа кад су Немци кренули да у Севастопољу »покупе« лешеве, град се још држао, а међу његовим рушевинама и зидовима лежало је, крпе мртвих које тешко рањених — 24 хиљаде немачких војника! Ни па-

ним гуменим чамцима прешли залив и докопали се срца града.

После 60 хиљада тона експлозива баченог на »Гибралтар Црног мора« Немци су морали да се задовоље тиме да га освоје јадним ручним бомбама, обичним бацањима пламена и голим бајо нетима. Они војни стручњаци који су сматрали да је доба тврђава давно прошло,

НАЈВЕЋИ ТОП СВИХ ВРЕМЕНА



Лична карта Доре:

Калибар — 80 см, тежина 1.350 тона, дужина — преко 42 метра, ширина — 7, а висина 11,5 метара. Цев, заједно са затварачем — тежине 40 тона, висина 32,5 метра. Брзина гађања — три зрна на час. Овај топ, најтеже досад познато артиљеријско оруђе које су још звали и »Тешки Густав«, избацивало је панцирне и разорне гранате које су пробијале челични оклоп дебео цео метар, продирале кроз осам метара бетона, а у земљу се заривале 32 метра. Израдила га је фирма Круп. Немци су намеравали да га употребе за бомбардовање Лондона, али до тога није дошло због усавршавања ракетних пројектила.



добранци 22. дивизије хитно допремљени авионима нису ту ништа могли да помогну. Изгледало је да се Севастопол не може заузети.

КОМАНДОСИ У НЕЧУЈНИМ ЧАМЦИМА

Тек једна смела акција у ноћи 27. јула довела је немачке јуришне трупе до унутрашњости измрцвареног града. Тако се напад на Севастопол, започет у великом стилу невиденим бомбардовањем из свих најмоћнијих оруђа која је Немачка поседовала, свео на акцију неколицине командоса који су усред ноћи у нечуј-

морали су после Севастопоља да промене мишљење.

Велико изненађење чекало је освајаче кад су пребројали совјетске жртве: девет хиљада мртвих, упола мање од немачких губитака! Објашњење је сасвим једноставно: чак и рушевине тврђава, маса бетона и челика, штитиле су храбре браниоце. Захваљујући томе Севастопол је могао тако дуго да пружа отпор.

ДАНИ ЦРНЕ СМРТИ

Две године касније, од 16. априла до 13. маја 1944. године совјетски војници јуришали су на Севастопол да би га узели од Немаца. И, утврђење је још једном

безброј ровова. Уз њих су оклопљене куполе које штите артиљеријска места.

Друга, средња, широка је километар и по, а чини је низ утврђених узвишења са објектима од армираног бетона и челика, у ствари, тврђавама које крију артиљеријско оруђе највећег калибра. Трећа, унутрашња линија састоји се из читавог лавиринта ровова, саобраћајница, бункера, између којих су простори за лако и тешко оружје и противтенковске препреке. Саставом војних аеродрома окружује овако утврђен Севастопол, док из залива и са пучине будно мотри совјетска ратна флота.

За сваки случај, да се историја не би поновила.

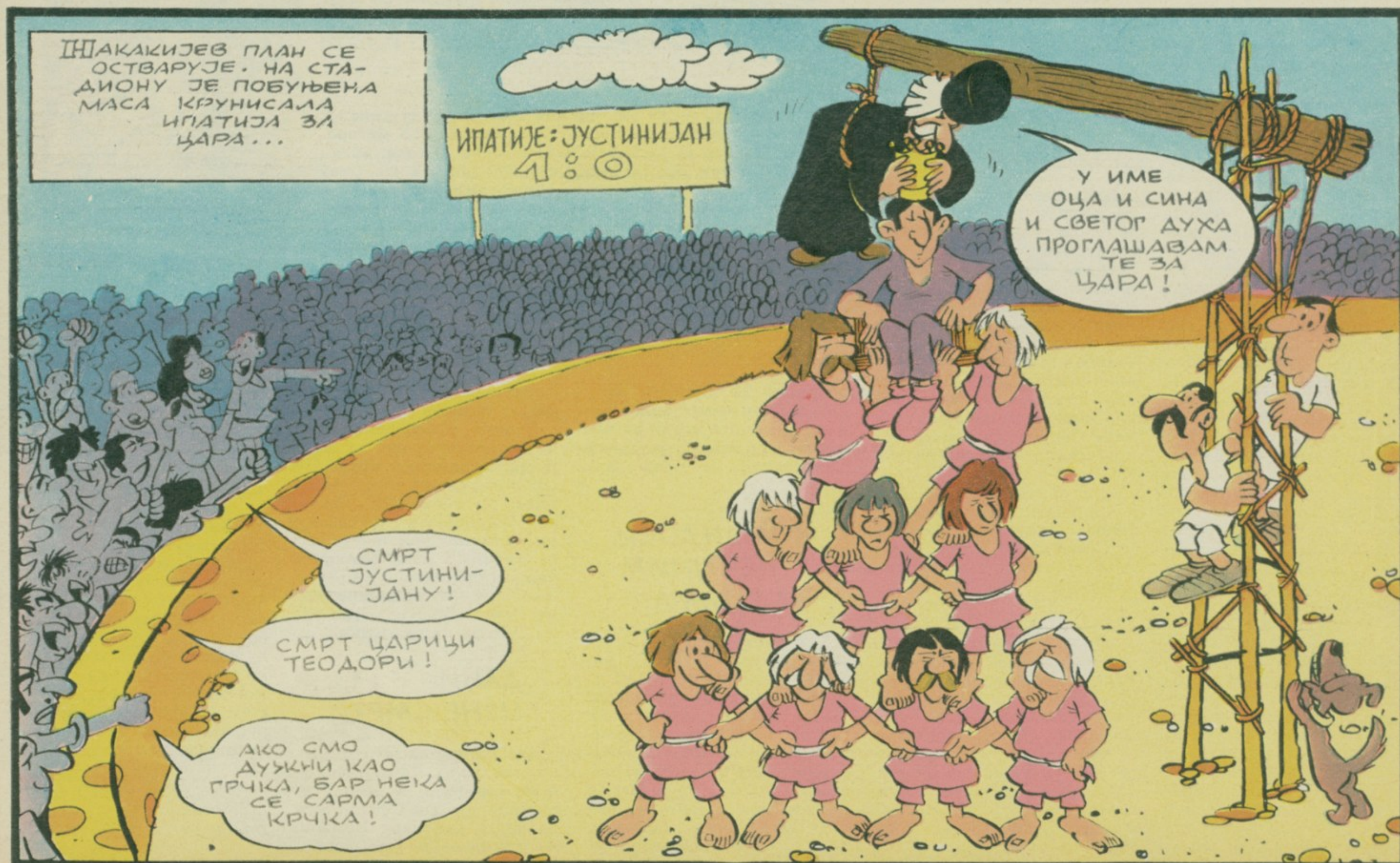
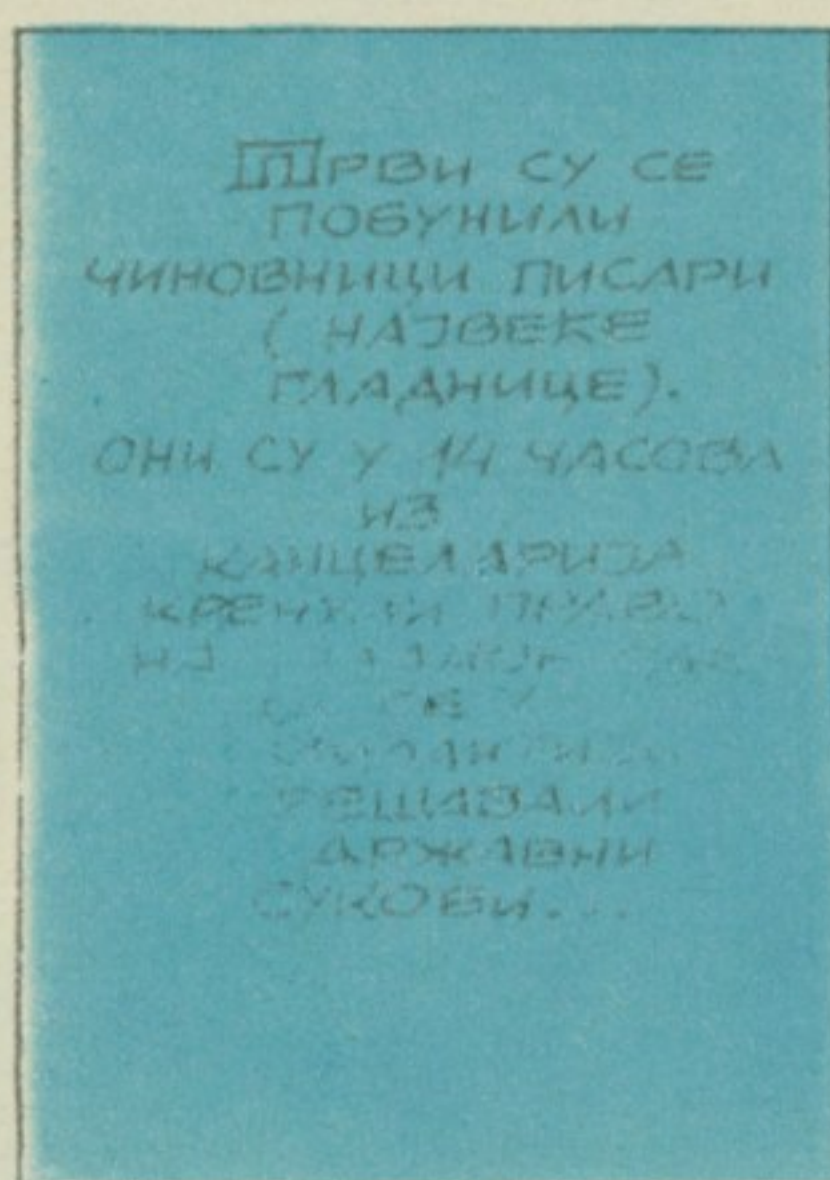
П. С.

ДИКАН и ШПИЈУНИ

Н. ЛЕКИЋ

А. СРЕДАНОВИЋ

СТРОГО
ПОВЕРЉИВО



ПРИЧА ИЗ ЖИВОТА

Цеки је застао на самој ивици мајдана и чекао нас весело машући репом. Били смо удаљени од њега само неколико корака кад се земља одронила и он је одједном нестao. Тренутак касније прво се зачуло плускање воде а онда његов паничан лавез. Схватила сам да је упao у ко зна колико дубоку бару.

Опрезно смо се приближили ивици и угледали Цекија како очајнички млатара шапама по блатнавој црној води. С муком се докопао неке даске и изгледало је као да се мало смирио. Дахтао је исплажена језика и мучио се да се одржи на површини. Ако му одмах не помогнемо, Цеки ће сигурно потонути.

БЕСПОМОЋНА И ОЧАЈНА

Дејвид се први прибрао и рекао ми:



Ненси Кауен, Дејвид, Бил и Цеки

гледају сав свој живот. Мени се то није догодило. Осећала сам једино ужасан страх.

А онда, ни сама не знам како, испливала сам на површину, плускајући по прљавој води која ми је улазила у уста. Нисам смела да их отворим и да вичем. Али, у близини ионако није било никога а од мог брата Билија ни трага ни гласа. У том тренутку нисам знала да је отрчао на пут надајући се да ће наћи неког ко би могао да ми помогне.

Док сам се копрцала у густој, смрдљивој води, зачуо се чудан шум. С пуно наде погледала сам навише и угледала мали инвалидски аутомобил на три точка. Зауставио се недалеко од ивице мајдана и из њега је изишао седокоси, хроми старац.

Никад нећу сазнати како је то стари господин успео, али он се некако спустио доле, на песковиту обалу. Док је с муком пузао по стрмини, покушавао је да ме охрабри. Али, узалуд! Ја сам тада већ хистерично вриштала.

— Не брини ништа, душо! —

штап и ја сам га чврсто зграбила. Други крај је држао он нагињући се целим телом у страну да не изгуби равнотежу и оклизне се у бару.

НАЈЗАД СМО ГА ПРОНАШЛИ!

— Држи се чврсто! — говорио је. Грчевито сам стезала штап бојећи се а ми не исклизне из руку. Чинило ми се да време пролази споро као вечност. Видела сам како се старчево лице грчи од напора а по челу му искачу крупне грашке зноја. На сваки његов покрет песак му је измицао испод ногу. Сад смо и он и ја били у опасности.

Како није смео да вуче штап, старац га је упорно држао јер је знао да од његове издржљивости зависи мој живот.

Били смо на измаку снаге кад се најзад зачуо глас мог мужа који је довео ватрогасце. Не знам више шта се дешавало јер сам изгубила свест. Пробудила сам се тек у амбулантним колима, увијена у топлу ћебад. Добро сам се осећала. Рекли су ми да је Цеки спасен и то ме је још више умирило.

У оној збрци која је настала у мајдану нико није приметио кад се мој спасилац вратио до својих кола и отишао. Нико није ни знао ко је хроми старац у инвалидским колима. Сазнала сам једино да је хрпао јер је боловао од артритиса, упале зглобова! Сигурно се страшно намучио док је готово цео сат држао други крај штапа.

Мој муж је трагао за њим пуна два месеца и најзад је успео да га пронађе. Био је то шездесет шестогодишњи Том Ендрјус из Парк Стрита у Ротерхаму, покрајини Јоркшир. Упркос тешкој болести, возио се у својим колима по околини и често спасавао неопрезне животиње које су упадале у напуштене мајдане.

Ненси Кауен

ДАЉЕ ОД МАЈДАНА!

— Причувај Билија док ја одем по ватрогасце.

Често сам говорила да ће се једног дана наш црни, несташни пас лабрадорске расе Цеки увалити у неку невољу. Али, никад нисам могла ни помислити да ћу ја због њега умало изгубити живот.

Да један стари, хроми човек није пошао у своју уобичајену шетњу, ја сад не бих седела у свом топлој дому у Воркшопу, у покрајини Нотингемшир у Енглеској. И сигурно је да не бих писала ову причу док моја беба, мој син Роберт, пузи око мене а мој муж Дејвид се одмара у столицама за љуљање...

Била је недеља, 28. мај 1972. године, кад смо мој муж и ја одлучили да по подне одведемо мог осмогодишњег брата Билија у шетњу до старог мајдана Одвеј. Наравно, повели смо и нашег пса Цекија. Ја сам имала тада четрнаест година и била већ годину дана удата за Дејвида.

У близини нашег градића налазило се неколико старих, напуштених мајдана који су се у кишним периодима пунили водом и претварали у дубоке муљевите баре. Један од таквих мајдана био је и Одвеј. Његово дно одавно је служило као сметлиште и унаоколо се ширио непријатан смрад. Знао смо да се треба држати даље од тог места јер су се његове песковите ивице, високе око шест метара, често одроњавале.

Али, сада нисам имала избора. Стајала сам ту беспомоћна и очајна што не могу ништа да учиним за Цекија.

ПОМОЋ ХРОМОГ СТАРЦА

— Слатки, добри Цеки! Извадићемо те одатле, видећеш! — тепала сам му нежно нагињући се преко ивице. И тада одједном — оклизнула сам се и стрмоглавила у бару.

Често сам говорила да ће се наш пас Цеки једног дана увалити у невољу, али никад нисам ни помислила да ћу због њега умало изгубити живот.

Прљава вода се склопила изнад мене и ја сам са ужасом осетила да тонем. Била сам сигурна да ћу умрети у том блату.

Обично се каже да људи суочени са смрћу у делићу секунде са-

говорио је старац. — Смири се док не видимо како да се извучемо одавде.

Једва ми је допирао до свести његов љубазни, умирујући глас.

Старац ми је тада пружио свој

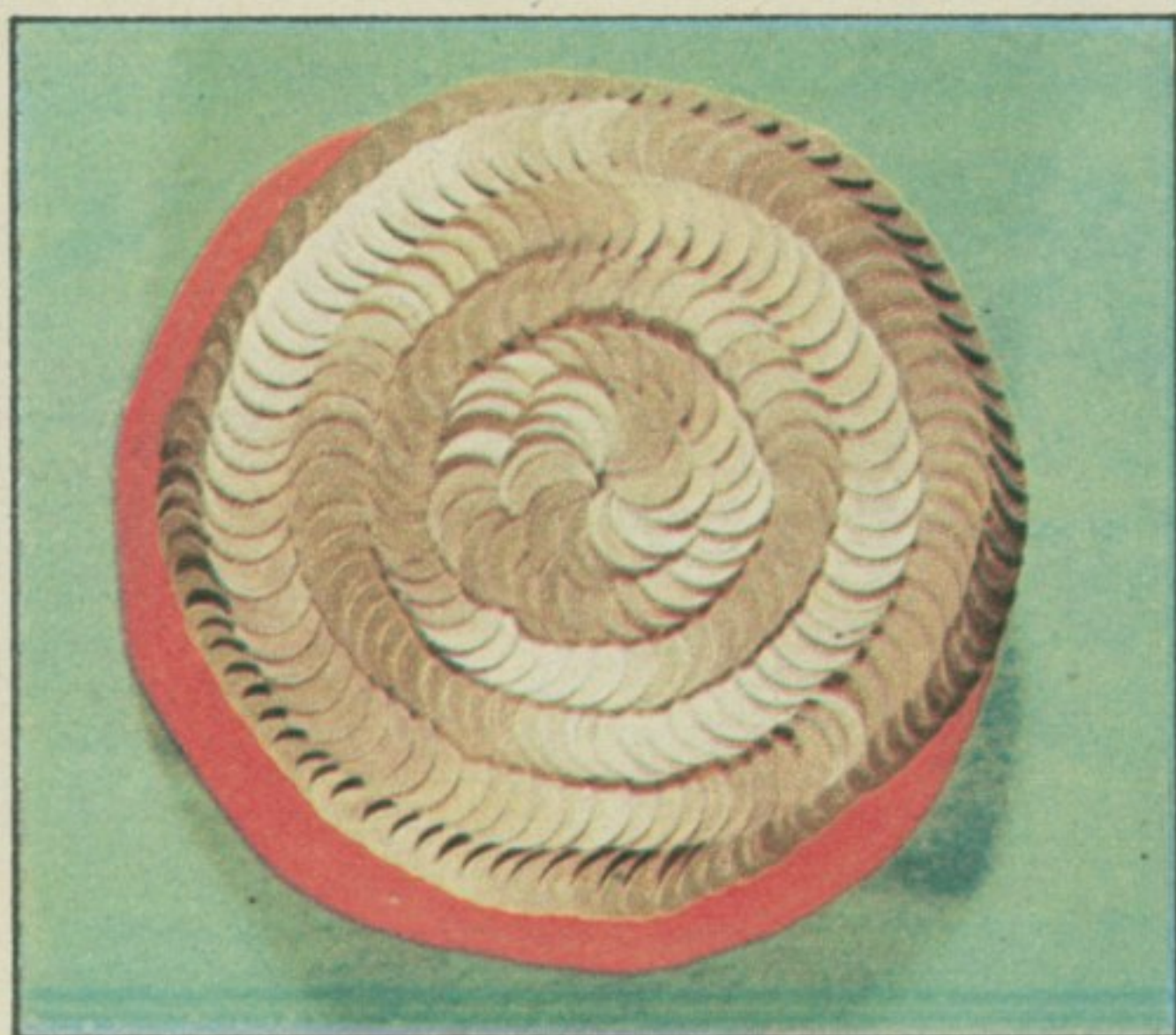


— Држи се чврсто! — говорио је непознати старац и бодро ме да издржим.



ДИЈАМАНТСКА ГРАНА украсне игле за женске капе

ЖЕНСКА КАПА УКРАШЕНА СА 300 ЗЛАТНИКА, носила се у Београду

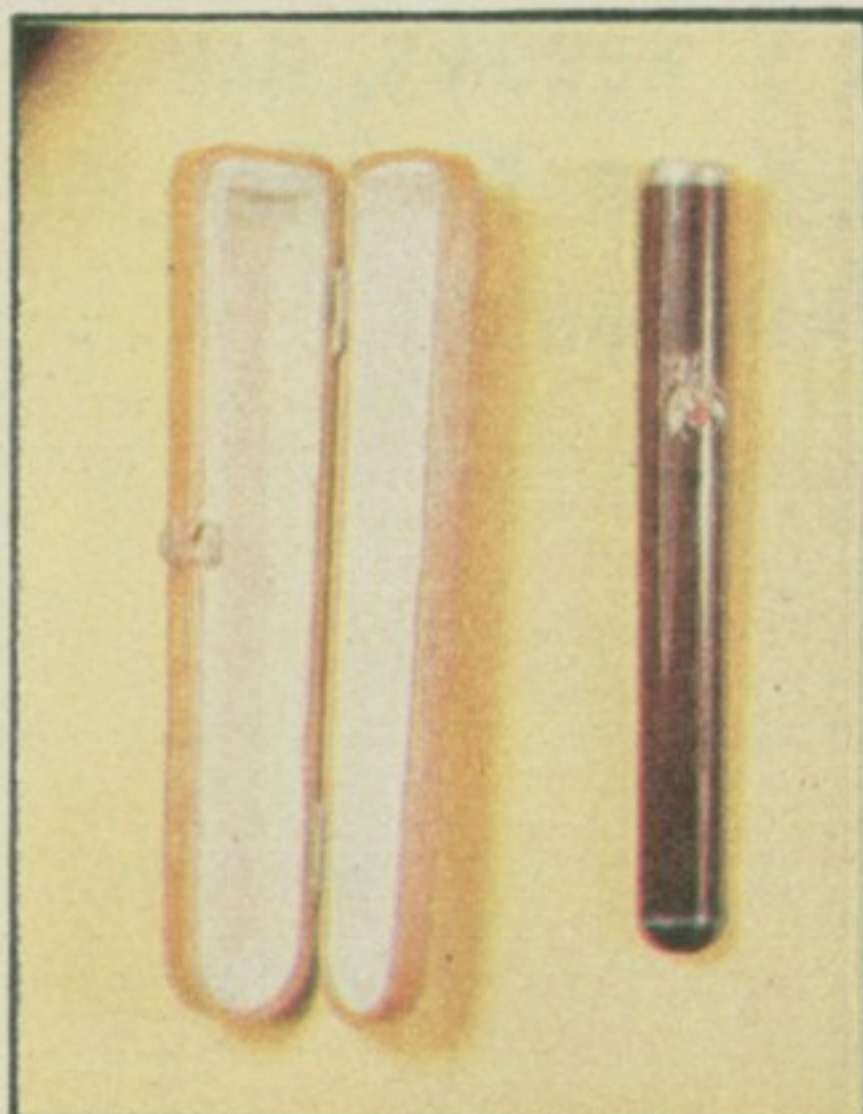
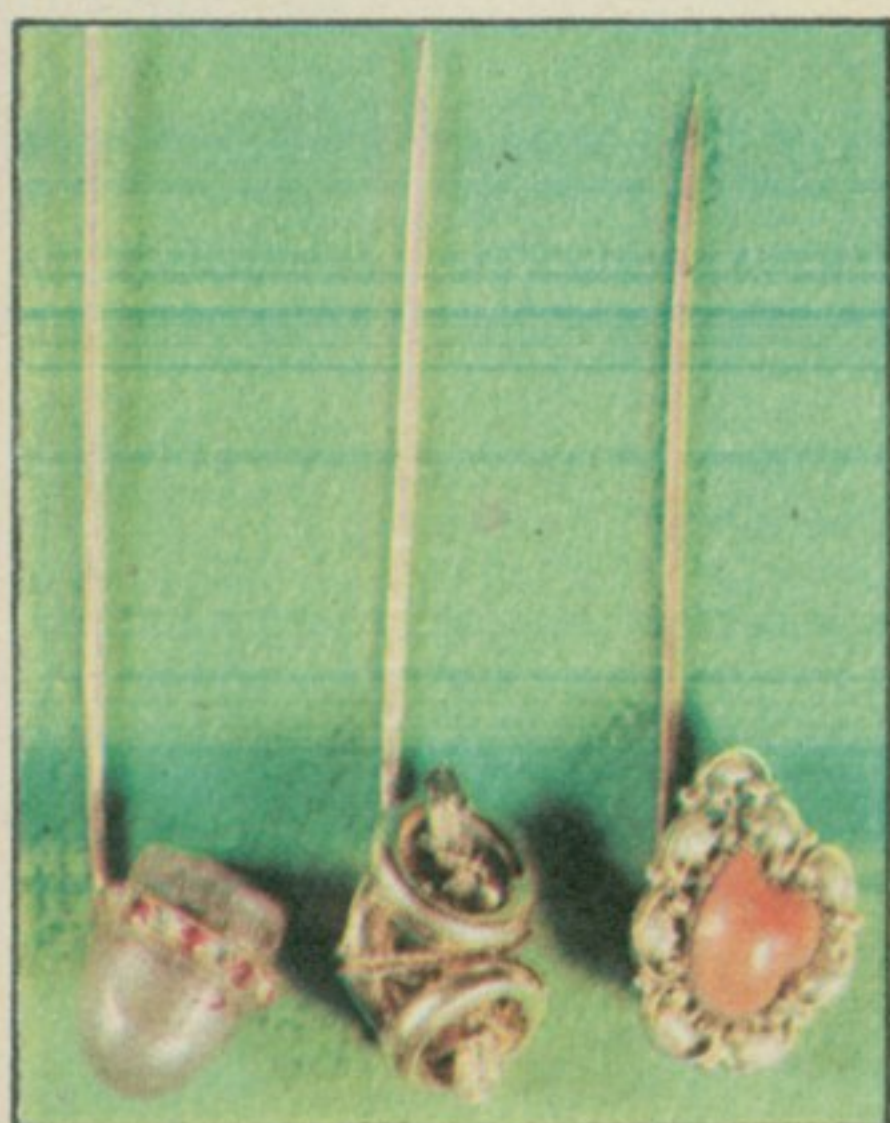


ЖЕНСКИ САТ С ЛАНЦЕМ, злато

НАКИТ
XIX
ВЕКА

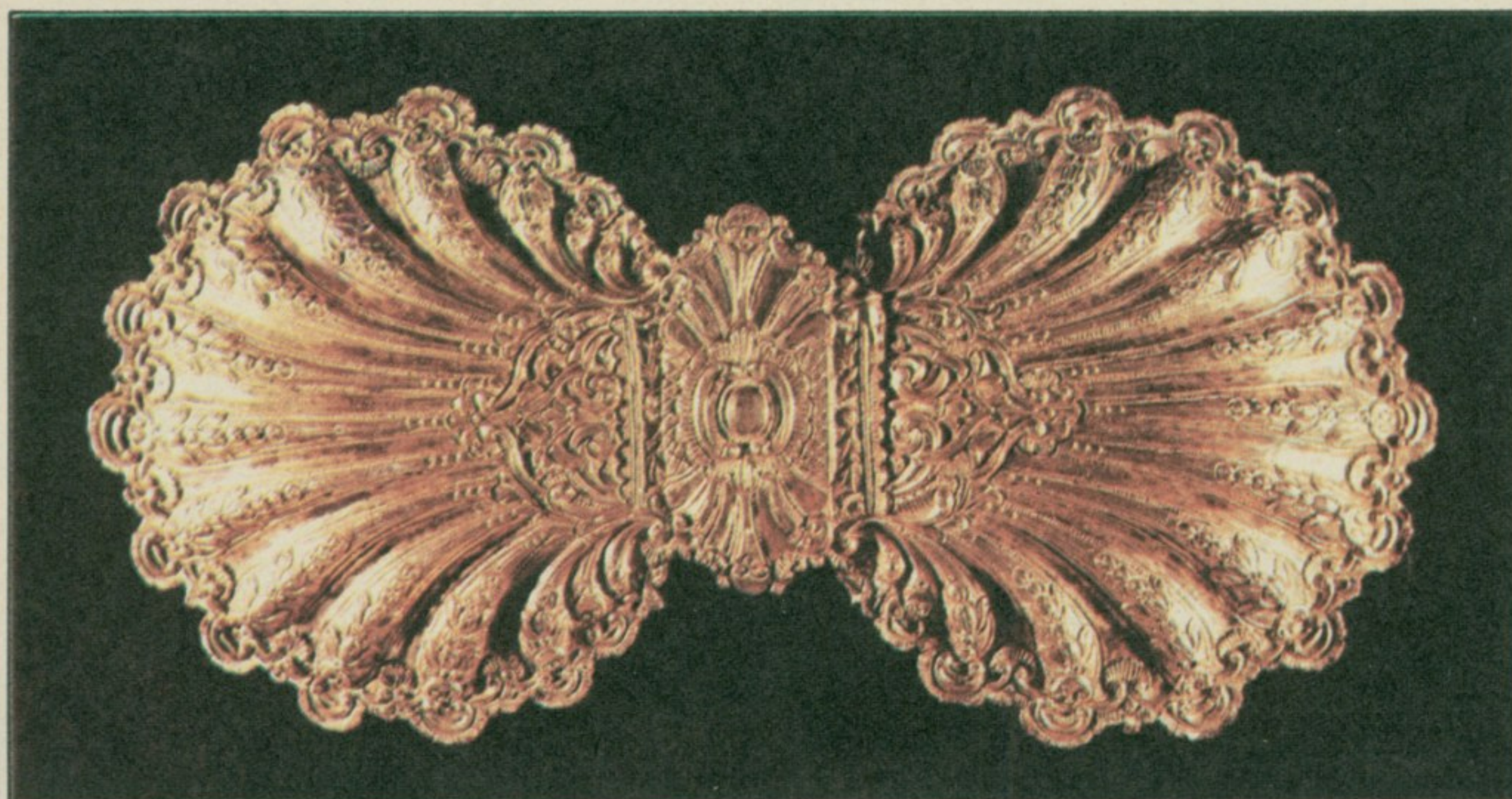
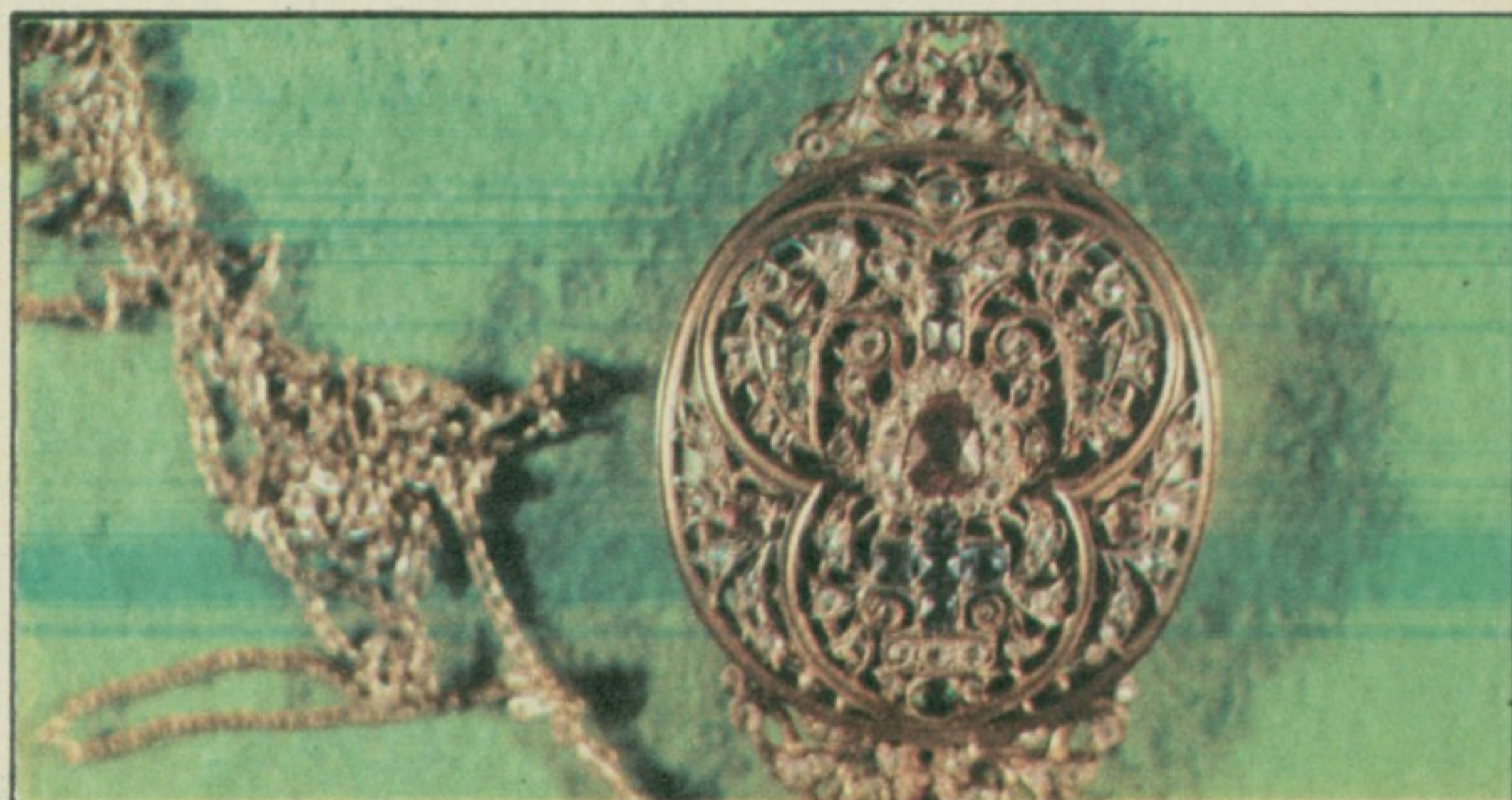
ИЗ КОВЧЕТА НАШИХ БАКА

УКРАСНЕ ИГЛЕ ЗА МУШКЕ КРАВАТЕ, злато, корал, дијаманти и сафири



МУШТИКЛА ОД ПОЛУДРАГОГ КАМЕНА ОНИКСА, с пчелом у дијамантима и рубинима

МЕДАЉОН С ЛАНЦЕМ, поклон кнеза Михаила Обреновића Катарини Константиновић. Израђен је у Бечу од злата, брилијаната, сафира и рубина око 1868. године.

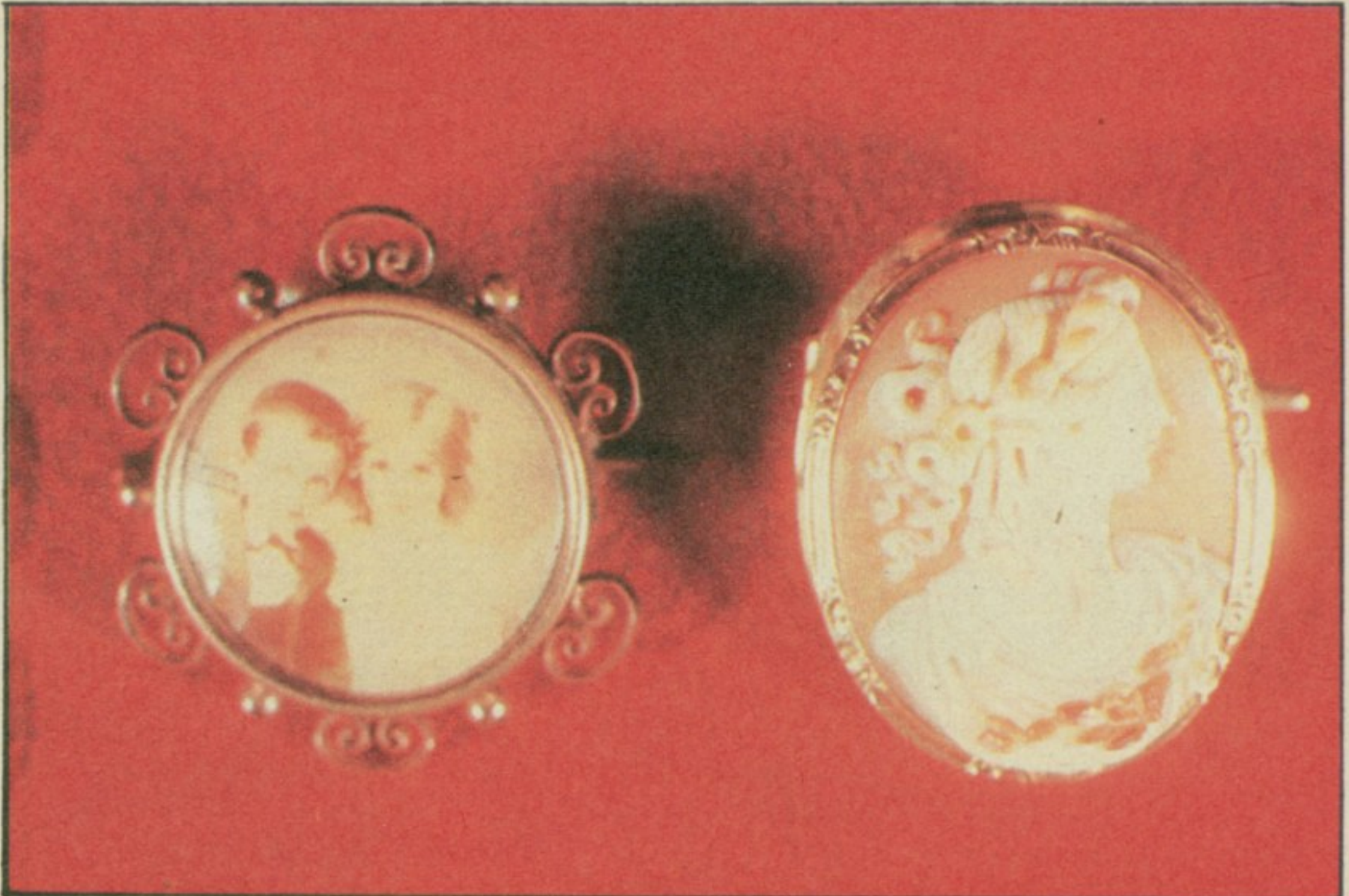
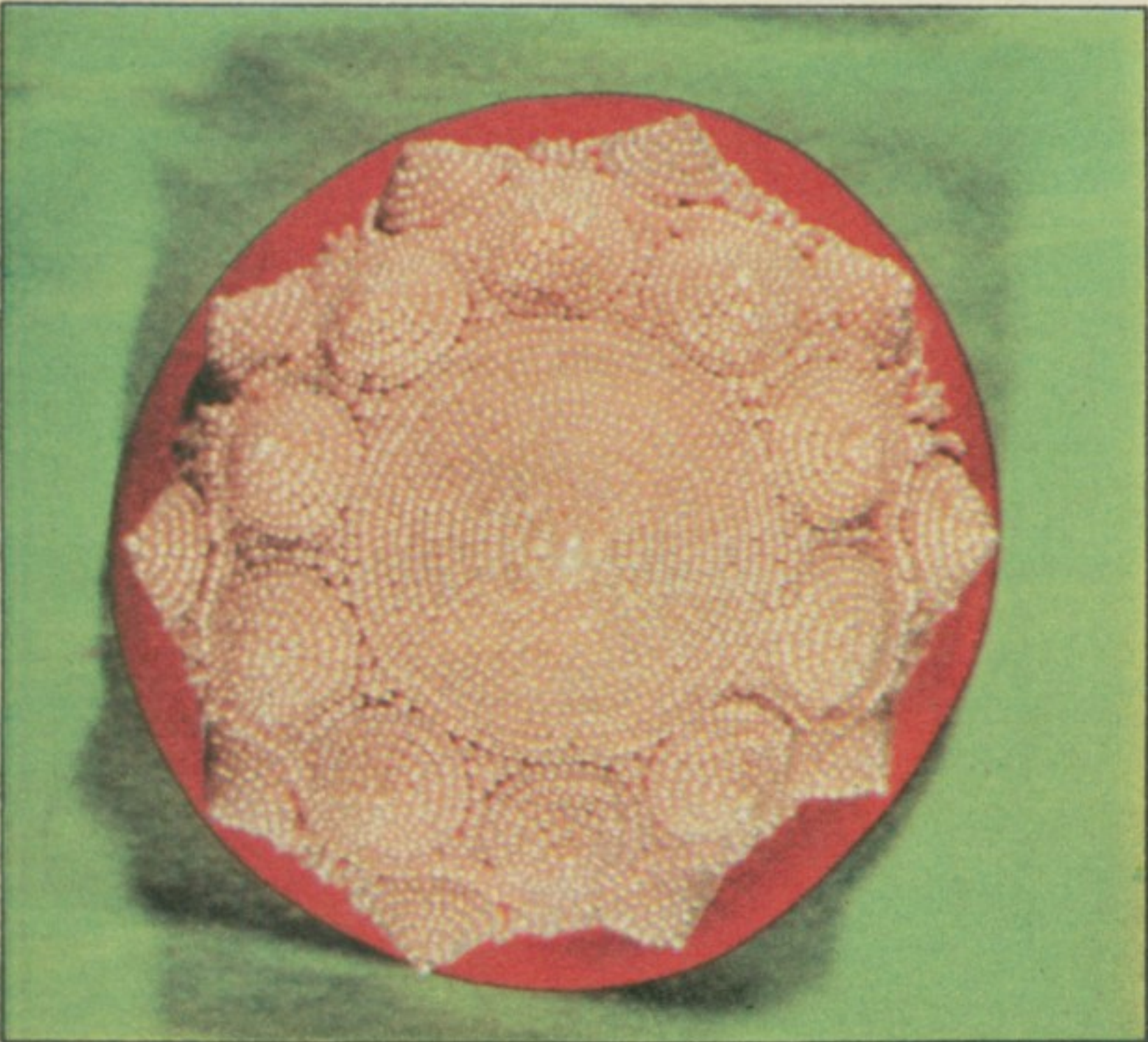


УКРАСНА КОПЧА НА ПОЈАСУ, позлата

МИНЂУШЕ, израђене у Бечу од злата, емајла, рубина и бисера



КАПА УКРАШЕНА БИСЕРИМА, тепелук, била је део женске грађанске ношње у Србији



МЕДАЉОН с ликовима брата и сестре Кнезмилојевић, око 1902. године (лево). УКРАСНА ИГЛА-БРОШ у златном оквиру (десно).

ДИЈАМАНТСКА ГРАНА КНЕГИЊЕ ПЕРСИДЕ КАРАЂОРЂЕВИЋ, око 1850. године



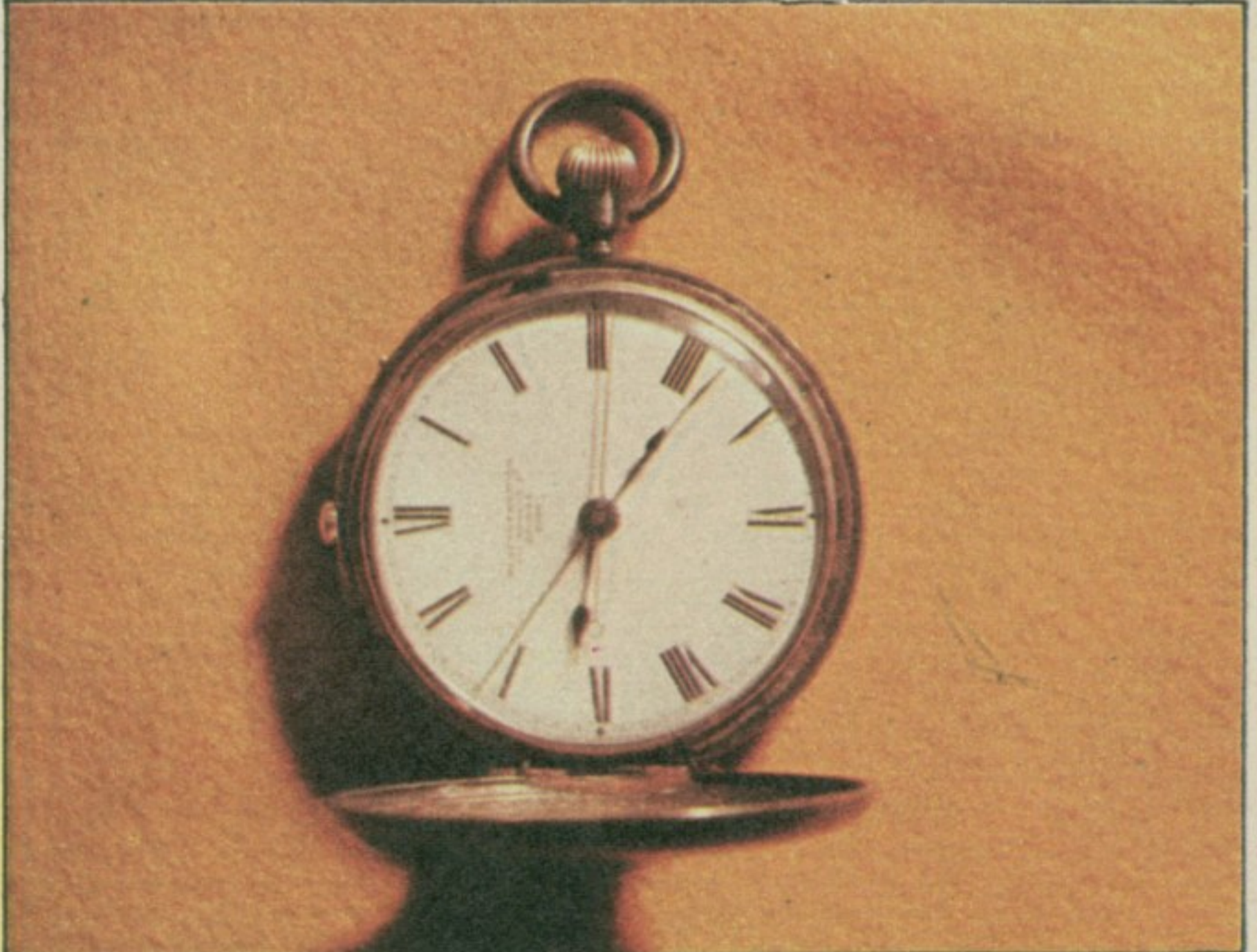
НАРУКВИЦА ОД СРЕБРА с црним емајлом и украсним машиницама од дијаманата



БРОШ с ликом краљице Драге Обреновић, злато, емајл, рубини, сафири и дијаманти, око 1900.године.



ЦЕПНИ САТ Аврана Петронијевића, злато, емајл



ЦЕПНИ САТ кнеза Милоша Обреновића, сребро

ГДЕ ЈЕ ХАРИ ВАЈТКЛИФ?

ДРЕЗДЕНСКА ПОЛИЦИЈА ПРЕВР-
НУЛА ЈЕ И ДРВО И КАМЕН АЛИ
НЕСТАЛИ КЊИЖЕВНИК КАО ДА
ЈЕ У ЗЕМЉУ НЕСТАО

Полиција у Дрездену нашла се пред нерешивом загонетком. То је, најзад морао да призна и шеф полиције који је лично руководио истрагом. Сви инспектори били су тих дана на ногама трагајући за било чим што би могло да их упути на прави траг. Али, све је било узалуд. Нису били боље среће ни када су проверили кретање криминалаца раније осуђиваних за отмице. Детективи и полијаци-позорници обишли су и људе из подземља који су им често, за неколико новчаница, пружали корисне податке, али нико од њих није знао ништа да им каже о човеку кога су тражили.

Дани су пролазили а истрага је тапкала у месту. Хари Вајтклиф, човек за којим су трагали, као да је у земљу пропао.

Пропала веридба

Нестанак Харија Вајтклифа пријавили су родитељи деветнаестогодишње Вили фон Хамерштајн 3. октобра 1924. године, дан уочи његове свечане веридбе с њиховом кћерком. Подаци које су девојчини родитељи могли да пруже били су оскудни и нису ништа објашњавали. Вајтклиф и њихова кћи Вили требало је да се званично вере 4. октобра. Међутим, она га је последњи пут видела 23. септембра мада је пре тога свакодневнo долазио у њихову кућу. Следећег дана, 24. септембра, око 17 часова и 45 минута, напустио је свој кабинет у издавачкој кући Доријан — Ферлаг, пошто је претходно секретарици издиктирао пословна писма рекавши да ће их сутра потписати.

Вајтклиф је иначе живео уредно, дан је проводио на послу а вечерао код Вили фон Хамерштајн коју је не обично волео и с којом је намеравао да се ожени. Истина, често је путовао, али је увек о намеравањима путовањима обавештавао вереницу и своју секретарицу.

Нестанак неког обичног грађанина прошао би са ма



ње буке али Хари Вајтклиф је био у то време цењен књижевник у западној Европи.

Блистава каријера

Ни подаци које је полиција прибавила нису могли да помогну у истрази. За Вајтклифов нестанак није било објашњења мада су све могућности биле узете у обзир. Ако је Вајтклиф извршио самоубиство, зашто је то учинио кад је имао и славу и новац и вереницу коју воли. Ако је отет, киднапери би се до сада већ јавили. А, ако је убијен, он да би то морао бити савршен злочин јер никакав траг није пронађен.

У штампи су на рачун дрезденске полиције свакодневно објављивани заједљиви текстови. Случај Вајтклиф полако је прерастао у праву аферу.

Нико у полицији није више знао шта да се ради. Покушали су и последње: детаљно су претресли сваки податак из живота несталог надајући се да ће бар негде наићи на неки траг. По-

даци које су прикупили ни су их приближили ни за корак решењу случаја али су били веома занимљиви.

У књижевности се Вајтклиф појавио непосредно после завршетка I светског рата. Већ прве његове књиге, написане финим стилем, и по угледу на Оскара Вајлда, просто су разграбљене. Критичари и штампа су га хвалили. Његова дела су читана али њега лично нико није познавао. Чак ни најспретнији новинарски репортери нису могли да му уђу у траг, ко је писац који је готово преко ноћи постао славан.

А онда се Вајтклиф изнео да појавио. Није могао имати више од 23 године. Био је веома друштвен и сам је признавао своје мане волео је понекад да попије и да седне за карташки сто, да расипа новац.

Често је нестајао без трага и гласа, а затим се изненада поново појављивао.

Без икаквог објашњења Вајтклиф је средином фебруара 1923. године напустио Енглеску и Лондон где је његова комедија „Самилија“ изведена више од 400 пута. Отпутовао је у Холандију где је проучавао нисоземско сликарство али се после неколико месеци пре

селио у немачки град Дрезден где се брзо снашао. Градско позориште ставља на репертоар његову „Самилију“. Младачка настрани која је забрављена. Као круна свега дошла је наклоност младе и богате Вили фон Хамерштајн.

Поред свега што је сазнао о Вајтклифу, дрезденској полицији није преостало ништа друго него да јавно призна да не може да реши „случај Вајтклиф“.

Опрости!

Нестанак Харија Вајтклифа већ је падао у заборав када је у Берлину почело суђење манијаку Ловаху Блуму, оптуженом за убиство готово 30 особа. Све те злочине извршио је за мање од годину дана — од октобра 1923. до септембра 1924. године. Ухваћен је на делу 25. септембра у Берлину.

На суду се није бранио. Све је признао, али је о свом ранијем животу упорно ћутао. Рекао је само да је пореклом из Аустралије! На сва питања одговарао је само кратко — са да или не. Криво је лице од фото-репор-

тера и упорно настојао да се суђење што пре заврши. Све што је на суду изјавио било је да га је сваких двадесетак дана необјашњива сила гонила да убија. То је било јаче од њега и он није могао да се одупре.

Ловах Блум је осуђен на смрт.

Казна, међутим, није извршена: осмог дана после изрицања пресуде Блум је извршио самоубиство у својој ћелији: зашиљеном иглом на снажи каиша пресекао је вене на рукама и ногама.

У ћелији самоубице нађено је затворено писмо. Поред адресе на коверти је писало: „Молим државног тужиоца да ову писмо уручи на означену адресу не отварајући га! Молба му није испуњена: писмо је отворено и прочитано. Било је кратко:

„Драга моја, опрости ако можеш. Морао сам да убијам. Ваљда ми се ум помрачио! Чим би ми полијаци били за петама селио сам се: из Енглеске у Холандију, из Холандије у Дрезден. Али, из Немачке нисам могао да бежим јер сам те заволео. Нисам хтео да те изгубим... Хари Вајтклиф“.

Писмо је било адресовано на Вили фон Хамерштајн.

Д. П.

ХОГАР СТРАШНИ



Само за последњих
гесеџак година
у Северном мору,
између ушћа
Лабе и осџрба
Хелюланд, дојодила
су се 163
бродолома! Све док
није основано

Друштво за
сјасавање бродо-
ломника, џосаде
су биле
осуђене да чекају
смрћ у живом
џеску или на
некој џусџој сџени.

У зору 20. јануара 1962. године над Северним морем дувао је јак југозападни ветар. Још је био мрак и кроз пену и таласе једва су се назирала три светионика која обележавају улаз у широко ушће реке Лабе. Италијански трговачки брод „Фидес“ прошао је поред пловећег светионика „Лаба 1“ и дугачким пловним каналом који води све до Хамбурга, између пливација и Великог птичијег спруда, приближавао се „Лаби 2“.

Југоисточно од „Фидеса“, којим се таласи поигравају као да је орахова љуска мада је бацио ленгер са свих 200 метара тешког ланца, укотвљена је у заклону острвца Шархерн пилотска лађа „Капетан Хилгендорф“ чији је задатак да показује пут великим бродовима. Италијански брод са муком напредује, оставља са своје леве стране светионик „Лаба 2“ и тражи од пилота да га одведе до Хамбурга.

Са машинама на минимуму „Фидес“ се креће по инерцији очекујући да пилотска лађа стигне и одведе га даље. Али, јак ветар и морски таласи отежавају пилоту маневрисање, а осека тера „Фидес“ право према Великом птичијем спруду. У полумраку пилот Тјус и његова два помоћника виде како им се „Фидес“ опасно приближава.

— Свим машинама: на-
траг! Натраг! — Узалуд
Тјус урла у мегафон. Ве-
тар спречава да се његове
речи чују разговетно и ка-
да је Тјус успео да се поп-
не на палубу „Фидеса“, би-
ло је већ прекасно.

ГРОБ У ПЕСКУ

У 6.45 посада „Фидеса“
чула је потмуло стругање
— то се брод прочелно на-
сукао на пешчано дно спру

ТВРДОГЛА КАПЕТАН

да. Капетан Сперанца по-
кушао је одмах да се извуче
маневром унатраг, но о-
сека и фини ситан песак
спруда већ су испод кори-
та брода копали „Фидесу“
гроб.

На километар одатле на-
зиру се обриси још једног
хаварисаног брода. То је
енглески теретњак „Ондо“
који се 5. децембра насук-
као под сличним околно-
стима. Више од месец да-
на корито овог брода одо-
лева плимама и осекама
док га песак, увек у покре-
ту, полако али сигурно гу-
та. На „Онду“ се још нала-
зе агент бродовласника, ка-
петан и три морнара који
се узалудно надају да ће
успети да ослободе брод и
помоћу тегљача да га из-
вуку из клопке.

Капетанија је у међувре-
мену радиографисала да се
„Фидес“ насукан и из об-
лижње луке Кауксхавен спа-
силачки брод „Рур-Штал“ и
два велика реморкера.

Али, капетан Донато Сперанца покушава да се из-
вуча сопственим снагама.
Он ситуацију не схвата на-
рочито трагично и спаси-
лачки тегљачи само га љу-
те. У ствари, зна да су тро-
шкови тегљења огромни, па
је реморкер истовремено и
спасилац и упропаститељ.
Узалуд му пилот Тјус са-
ветује да позове реморке-
ре, капетан упорно поку-
шава да се извуче сам.

— Капетане, Птичији
спруд никоме не опрашта
— говори му Тјус. — Овај
живи песак је веома опа-
сан. Док покушавате да се
извучете, елиса брода се
окреће и прави све већу
рупу у дну а брод стоји у
месту. То је најбољи начин
да му пукне корито. По-
гледајте оне тамо, на „Он-
ду“. То су Енглези, рође-
ни поморци, одлично по-
знају ове воде и нису ус-
пели да се извуку ни уз
помоћ реморкера! Њихов
брод је нов, иначе би ода-
вно пукао. Ваш ће зачас на-
страдати!

Али, Сперанца врти гла-
вом и одбија да послуша.
Сву наду он полаже у пли-
му. За то време „Рур-Штал“
је сасвим пришао „Фиде-
су“, док реморкери стоје
мало даље. Спасилачки бро-
дови, опремљени за при-
хватање морнара са насуканих лађа, практично су
непотопљиви. Мада имају
три јака мотора од укупно
2.500 КС те могу себи да
дозволе веома смеле подухвате, често и сами доста
ризикују.

Око десет часова капе-
тан Сперанца ступа у одлу-
чујућу акцију. — Пуном
паром напред! — наредио

је. Кад се корито мало по-
кренуло командовао је: —
Пуном паром назад! — По-
сле неколико сличних по-
кушаја „Фидес“ се са сво-
јим товаром руде алумини-
јума готово ишчупао. Кр-
ма је слободна, само још
прамац пара дно. И, када
се већ чини да ће непоко-
лебљиви Италијан заплоти-
вити, бочни ветар удара
брод и враћа га на спруд!

МОРНАРИ СКАЧУ У МРЕЖУ

— Капетане, позовите ре-
моркере — убеђује га Тјус
али Сперанца ни да чује.
Он одлично зна да бродо-
власници не воле капетане
који позивају тегљаче. За-
поведник Хофман са спа-
силачког „Рур-Штала“ ко-

ји кружи око „Фидеса“
схватио је ситуацију. По-
што је испитао дно, он по-
ручује Сперанци:

— Раније или касније,
ваш брод ће пући. Тјус ми
је рекао да имате товар
од 9.000 тона. Ако одмах
не позовете тегљаче, гото-
ви сте!

Сви ови разговори воде
се радио-везом и то сасвим
мирним тоном, као да на-
пољу не бесне таласи који
прете да збришу све пред
собом. Док „Фидес“ очај-
нички покушава да се спа-
се сопственим снагама, тег-
љачи поигравају на тала-
сима пучине. Само зелено-
наранџаста лађа Немачког
друштва за спасавање бро-
доломника упорно кружи
око италијанског брода.

Тек у 12.20 часова одлу-
чио је капетан Сперанца
да се обрати реморкерима.
Читава два сата покушава-
ле су ове челичне грдосије
да извуку „Фидес“. Њего-

во корито је пуцкетало,
дно стењало, али упркос
снази реморкера брод се
није ни померио. Нови по-
кушај одложен је за вече,
када ће у помоћ да им при-
текне плима.

У том ишчекивању не-
стрпљиви Сперанца поново
покушава да се извуче, не
обазирјући се на упозорење
да тиме у песку копа још
већу рупу. Заповедник Хоф-
ман са „Рур-Штала“ му по-
ручује:

— Нека на наш брод пре-
ђу сви људи који вам нису
неопходни! — У том тре-
нутку чује се снажна, пот-
мула ломљавица и на боку
моста „Фидеса“ указује се
дугачка, неправилна пукотина
широка на неким ме-
стима и читавих 30 санти-
метара! На све стане лете
комади дрвета и лима.

На прамцу „Рур-Штала“
хитно је рапапета велика
перлонска мержа и итали-
јански морнари, један по
један, скачу у њу сваки пут
када таласи приближе спа-



ВИ СПЕРАНЦА

УПОРНИ ИТАЛИЈАН НИЈЕ СЕ ОБАЗИРАО НА УПОЗОРЕ-
ЊЕ ДА ПТИЧИЈИ СПРУД НИКОМ НЕ ПРАШТА,
А КАД СЕ ЗЛО ВЕЋ ДЕСИЛО ОДБИО ЈЕ ПОМОЋ!

силачки брод „Фидесу“. Спасаване траје веома дуго, али у 16.45 у мрклом мраку, 32 морнара, 6 официра и пилот Тјус налазе се у сигурности. У 18.15 „Рур-Штал“ је упловио у Куксхафен са својим товаром мокрих и исцрпљених људи. На броду је остао само капетан Донато Сперанца који није изгубио наду да ће спасти и товар и брод.

МОЛИТВА ЗА БРОДОМ

На воденом појасу између ушћа Лабе у Северно море и острва Хелголанд забележена су 163 бродолома, рачунајући само оне који су се догодили последњих година. Велики птичији спруд ниједном није испустио свој плен. Фини песак који без прекида покрећу плима и осека полако гута и покрива

олупине, остављајући понекад само комад зарђалог гвожђа да штрчи из воде и вреба следећу жртву.

Тако се крајем децембра 1968. године совјетски трговачки брод „Њадома“ насукао право на олупину брода „Антоанет“. И капетан Грехњов је као и Сперанца покушао најпре да га извуче сам, па онда и уз помоћ реморкера. А затим су и његови морнари морали да скачу у перлонску мрежу спасилачког брода „Арвед Емингхаус“.

Спрудови реке Лабе су неумољиви. Али, не само они.

Обале северне и северозападне Европе веома су опасне за бродове и од памтивека су поприште честих бродолома. Несреће су се догађале због велике хладноће која је ледила једра а касније и машине, претварајући бродове у диновске санте, због густих магли, због диновских плима које у неким областима достижу и разлику од 7 до 8 метара, а праћене су убиственим струјама, услед насукавања на спрудове

чији песак непрекидно покрећу струје изазване пливом и осеком, које мењају конфигурације дна тако да ниједна карта није сигуран водич.

Људи су у прошлости бродолом схватили као нешто неумитно и реченицом „Није се вратио!“ једноставно се означавао нестанак стотина хиљада морнара које је прогутала водена стихија. Тек у прошлом веку, после велике француске револуције и нових идеја солидарности, почело се размишљати може ли се нешто учинити за несрећнике, заробљенике пучине на неком спруду или пустом острву који беспомоћно чекају да им потоне лађа или да помру од глади.

Ипак, још дуго, бродолом није за све био несрећа. За становнике сиромашних обала и острва то је била прилика да се дође до неке имовине. О томе јасно говори молитва становника острва Шили: „Молимо те, о Господе, да не потапаш лађе, али ако до бродолома већ мора да дође, да учиниш да то буде на овим обалама — за добробит њихових житеља!“

Бродолом је становници-

ма често доносио, осим бродског товара, новац и вредне предмете из касе, грађу са олупине, ексер... А како предмети нађени на обали нису ничији све док се не појави њихов власник разумљиво је да се мештани нису нарочито трудили да траже и спасавају бродоломнике.

Први знак за људску солидарност на мору дали су Енглези. Још 1786. године у Енглеској су направљени први чамци за спасавање, а 1824. основано је и прво друштво за спасавање. Сличне акције предузимају се нешто касније у Холандији и Француској. У Немачкој, удружени трговци из Мемлеа подижу и прве спасилачке станице дуж обала. После два катастрофална бродолома 1854. и 1860. године, и у Немачкој се јавља идеја о оснивању спасилачких удружења.

ЧАМАЦ ВУКУ КОЊИ

Капетан Бермпол и адвокат Кулмај, покретачи акције, лично путују по острвима и дуж обала покушавајући да убеди људе да се придруже овој хуманој акцији. Немају баш много успеха. Јављају се само младићи жељни авантура, јер „ниједан човек који има породицу не жели да ризикује живот спасавајући друге“.

Тек 1865. године некако је основано Немачко друштво за спасавање бродоломника, такозвано ДГРС. Ова скраћеница ускоро је постала симбол људског братства и солидарности. Већ почетком овог века ДГРС је имало око хиљаду добровољних спасилаца и преко стотину спасилачких станица!

Чамце за спасавање често су, због ђудљивих плима и осека на немачкој обали, морали километрима да вуку коњи, све до довољне дубине. Кочијаш би трчао упоредо са животињама док се спасилачка екипа налазила у чамцу на колима чекајући тренутак да завесла кроз буру. Догађало се да се утопи понеки коњ, па чак да страда и сам кочијаш. Проналазак мотора и радиофоније у многоме је олакшао поступак спасавања и смањио ризик.

За нешто више од сто година постојања ДГРС је спасло око 24 хиљаде бродоломника, од чега током последње деценије 6.437.

Године 1971. учествовало је у 993, а 1972. у 1.320 спасавања.

Екипе бродова за спасавање овог Друштва дежурају и дан и ноћ очекујући позиве у помоћ — SOS. Спасилачки бродови обично имају посаде од 4 члана: заповедника, радарског оператора и радио-телеграфисту, помоћника оператора и машинисту.

ПОТПУНО БЕСПЛАТНО

Историја овог Друштва забележила је и 37 погибија спасилаца, али се сматра да их је било много више, нарочито у самом почетку. Данас ДГРС дуж обала Северног мора и Балтичког мора има флоту од седам великих спасилачких бродова која могу да исполве на дебело море, затим пет брзих бродова, такође за спасавање на пучени, и деветнаест нарочито прилагођених рељефу одговарајућим модерним електронским уређајима.

Највећи од ових бродова, дужине од 18 до 25 метара и носивости од 30 до 50 тона, имају сопствене помоћне бродове дугачке 5 до 6 метара. Смештени су на стрмој равни на крми и спуштају се у море отварањем покретног дела крме. Они су тако начињени да могу по плићку да приђу до саме обале или стене и не могу се ни преврнути ни потопити.

Немачко друштво за спасавања бродоломника издржава се искључиво од добровољних прилога! За разлику од огромних сума које власници бродова морају да плаћају за помоћ тегљача, услуге Друштва су потпуно бесплатне. Добровољни прилози пристижу од разних предузећа и појединаца, а ДГРС штампа и продаје брошуре, разгледнице и слајдове са пригодним темама. Прилог се често скупља и по биоскопима, концертима, школама, на улицама.

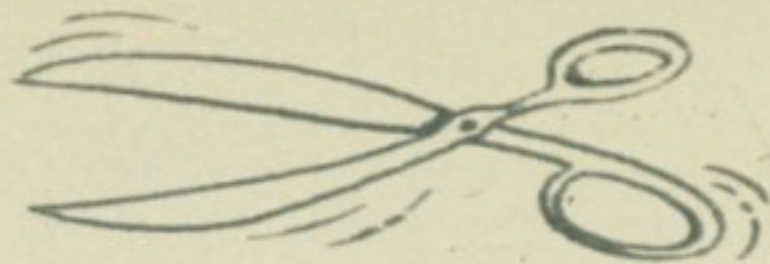
После једне веома опасне спасилачке акције новинари су упитали заповедника брода „Боркум“, старог морског вука, зашто се бави тако ризичним послом за плату која је једва нешто већа од примања обичног трамвајџије. Он је одговорио:

— Понекад се и сам питам. Зар није боље, помислим, мирно седети код куће? Али, када се нађем усред олује и видим сигнале за помоћ, када угледам разрогачене очи спасених путника и морнара и осетим како њихове укочене, ледене руке стежу моје у знак неме захвалности, онда осетим да се ради само о плати која је, као што ви кажете, мало већа од кондуктерске.

ПРЕПОТОПКО

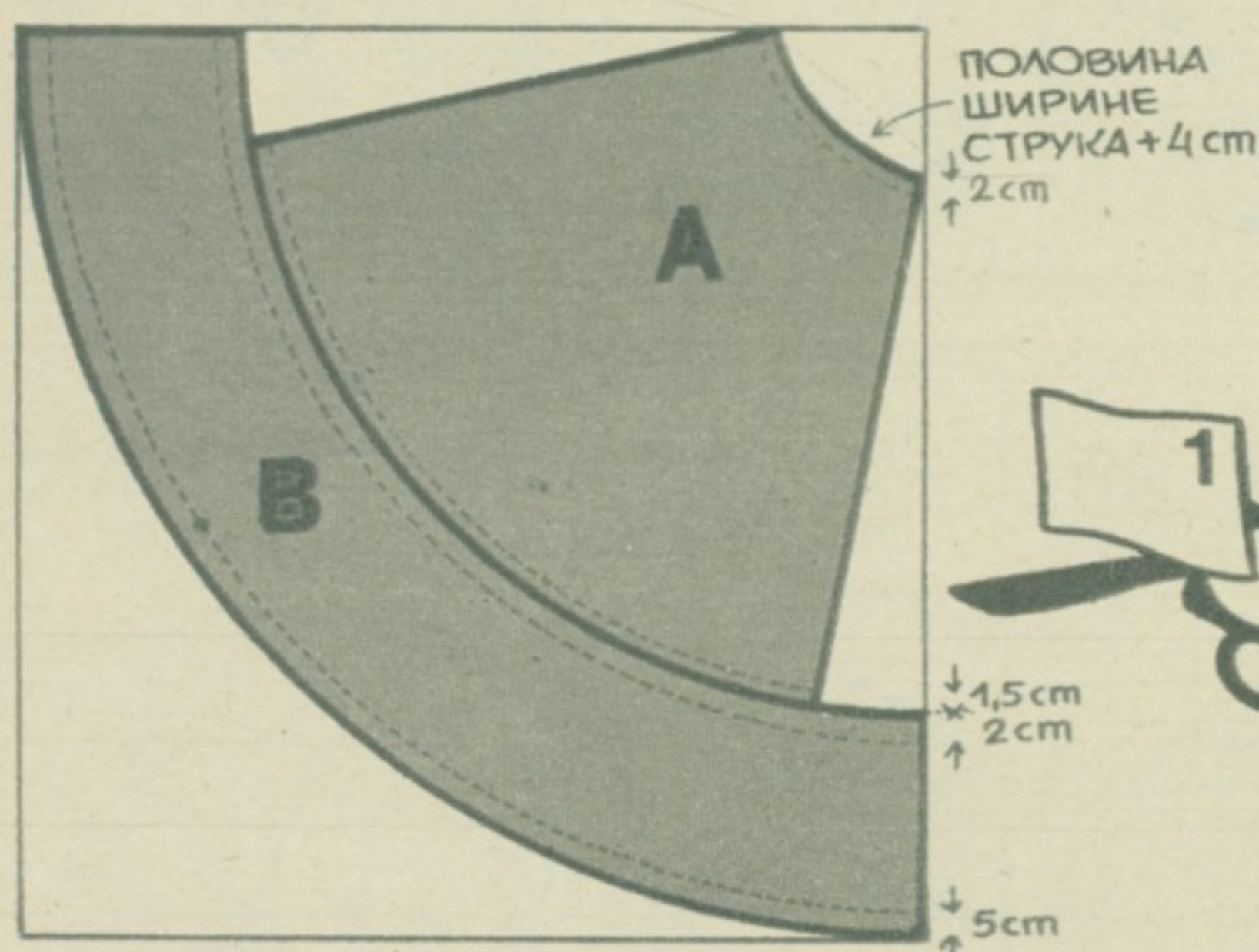


НАПРАВИТЕ САМИ



ШИРОКА СУКЊА ЗА ЛЕТО

КУТАК ЗА ДЕВОЈЧИЦЕ



Ако желите да се за лето лепо и модерно обучете а да вас то не кошта много, обиђите мање радње где можете наћи цицеве дивних боја и дезена за три до шест динара за метар једноструке ширине. Као што вам је познато модни хит овог лета су широке сукње до чланака.

Ако се будете придржавали наших упутстава нећете моћи да погрешите.

Ово су мере за материјал двоструке ширине. Ако је циц једноструке ширине потребне су вам две дужине сукње које ћете пресећи на пола и саставити. Даље овако радите:

Материјал двоструке ширине пресавијте на пола тако да вам налицје буде споља и белом кредом нацртајте крој (црт. 1). Сеците по пуним линијама; испрекидане линије означавају порубе или делове који улазе у шавове. Пошто је ово сукња до чланака, измерите дужину од струка до чланака и томе додајте мере које се налазе на цртежу 1 и које улазе у порубе.

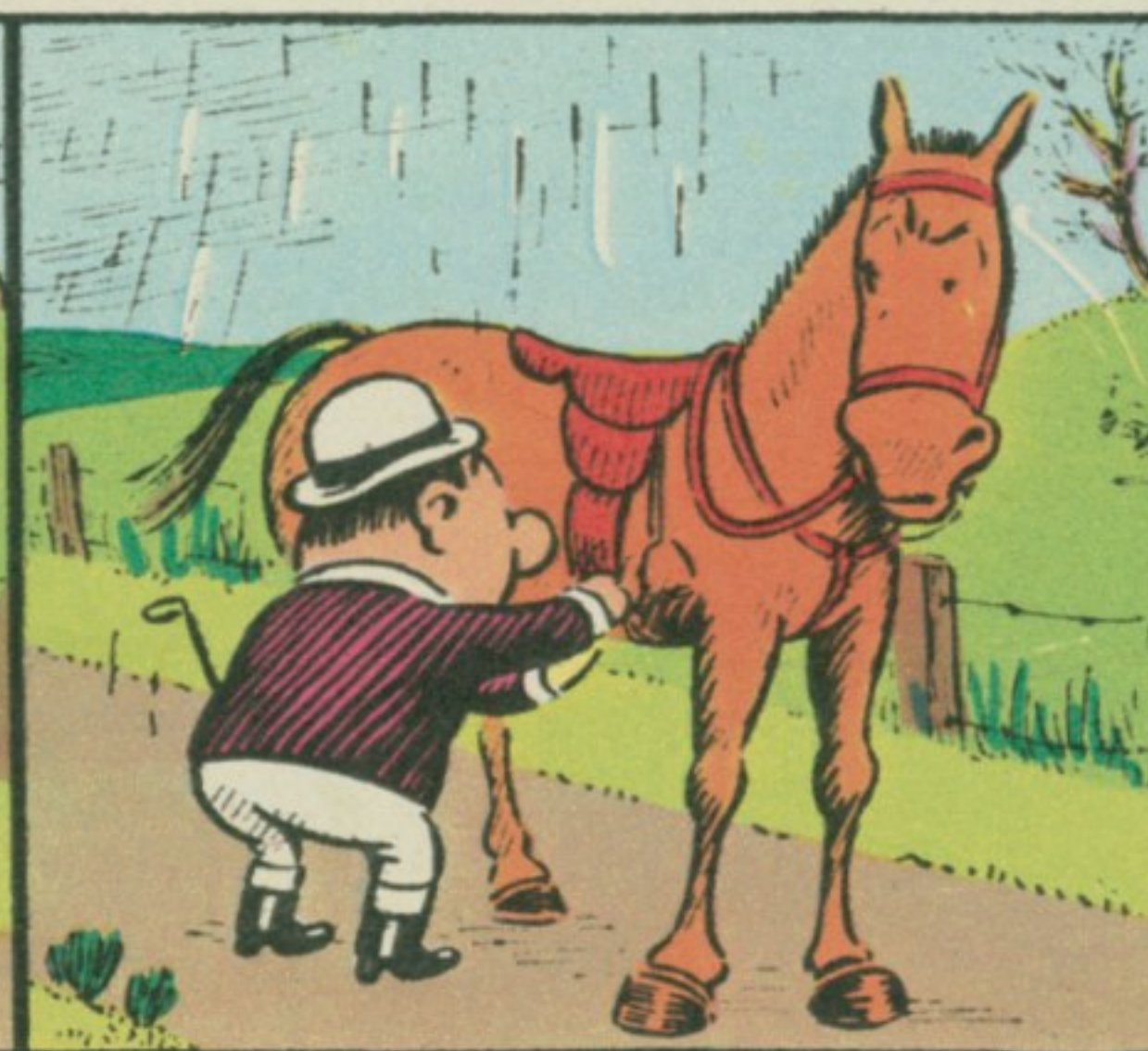
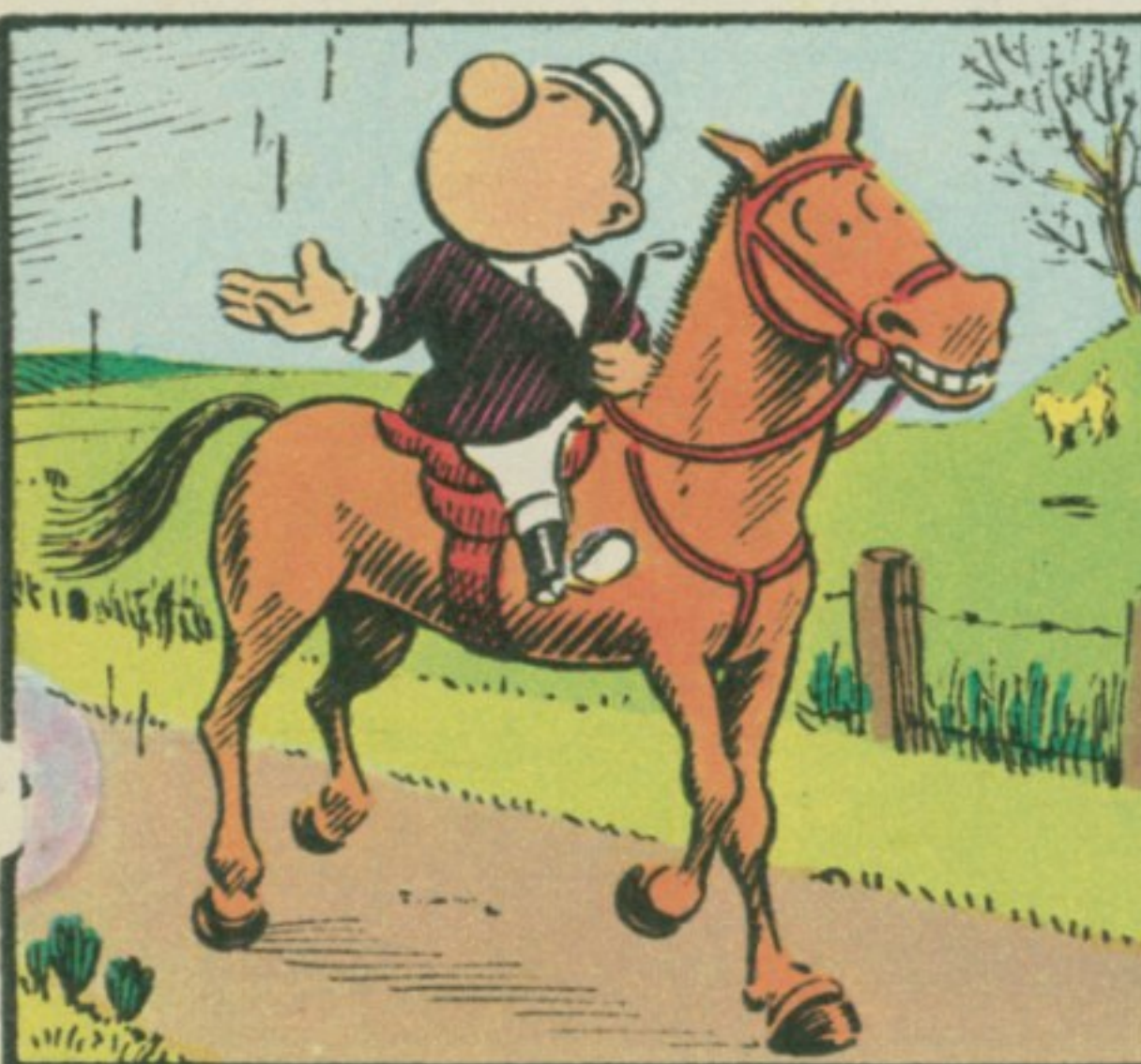
Саставите ивице сукње (А) остављајући у порубе по 1,5 cm. Са леве стране оставите 18 cm за рајфешлус. Око струка порубите за два сантиметра и преко тога ставите гиртлбанд или кепер

пантлику у одговарајућој боји (црт. 2). Зашијте рајфешлус и копче (црт. 3). Карнер (В) са доње стране порубите за 5 cm. Горњи део који треба да се споји са сукњом (А) порубите за 1,5 cm а затим на 0,5 cm од порубљене ивице пришијте (црт. 4). Затегните „фирц“, тако да циговани карнер одговара обиму доње ивице сукње (А). Распоредите равномерно наборе и пришијте карнер за сукњу (а) на 1,5 cm од њене доње ивице (црт. 5).





СИМА СПОРТИСТА



ПИРАТИ

ПРЕМА
РОМАНУ

Валиера
Скотта



ОРЕДИНОМ 18. ВЕКА ЈЕДАН ТЕРЕТНИ
ХОЛАНДСКИ БРОД ПЛОВИО ЈЕ ПРЕ-
МА ШЕТЛАНДСКОМ
ОСТРВУ МЕЈНЛЕНД...

НА БРОДУ ЈЕ БИО И ЈЕДАН ПУТНИК СА СИНОМ...

ИМА НЕЧЕП ЗЛО-
СЛУТНОП У ОВОМ
ЧОВЕКУ
КАПЕТА-
НЕ!

НЕ БУДИ СУЈЕ-
ВЕРАН! ВАЖНО ЈЕ
ДА ЈЕ ПЛАТИО ЗА
ПУТ, ИТО У
ЗЛАТУ!



НЕ
ЗНАМО НИ
КО
ЈЕ НИ
ОДАКЛЕ
ЈЕ

ВЕРО-
ВАТНО ЈЕ
БОГАТ
ЗЕМЉОПО-
СЕД-
НИК!



МАЛО КАСНИЈЕ ТАЈАН-
СТВЕНИ ПУТНИК
УПАО ЈЕ У КАПЕ-
ТАНОВУ
КАБИНУ...

ПОПИЗМО ПО
ЧАШИЦУ,
МЕРТОНЕ!



ТРЕБАЛО БИ ДА СТЕ НА
ПАЛУБИ! СПРЕМА
СЕ БУРА!

ШТА? ВИ ДА
МЕ УЧИТЕ КА-
КО ДА СЕ БРИ-
НЕМ О БРОДУ!



ДОСТА СТЕ
ПИЛИ!
НАИ-
ЛАЗИ
ОЛУ-
ЈА!

ХА! ХА! ХА! ЗАР
ДА ЈЕДАН СЕЉАК
УЧИ ПЛОВИДБИ
СТАРОГ
МОРСКОГ
ВУКА!



ВИ БЕТЕ ОДГОВАРАТИ
АКО БРОД
НАСТРАДА!

ХА! ХА! ХА!
ВИ СТЕ
ЛУДИ!



МЕРТОН СЕ ВРАТИО
НА ПАЛУБУ...

СПУСТИТЕ ЈЕДРА И
ОСИГУРАЈТЕ ТОВАР!

МЕНИ САМО
КАПЕТАН МОЖЕ
ДА НАРЕБУЈЕ!



ПОСЛУШАЈТЕ МЕ
ИЛИ ЋУ ВАМ
ПРОСВИРАТИ
МЕТАК КРОЗ
ПЛАВУ!

ДА...
ОДМАХ...
РА-
ЗУ-
МЕМ!



НАРЕБЕЊЕ ЈЕ
ОДМАХ ИСПУЊЕНО...







СУТРАДАН ЈЕ БРОД УПЛО-
ВИО У ЛУКУ БУРГ-ВЕСТРА
НА ОСТРВУ
МЕЈНЛЕНД.

НАДАМ СЕ,
КАПЕТАНЕ,
ДА СЕ
ВИШЕ НЕ
ЉУТИТЕ!

СПАСЛИ
СТЕ МИ
БРОД И
ЈА САМ
ВАМ
ЗАХВА-
ЛАН!



САВЕТУЈЕМ
ВАМ ДА СЕ
ОКАНЕТЕ
ПИЋА,
КАПЕТА-
НЕ!

НИ КАПИ
ВИШЕ...
КУНЕМ
СЕ!



КАПЕТАНЕ,
ИСПЛАТИТЕ МИ
ДОСАДАШЊУ ЗА-
РАДУ! КОКУ ДА СЕ
НАСТАНИМ
У БУРГ-ВЕСТРИ!

О-
БРА-
ТИ
СЕ
ВОЂИ
ПАЛУ-
БЕ!



МЕРТОУН СЕ СА СИ-
НОМ УПУТИО У КРЧ-
МУ...

МОЖЕМО ЛИ КОД
ВАС ДА
ПРЕНОБИМО?



ВЛАСТЕЛИН МАГ-
НУС ТРОИЛ РАДО
ПРИМА СТРАНЦЕ У
СВОМЕ
ЗАМКУ!

МЕРТОУН И ЊЕГОВ
СИН КРЕНУЛИ СУ
ПРЕМА ЗАМКУ...



УЗМИ...

ЗАЛТНИК...!
ХВАЛА
ПОС-
ПОДИ-
НЕ!



ДАО МИ ЈЕ ЗАЛТ-
НИК! ДЛИ ТО
НЕЋЕ БИТИ
ПОСЛЕД-
ЊИ!



ГОСПОДАР ЗАМКА ИХ ЈЕ ЉУБАЗНО
ДОЧЕКАО...

НАМЕРАВАМ ДА СЕ
НАСТАНИМ НА ОВОМ
ОСТРВУ И ДОК НЕ
НАЂЕМ КУЋУ...

МОЖЕТЕ ОСТАТИ
КОД МЕНЕ КОЛИКО
ГОД ЖЕЛИ-
ТЕ!



МАГНУС ЈЕ БИО УДОВАЦ СА ДВЕ КЋЕРИ...

ОВО ЈЕ
СИН
НАШЕГ
ПОСТА!
НАДАМ
СЕ ДА
ЋЕТЕ
СЕ СПРИ-
ЈАТЕЉИ-
ТИ!

ЗОВЕМ СЕ
МОРДАУНТ!

А ЈА МИНА!
ОВО ЈЕ МОЈА
СЕСТРА
БРЕНДА!



ЈЕДНОГ ДАНА ДОК СЕ МЕРТОУН ШЕТАО...



ДОБАР ДАН,
КАПЕТАНЕ!

НА РЕЧ „КАПЕТАН“ МЕРТОУН ЈЕ ПРЕБЛЕДЕО...



ЗАШТО МЕ ЗОВЕШ
КАПЕТАНОМ?

ОПРОСТИТЕ...
ПОПРЕШИО САМ!



МАЛО САМ ВИШЕ
ПОПИО... ПА МЕ ПАМ-
ЊЕЊЕ ПРЕВАРИЛО!
УОСТАЛОМ СВАК' ИМА
ПРАВО ДА КРИЈЕ
СВОЈУ ПРОШЛОСТ!

ЕВО
ТИ И
ОСТА-
ВИ
МЕ
НА
МИРУ!



ЈЕДАН
ЗЛАТНИК! МО-
ЈЕ КУТАЊЕ
КОШТА
МНОГО
ВИШЕ!



ТЕ НОГИ...

СЕЃАМ СЕ ТОГ СТАР-
ЦА! СЕНКЕ ПРОШ-
ЛОСТИ МЕ ПРО-
ГОНЕ!



МЕРТОУН ЈЕ КУПИО ЈЕДНУ НАПУ-
ШТЕНУ КУЋУ НА 30КМ ОД БУРГ-
ВЕСТРА. АЛИ, НИ ТУ НИЈЕ ИМАО
МИРА...

СВИ НА ПАЛУБУ!
ПРИПРЕМИТЕ
ТОПОВЕ!

ЈАДНИ
ОТАЦ! ОПЕТ
ГА МУЧЕ
СНОВИ!



ЈЕДНОГ ДАНА ПОЈА-
ВИО СЕ СТАРИ НА-
ТАНИЈЕЛ...

ПРЕВАЛИО САМ
30 КИЛОМЕТРА...
ЗАСЛУЖИО САМ
НАГРАДУ!

ШТА ХОЧЕШ
ОД МЕНЕ,
СТАРЧЕ?



ЗАДО-
ВОЉИО
БИХ СЕ
СА
ДВА
ЗЛАТНИ-
КА...

ЕВО ТИ
ПЕДЕСЕТ И
ПУБИ СЕ СА
ОСТР-
ВА!



КО ЈЕ
ОВАЈ
СТА-
РАЦ?

ВИШЕ МЕ
НЕЧЕТЕ
ВИДЕТИ!



КАКВА ТО
ТАЈНА ОКРУЖУЈЕ
ЊЕГОВОГ ОЦА?







БРАЈС ЈЕ ТАМАН ХТЕО ДА РАЗ-
ВАЛИ КАТАНАЦ
КАД СЕ ПОЈАВИЛА НОРМА...

БАЦИ ТАЈ КАМЕН,
БЕДНИЧЕ! ЗАР
ДА ПЛАЧКАШ
БРОДОЛОМНИКЕ!

ОВАЈ
ЈЕ ВЕК
МРТАВ И
КОВЧЕГ
ЈЕ САД
МОЈ!

ПО-
МОЗИ
МОРДАУНТУ
ИЛИ
БУ ТЕ
ПРОКЛЕ-
ТИ!

МОЖДА ЂЕМО
ГА ОВИМ НАПИТКОМ
ВРАТИТИ У
ЖИВОТ!

ОСВЕСТИО СЕ!

ДО ВРАГА!
САДА НЕ МОГУ ДА
ЗАДРЖИМ
КОВЧЕГ!

НЕЗНАНЦА И ЊЕГОВ
КОВЧЕГ ПРЕНЕЛИ СУ
КОД НОРМЕ...

ГДЕ САМ?
МОЈ
КОВЧЕГ...?

СМИРИТЕ
СЕ,
ПРИЈАТЕЉУ!
КОВЧЕГ
ЈЕ
ТУ!

ТЕ ВЕЧЕРИ МЛА-
ДИЈ ЈЕ СВЕ ИС-
ПРИЧАО ОЦУ...

МОЖДА МУ ЈЕ ПО-
ТРЕБАН НОВАЦ!
ЕВО ОДНЕСИ
МУ!

ХВАЛА,
ОЧЕ!

СУТРАДАН ЈЕ МЛАДИЈ
ПОСЕТИО
БРОДОЛОМНИКА...

ЗОВЕМ СЕ
МОР-
ДАУНТ!

ДУГУЈЕМ
ВАМ ЖИВОТ!
ЈА САМ КАПЕТАН
КЛИВЛЕНД!
У БУРИ САМ ИЗГУ-
БИО БРОД И
ПОСАДУ!

ОТАЦ
ВАМ
ШАЉЕ
МАЛО
НОВЦА...
УЗ-
МИТЕ
ГА!

СА ОНИМ
ШТО ИМАМ У
КОВЧЕГУ
МОГУ ДА
ОПРЕМИМ НОВ
БРОД!
ПРИМИТЕ
ОВУ ПУШКУ
У ЗНАК
ЗАХВАЛНОС-
ТИ!

ХВАЛА!
ДИВНА
ЈЕ!

НИКАД ДОСАД
НИЈЕ
ПРОМАШИЛА
ЏИВ!
ХА! ХА!

У НЕЗНАНЧЕВОМ ГЛАСУ БИ-
ЛО ЈЕ НЕЧЕГ
ЗЛОСЛУТНОГ...

ХОКЕТЕ ДА КАЖЕТЕ ДА
СТЕ ЊОМЕ НЕКОГ ВЕК
УБИЛИ?

ЖИВОТ МОРНАРА
ПУН ЈЕ ОПАСНОСТИ!
ПРАВИ МУШКАРАЦ МОРА
ДА ЗНА ДА РУКУЈЕ
ПУШКОМ!

МИСЛИМ ДА ЗНАМ
КАКАВ ТРЕБА
ДА ЈЕ ПРАВИ
МУШКАРАЦ!

НЕ ЉУТИТЕ СЕ! ХА! ХА!
ОДЛАЗИМ ПРВИМ
БРОДОМ ЗА
КИРКВОЛ!





НЕСРЕЋАН, МОРДАУНТ СЕ ПОВУКАО
НА ТЕРЕСУ...



МОРДАУНТЕ!
МОРАМ
ДА РАЗТОВАРАМ
С ТОБОМ!

ДЕВОЈКА ПРЕРУШЕНА У СИРЕНУ ОД-
ВЕЛА ГА ЈЕ У ВРТ...



ПОТРЕБНА
МИ ЈЕ ТВО-
ЈА ПОМОЋ...

ПРВО ДА
ТИ ВИДИМ
ЛИЦЕ!



БРЕНДАА!?

ДА, ЈА САМ!
БОЖИМ СЕ, МОР-
ДАУНТЕ! МИНА
СЕ ЗАЉУБИЛА У КА-
ПЕТАНА... А МЕНИ
СЕ ТАЈ ЧОВЕК НЕ
СВИЂА! ПОМО-
ЗИ НАМ...



УЧИНИЋУ СВЕ ШТО
МОГУ! АЛИ, ЈА ВОЛИМ
ТЕБЕ! ТО САМ НО-
ЋАС ОТКРИО!

МОРДАУНТЕ!



МИСЛИЛА
САМ
ДА...ТИ И
МИНА...

И ЈА САМ
МИСЛИО!
ОБОЈЕ СМО
СЕ ПРЕ-
ВАРИЛИ!



ТЕ НОЋИ
КЛИВЛЕНД ЈЕ
У СВОЈОЈ
СОВИ
НАШАО
НЕОБИЧАН
ПОКЛОН...

ПРОКЛЕТСТВО!



ЗНАЧИ...
МОРДАУНТ
ЈЕ ОТКРИО КО
САМ!



ИДУЋЕП ЈУТРА
У БЛИЗИНИ ОБАЛЕ ПО-
ЈАВИО СЕ КИТ.
МАГНУСОВИ ПОСТИ
СУ КРЕНУЛИ
У ЛОВ...



ЈЕДНИМ
ЧАМЦЕМ УПРАВ-
ЉАО ЈЕ
МОРДАУНТ,
А ДРУГИМ
КЛИВ-
ЛЕНД.

ВЕСЛАЈ-
ТЕ
БРЖЕ!



МОРДАУНТ ЈЕ
ПРВИ БАЦИО ХАРПУН...

Али, кит је својим снажним репом ударио чамац и младић је пао у море...



УДАВИЋЕ СЕ!

ВЕСЛАЈТЕ!
ЈА КУ ПА
СПАСТИ!



КЛИВЛЕНА СЕ ХРАБРО
БОРИО С
ТАЛАСИМА...



... И УСПЕО ЈЕ ДА
ОНЕСВЕШЋЕНОГ
МЛАДИЋА
ИЗВУЧЕ НА
ОБАЛУ.



САМО
ВРАЋАМ
ДУГ!

ХВАЛА...



ИПАК... ЗА ВАС
БИ БИЛО
БОЉЕ ДА САМ
СЕ УДАВИО!
ВАШ
ПЛАН...



ХОЋЕТЕ ТИ-
МЕ ДА КАЖЕТЕ
ДА БЕТЕ МЕ СПРЕ-
ЧИТИ ДА СЕ
ОЖЕНИМ МИНОМ
ЈЕР СУ МИ РУКЕ
УПРЂАНЕ КРВЉУ?

СУТРА У ЗОРУ ОТПЛО-
ВИЋУ ЗА
КИРКВОЛ!



МИНА НЕ СМЕ СА-
ЗНАТИ ДА СЕ
ЗАЉУБИЛА У
ГУСАРА!

НИСАМ ЧИНИО
САМО ЗЛО,
МЛАДИЋУ,
ВЕК И ДОБРА
ДЕЛА!



ГУСАР И ДОБРА
ДЕЛА! ЖЕЛИМ ДА
ОДЕТЕ ОД МИНЕ...
ЗАУВЕК!

ОВДЕ МЕ
СВИ ЗНАЈУ
КАО
КАПЕТАНА
КЛИВЛЕНДА!
ДА НИЈЕ
ТОГ МЛАДИ-
ЋА МОГАО
БИХ ДА ПОЧ-
НЕМ НОВ
ЖИВОТ!



У СУМРАК МОРДАУНТ
ЈЕ ДОБИО ПИСМО ОД
КЛИВЛЕНДА...

ПОЗИВА МЕ
НА ОБАЛУ!
ШТА ЖЕЛИ
ОД МЕНЕ?



САСТАЛИ СУ СЕ У ОСВИТ ЗОРЕ...

ДАКУ ТИ
СВЕ БЛАГО ИЗ
КОВЧЕГА ДА
НИКОМ
НЕ
КАЖЕШ
КО
САМ!

МЕНЕ НЕ
МОЖЕТЕ
КУПИТИ!

ОНДА
БУ ТИ
МАЧЕМ
ЗАПУ-
ШИТИ
УСТА!

УКРСТИЛИ СУ МАЧЕВЕ...

МОРДАУНТ, ЈОШ МАЛАКСАО
ОД РАНЕ ЗАДОБИЈЕНЕ
У ЛОВУ НА
КИТА, СВЕ ВИШЕ ЈЕ
УЗМИЦАО...

... АЛИ ИПАК НИЈЕ МОГАО
ДА ИЗБЕГНЕ
ОШТРИЦУ МАЧА...

АХ!

ПАО
ЈЕ...

БУДАЛО!
САМ
СИ ТО
ТРАЖИО!

НЕ... НИСАМ
СМЕО ДА ПОЧИ-
НИМ ЈОШ
ЈЕДАН
ЗЛОЧИН!

ЗБОГОМ, МОРДА-
УНТЕ! СУДБИНА
ЈЕ ХТЕЛА
ДА СЕ
СУКОВИМО!

КЛИВЛЕНД НИ-
ЈЕ СЛУТИО
ДА ЈЕ
СТАРА
НОРМА СВЕ
ВИДЕЛА...

... И ПРИТЕКЛА МЛАДИЋУ
У ПОМОЋ...

НЕБЕСА! КЛИВЛЕНД
УМАЛО НИЈЕ УБИО
РОБЕНОГ БРАТА!

СТАРИЦА ЈЕ ПОНЕЛА
РАЊЕНОГ МЛАДИКА СВОЈОЈ
КУЋИ. ЗА ТО
ВРЕМЕ...



КЛИВЛЕНД ЈЕ НАПУШ-
ТАО БУРГ-ВЕСТРУ...



ЗБОГОМ, МИНА!
ВРАТИЋУ СЕ
КАД ТЕ БУДЕМ
БИО ДОСТОЈАН!

МАЛО КАСНИЈЕ...

"ДРАГА МИНА, ОД-
ЛАЗИМ ЈЕР НЕ ЗАСЛУ-
ЖУЈЕМ ТВОЈЕ ПОВЕРЕ-
ЊЕ. МОРДАУНТ ЋЕ ТИ
РЕКИ КО САМ. МОЖ-
ДА ЋЕШ МИ ОПРОСТИТИ
КЛИВЛЕНД."



У ТОМ ТРЕНУТКУ ОТИРАО
ЈЕ МАГНУСОВ
СЛУГА...



НАШАО САМ ОВА
ДВА МАЦА НА
ОБАЛИ!

НА ЈЕД-
НОМ СУ
ТРАГОВИ
КРВИ!

МОРДАУНТ
ЈЕ УБИЈЕН!
ТАЈ ДРУГИ
МАЦ ЈЕ
ЊЕГОВ!

МАГНУС ЈЕ СА СВОЈИМ
ЉУДИМА ПОХИТАО НА
ОБАЛУ...



УЗАЛУД ЈЕ...
ОБОЈИЦА СУ
НЕСТАЛИ!

ЗА ТО ВРЕМЕ...



ЗАШТО МЕ
КЛИВЛЕНД НИ-
ЈЕ УБИО!

ВЕРОВАТНО ЈЕ
БОЈИ НО
ШТО
МИСЛИМО!

КАКО ДА
ТИ ЗАХВА-
ЛИМ,
НОРМА?



МАНИ ТО! ЈАВИЋУ
ТВОМ ОЦУ ДА СИ
ЖИВ И ДА СИ КОД МЕ-
НЕ!

НОРМА ЈЕ САЧЕКАЛА МЕРТОУНА...



ШТА ХОЋЕШ,
НОРМА?

ДА ТИ КАЖЕМ ДА
ЈЕ ОНАЈ НА КОГА
МИСЛИШ
У КИРКВОЛУ!

МОРДАУНТ СЕ ОПОРАВЉА... А
ТВОЈА СУДБИНА И ТВОЈА ПРО-
ШЛОСТ СУ У КИРК-
ВОЛУ!



ДВЕ ДЕВОЈКЕ БИЛЕ СУ ОБУ-
ЗЕТЕ ИСТИМ МИСЛИМА...

НЕ СХВАТАМ ЗАШ-
ТО ЈЕ КЛИВ-
ЛЕНД ТАКО
ИЗНЕНАДА
ОТПУТОВАО!

ШТА
ЛИ ЈЕ
С МОР-
ДУН-
ТОМ?



НОРМА ЈЕ ПОСЕТИЛА
СВОГ РОБАКА
МАГНУСА...

МНОГО
ПИЈЕШ,
МАГНУСЕ!

ЈЕДИНО У ПИЋУ
НАЛАЗИМ УТЕХУ!
У МОЈОЈ
КУЋИ СУ ЗАМРЛИ
СМЕХ И ПЕСМА!



КРЕНИ У КИРКВОЛ
АКО ЖЕЛИШ
ДОБРО СВОЈИМ
КБЕРИМА!

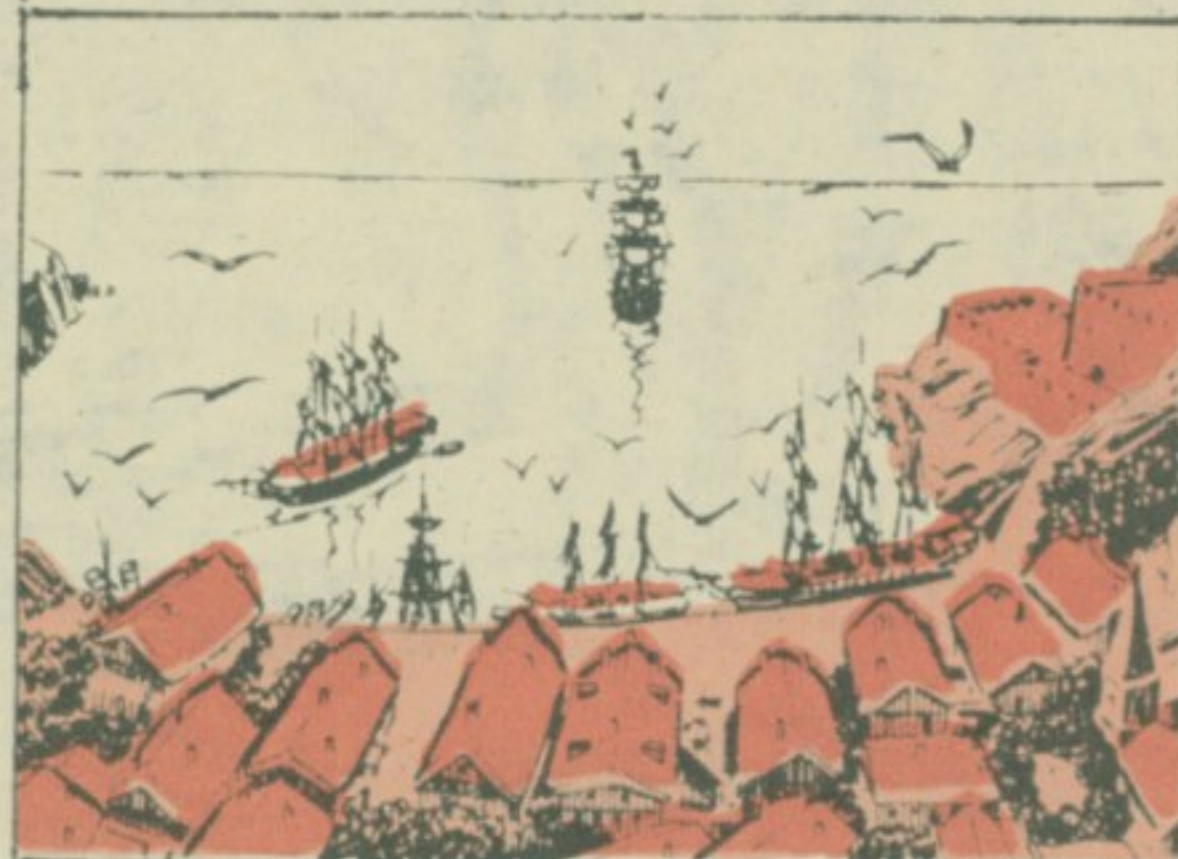
НЕ
ВЕРУЈЕМ
ВИШЕ
У ТВОЈУ
НАТПРИРОД-
НУ МОЈ,
НОРМА!



ХА! ХА! ИПАК
БЕШ ИДИ У
КИРКВОЛ
СА СВОЈИМ
КБЕРИ-
МА!



У МЕЂУВРЕМЕНУ
ЈЕДАН ТАЈАНСТВЕНИ
БРОД УСИДРИО
СЕ НЕДАЛЕКО
ОД КИРКВОЛА...



КЛИВЛЕНД ЈЕ
СИГУРНО
НЕГДЕ НАСТРАДАО!
ГЛУПО ЈЕ ШТО
СЕ ИЗЛАЖЕМО
ОПАСНОСТИ!



НЕ ПУЊАЈ, РОЋЕ!
ОВО ЈЕ ПРВИ ПУТ
ШТО НИЈЕ ДОШАО
НА УПОВОРЕНИ САСТА-
НАК!

ПРИСТОЈНО СЕ
ПОНАШАЈТЕ НА
ОБАЛИ... ДА НЕ
ОТКРИЈУ
КО СМО!



САМО ПУБИМО
ВРЕМЕ...
КЛИВЛЕНД
ЈЕ ВЕК У ПАКЛУ!

НЕ ЗАБОРА-
ВИТЕ НА
ПИЊЕ!

ДОК
ТИ ТРА-
ЖИШ
КЛИВЛЕН-
ДА... МИ
БЕМО
У КРЧ-
МУ!

ПИ-
ЈАНИ-
ЦЕ
ПРОКЛЕ-
ТЕ!



БАНС ЈЕ ПРЕТРАЖИО ЧИ-
ТАВ ГРАД И НАЈЗАД...

КАПЕТАНЕ!

ЗДРАВО,
ПРИЈАТЕЉУ!



КАПЕТАН ЈЕ ИСПРИЧАО
БАНСУ СВОЈ ДОЖИВЉАЉЕ
НЕ СКРИВАЈУЋИ
СВОЈУ ЉУБАВ ПРЕМА МИНИ...

И ЗАТО ВИШЕ НЕ
ЖЕЛИШ ДА БУДЕШ ПУ-
САР?

ДА ВРАТИ СЕ НА
БРОД И РЕЦИ ДА
МЕ НИСИ
НАШАО!





И ЗАИСТА, БАНС СЕ УСКОРО ВРАТИО С ПУСАРИМА...



... И ОСЛОБОДИО КЛИВЛЕНДА.



ХА! ХА! ХА!
УСПЕЛИ
СМО!

МИСЛИО
САМ ДА СЕ
НЕБУ
ИЗВУГНИ!

НА
БРОД,
ДРУ-
ГОВИ!

ИМАО СИ
ПРАВО,
БАНСЕ! ЈА
ПРИПАДАМ
ВАМА!

САД
ГОВОРИШ
КАО
ПРАВИ
ПУСАР!



ЉУБАВ
И ДОМ
НИСУ
ЗА
НАС!

У МЕЂУВРЕМЕНУ...

УЗМИ ОВАЈ
МАЧ И
КРЕНИ У
КИРКВОЛ!

ХВАЛА,
НОРМА!



ЗАХВАЉУЈУКИ
ТЕБИ,
САСВИМ
САМ СЕ
ОПОРАВИО!



КЛИВЛЕНД ЈЕ СТИГАО НА
БРОД „ФОРТУНА“!

ДОБРО
ДОШАО,
ПРИЈАТЕ-
ЉУ!

ЖИ-
ВЕО
КАПЕ-
ТАН!

УРА!



ХМ... МОЈИ ЉУДИ
СУ ТЕ ПРИМИЛИ С ОДУ-
ШЕВЉЕЊЕМ АЛИ НЕ
ЗАБОРАВИ
ДА САМ
ОВДЕ ЈА
КАПЕ-
ТАН!

РАЗУМЕМ,
КАПЕТАНЕ!



ТРЕНУТАК, ГОФЕ!
ОДЛУЧАН СИ И СНАЖАН,
АЛИ ЈЕ КЛИВЛЕНД МУД-
РИЈИ... И НЕ ПИЈЕ!
НЕКА НАМ ОН БУДЕ КАПЕ-
ТАН!

И ЈА
ГЛАСАМ
ЗА КЛИВЛЕН-
ДА!



УБИЈУ
СВАКОГ КО ПОКУША
ДА МЕ
СМЕНИ!

СМИРИ
СЕ,
ГОФЕ!



ЕВО
ТИ,
ПИЈАНИ-
ЦО!

АХ!





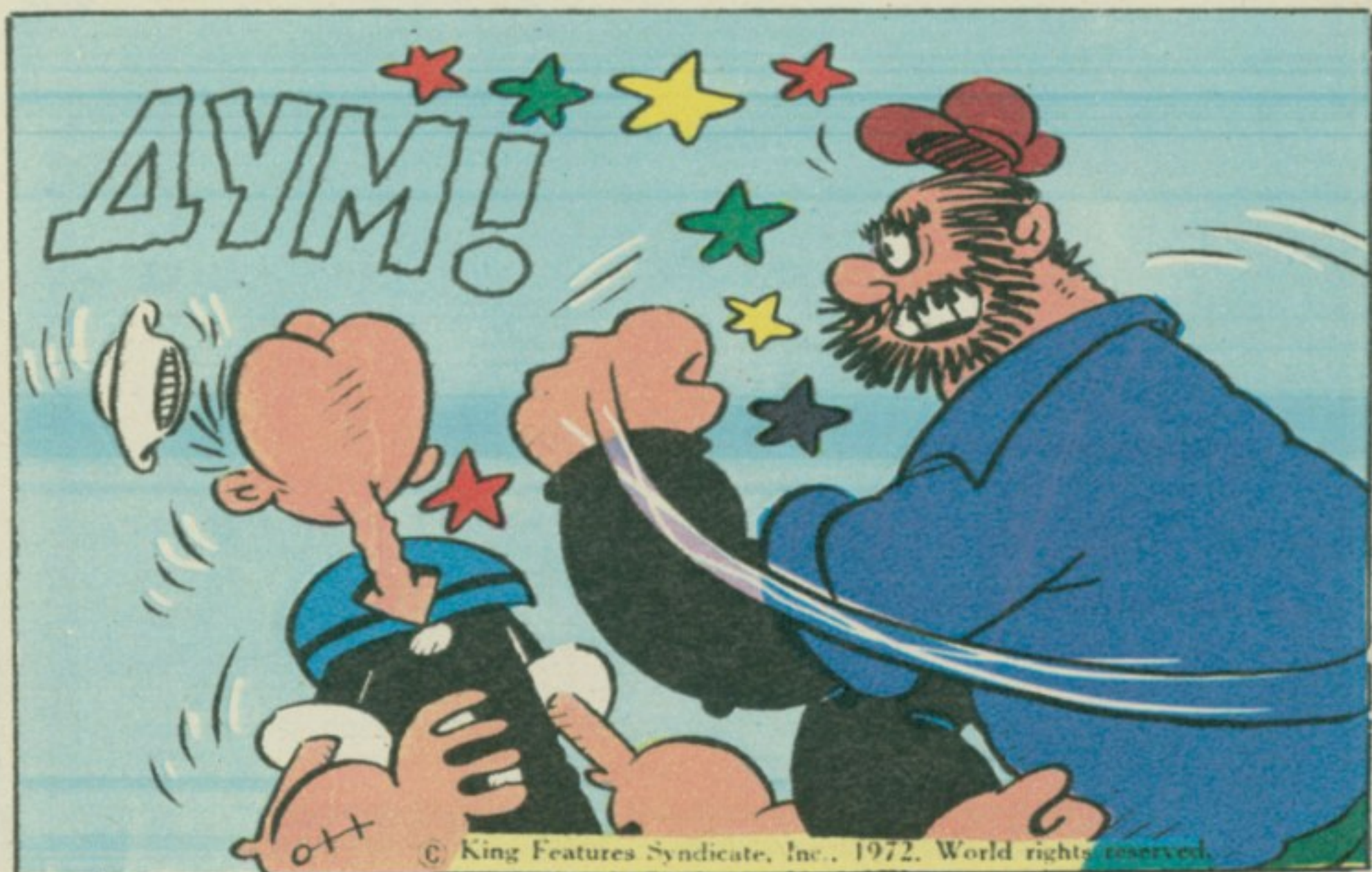












НЕ ЗАБОРАВИТЕ! ■ ДАНАС ПОСЛЕДЊИ КУПОН ■ ЗА

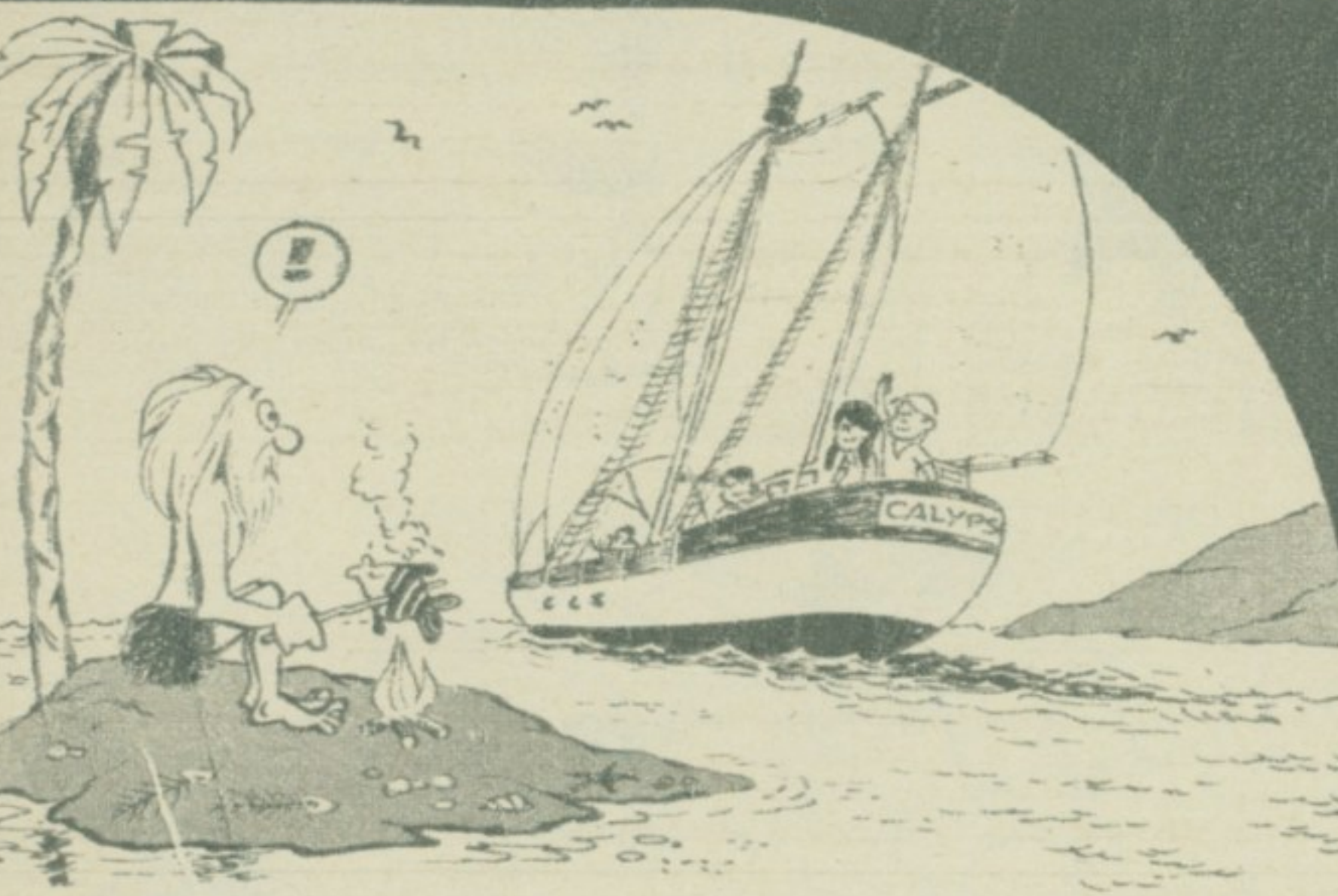
1

ЗАДАТАК НИЈЕ ТЕЖАК — Ако до сада ниси пратио конкурс „Тражимо маскоту за ђачку штедњу“, искористи прилику и одмах се укључи у велико наградно такмичење за најлепши ђачки цртеж које организују Политикин забавник и Београдска банка. Нацртај амблем за ђачку штедњу 9 x 14 см, обој га, залепи и пошаљи Политикином забавнику, 11001 Београд, пошт. фах 124. С друге стране дописнице не заборави купон из доњег левог угла на овој страни.



2

НАГРАДНО ПУТОВАЊЕ — тридесет и три ђака штедише који пошаљу најбоље предлоге за маскоту, проведиће овог лета седам дана на једрењаку »Calypso«, потпуно бесплатно и то не само као путници већ као права посада. Да им буде лепо, о томе ће водити бригу капетан Иво Ковачевић и његова посада са још седам наставника физичког васпитања. Поред тога у игри ће бити додељено још 1001 награда, хит-мајице са амблемом.



ОД СПЛИТА ДО ДУБРОВНИКА — Брод »Calypso« испловиће из Сплита 26. јула и остаће на мору пуних седам дана. Он плови по рути коју су сачинили наутички стручњаци. Предвиђено је да 33 робинзона обиђу Корчулу, Пељешац, Мљет, Дубровник, Цавтат, Ластово, Вис, Бишево, Хвар и, наравно, да виде све што је занимљиво. Кад дува погодан ветар, капетан брода наређује да се угасе мотори и тада брод развија једра — два велика и два мала.

3



ПЛАВИ ЉУДИ — Кад брод пристане, екипа награђених излазиће да се купа. Робинзони могу да бирају: купање у скровитим увалама или најпознатије плаже. Они ће посетити чувени поморски музеј у Оребићу, обићи ће Плаву пећину на Бишеву где посетиоци виде све плаво: плав је ваздух, лица људи, одећа! На Ластову ће се попети на најстарији светионик Јадрана подигнут 1849. Повратак је 2. августа 1974. године.

4

ТРАЖИМО МАСКОТУ ЗА ЂАЧКУ ШТЕДЊУ!

ЗОВЕ ВАС „CALYPSO“

КУПОН

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ _____

АДРЕСА _____

ВИСИНА У СМ _____

БРОЈ ШТЕДНЕ КЊИЖИЦЕ ББ _____

СВИ КОЈИ ЖЕЛЕ ДА НАО МОРНАРИ КРСТАРЕ СЕДАМ ДА-НА ЈЕДРЕЊАКОМ ДУЖ ОБАЛЕ ЈАДРАНА, НЕКА ОДМАХ ПОШАЉУ СВОЈ ЦРТЕЖ ПОЛИТИКИНОМ ЗАБАВНИКУ. ДА-НАС ПОСЛЕДЊИ КУПОН! ПОРЕД ТОГА ЈОШ 1001 НАГРАДА — ХИТ МАЈИЦЕ СА АМБЛЕМОМ.

За
веште
руке

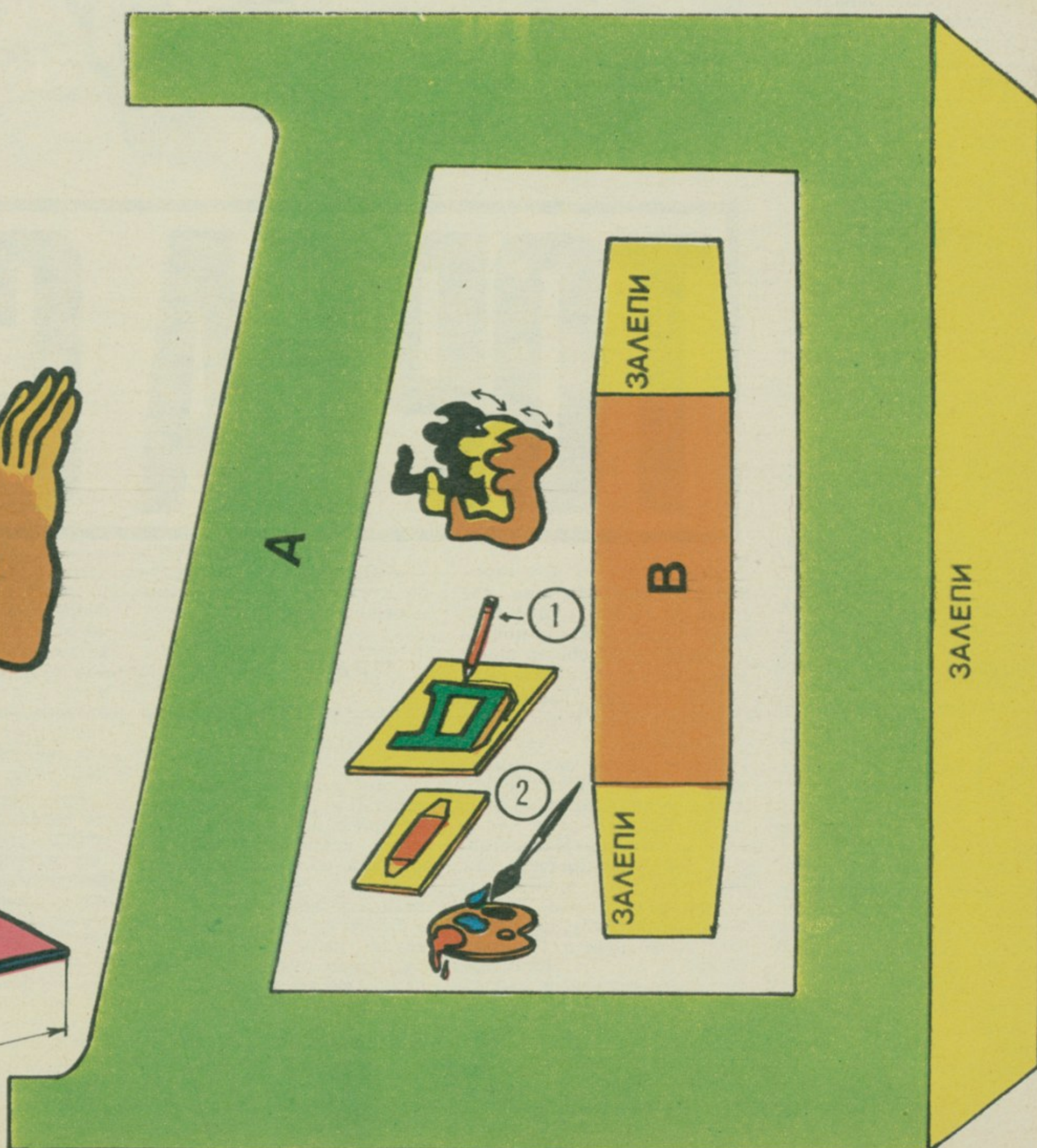
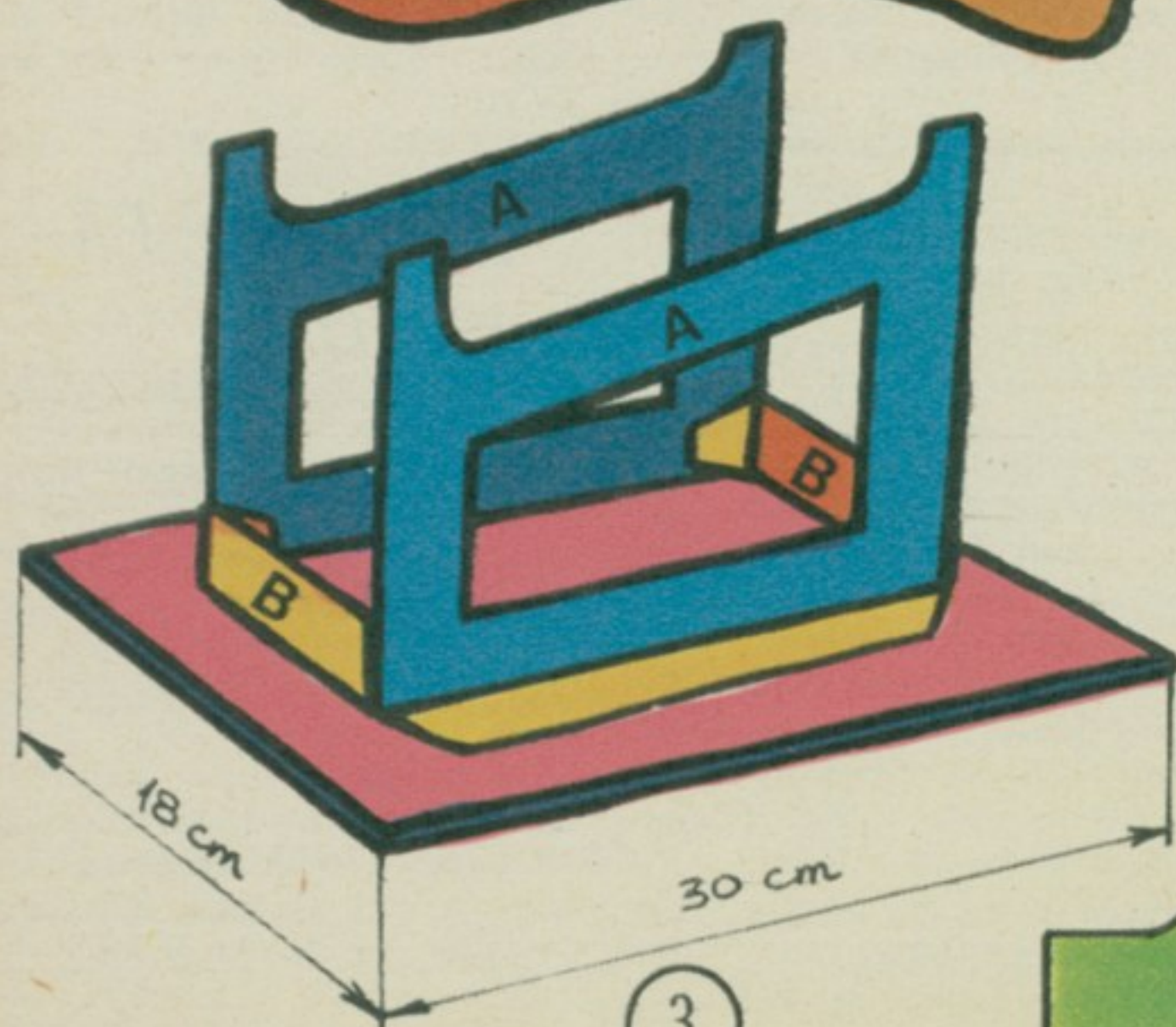
МАЈМУН



БОКА

Лети кад пада киша много је досадније него зими. Навикли сте да сте стално напољу и сад не знате шта ћете са собом. Зато смо замолили нашег илустратора да за вас нацрта познату циркуску звезду — мајмун Боку кога ћете сами направити и тако се забавити.

Ево како се то ради: најпре опсеците оба дела мајмун Боке које видите на нашем цртежу, а затим истог таквог мајмуна обрежите од картона. Сад цртеже мајмуна залепите на обе стране картона (црт. 1). Облике сталака А и В исеците, прекопирајте на по два чвршћа картона и опсеците (црт. 2). По два облика А и В залепите као што видите на цртежу 3, целу конструкцију залепите на чвршћи картон или тању дашчицу величине 30 пута 18 сантиметара. Сталак обојте или облепите шареним папиром. Кружић на мајмун Бокиној руци означен словом М исеците па кроз тај отвор провуците округлу оловку. Мајмуна са оловком поставите на горњи део сталака (црт. 4) и Бока ће се котрљати и истовремено превртати преко главе све док не стигне до другог краја сталака.



Млади пилот Ал Бригс већ се три десетак километара удаљио од места удеса кад је у даљини угледао сићушну људску прилику. Намах се следио од страха. То није могао бити нико други до злочинац кога је оставио путницима на чување — на нишану револвера! Он је једини био у стању да поднесе толико пешачење!

„Надам се да им није о-тео револвер“, помислио је Бригс. „Ако јесте, онда су свакако сви мртви осим мене — последњег сведока!“

Одједном се осетио страшно беспомоћан. Около злокобна тишина пустиг, стеновитог предела као да је потврђивала његову смртну пресуду...

НАДНИЦЕ СУ НЕСТАЛЕ

Тридесет двогодишњи Ал Бригс био је запослен у „Колдвеловој компанији за истраживање нафте“. Превозио је авионом храну и опрему на радилишта ове мале фирме из Солт Лејк Ситија која је имала своје логоре у северозападном делу Сједињених Држава. Другог априла 1972. ујутру Бригс је примио неочекиван позив: требало је да полети за камп 14 који се, одсечен од света, налазио на пустој висоравни Битерут, на огранцима Стеновитих планина. Позив је био и хитан и неуобичајен. Стигао је од самог Колдвела који се са супругом Лизом налазио у кампу...

Дочекали су га Колдвел и Клајд Сермак, високи снажни предрадник екипе.

— Имамо неприлику, Ал — рекао му је председник компаније. — Можемо ли одмах да полетимо за Солт Лејк Сити?

— Само да узмем гориво — одговорио је Бригс. — А у чему је ствар?

— Она битанга Рос — уплао је Сермак. — Украо је новац за исплату надница!

Нешто касније Колдвел је испричао Алу читаву причу. Новац је достављен претходног дана и преко ноћи је закључан у сеф. Ујутру је Колдвел затекао сеф отворен и — празан. Сместа је позвао Клајда Сермака и наложио му да обавести полицију. Сермак је, међутим, изјавио:

— Сам ћу пронаћи кривца! Ја најбоље познајем своје људе!

И заиста, већ после петнаест минута вратио се са торбом новца. Нашао ју је код неког Хенрија Роса. Међутим, у торби се налазио само десети део укупне суме — 5.000 долара. То је јасно говорило да је још неко умешан у пљачку.

Бригс и даље није схватао своју улогу у свему томе.

— Невоља је у томе — објаснио је Колдвел — што је момак насрнуо ножом на



Бригс је муњевито шчепаво одваљена врата кабине и бацно се с њима на Сермака.

ТОРБА С НОВИЦАМА

Сермака. Овај га је у самоодбрани тако снажно погодио да је Рос лупио главом у неко гвожђе и повредио лобању. Треба га авионом пребацити у болницу.

— Је ли при свести? — упита Ал намрштено.

— Још не.

Бригсу се све ово нимало није свиђало. Често је долазио у овај логор и знао да је Клајд Сермак омрзнут, за ситницу је злостављао своје потчињене. Али, сад није било времена за сумње и нагађања. Повређеног је требало што хитније пребацити у болницу. Бригс је што је могао брже узео гориво и радио-везом најавио долазак у Сомп Лејк Сити. Кад је све било спремно за полетање, Роберт и Лиза Колдвел одлучили су да му се придруже, а на његово огромно изненађење, за лет се пријавио и Клајд Сермак.

— Полиција ће вероватно хтети да чује моје мишљење — рекао је.

ПРАВО У — ПЛАНИНУ

Само десет минута после узлетања, мали двомоторни авион запао је у јак олујни ковитлац. Около је владала непрозирна магла, машина је сваког часа пропадала у ваздушне цепове, а Бригс се крајњом снагом трудио да поврати контролу. Тада један јак бочан налет ветра погоди авион као ударац циновог чекића. Чуо се ужаснути крик Лизе Колдвел. Бригс је чврсто стегао команде и у истом тренутку угледао како из магле, право пред њим, израња планински врх!

Наглим маневром успео је да надлети стеноу али, на несрећу, лево крило авиона закачило је једну готово не приметну камену избочину. Авион је, губећи висину, летео још неколико стотина метара, а затим је ударио о тло и, уз поскакивање, зауставио се на једној голој заравни.

Бригс је неколико секунди седео непомично, не верујући да је заиста жив. Затим се прибрао и полако окренуо осталима. Видео је да су повређени, али није имао кад да о томе брине јер је авион сваког часа могао да експлодира. Помогао им је да изиђу, а затим се вратио по Хенрија Роса који је још лежао у несвести.

Тек кад су се нашли на сигурној удаљености, погледао је ране. Колдвелова рука била је сломљена изнад лакта, његова супру-

га уганула је ногу а Сермаку је само нос прокрварио од ударца у предње седиште. Што се Роса тиче, изгледало је да није у нимало горем стању него кад су пошлели.

ДРЖИТЕ ГА НА ОКУ!

После петнаестак минута, кад је био сигуран да авион неће експлодирати, Бригс се вратио у кабину да радиом дозове помоћ. Али, открио је да је предајник уништен.

И остали су се охрабрили и пришли авиону. Бригс је растурио један стари сандук и од дасака направио удлагу за Колдвелову руку, а Лизин уганут чланак увио чврсто завојем. Тиме је његово познавање прве



Ал Бригс

АЛ ЈЕ СХВАТИО ШТА СЕ ДОГАЂА ТЕК КАДА ЈЕ ОСЕТИО ДА ВИСИ НАД ПОНОРОМ ЗАХВАЉУЈУЋИ КОНОПЦУ КОЈИМ ЈЕ БИО ВЕЗАН ЗА НЕПРИЈАТЕЉА. ЧУО ЈЕ КАКО ГОРЕ, ИЗНАД ЊЕГА, СЕРМАК СТЕЊЕ БОРЕЋИ СЕ СВИМ СИЛАМА ДА ОСТАНЕ ГДЕ ЈЕ.

ти ако се магла мало разре-
ди.

— Од чега? — упита Ли-
за. — Овде нема никаквог
растиња.

— Запалићемо све што
имамо — рекао је спремно
Бригс — осим ћебади и не-
опходних ствари.

Затим се попео на ис-
кривљено крило авиона и
почео да точи гориво из
резервоара у једну празну
боцу. Уз пут је с тугом по-
сматрао оштећен авион,
врата на кабини била су
сасвим одваљена — висил-
а су само на једној танкој
жици.

Окренут леђима Бригс
није видео кад је Лиза
Колдвел пришла пртљаж-
нику и почела да избацује
ствари тражећи материјал
за потпалу. Није је видео
ни Клајд Сермак јер је
ревностно ломио шибље ко-
је је овде-онде штрчало из-
међу стена. Само је чуо
њен изненађен узвик. Кад
се окренуо, имао је шта да
види: Лиза је у једној ру-
ци држала његову отворе-
ну путну торбу, а у другој
— хрпу новчаница!

— Оставите то! — вик-
нуо је Сермак и потрчао
ка њој. У руци му се од-
једном створио револвер.

Бригс је муњевито реа-
говао. Он је посумњао у
Сермака још кад је чуо да
највећи део новца недо-
стаје и сад му је све било
јасно. Не оклевајући шче-
пао је изваљена врата а-
виона и бацио се заједно
с њима на Сермака. Одјек-
нуо је хитац, али је метак
погодил у врата и склиз-
нуо у страну. Следећег тре-
нутка врата су се сручила
на Сермакову главу и он
је без свести пао на тло.

— Клајд узео новац? —
био је запањен Колдвел. —
Зато је он по сваку цену
хтео да напусти камп!

Бригс је дохватио Сер-
маков револвер и пружио
га Лизи.

— Држите га на оку, гос-
пођо Колдвел. И не окле-
вајте да пуцате ако вас
нападне...

Пола часа касније Бригс
је кренуо на дуг пут ка
најближем људском насе-
љу. Једино оружје био му
је цепни ножић и смоту-
љак најлонског конопца ко-
ји је понео а да ни сам ни-
је знао зашто.

СВРШЕНО ЈЕ!

И сад, после тридесет ки-
лометара пешачења и једне
ноћи коју је провео смрза-
вајући се, угледао је свог
непријатеља.

„Ако има револвер“, ми-
слио је Бригс, онда је нај-
боље да се негде сакријем
и пустим га да прође. Лак-
ше ћу га напасти с леђа...”

Пожурио је и стигао до
завојите гудуре у поднож-
ју планине. Знајући да Сер-
мак туда мора да прође,
пронашао је једно згодно
удубљење у литици, око
три метра издигнуто од
тла, и почео да прави скро-
виште. После пола часа се-
део је згурен у удубљењу
иза барикаде од земље и ка-
мења у којој је оставио тек
толики отвор да је могао да
мотри на пролаз.

Било је већ касно попод-
не кад је одоздо зачуо шум.
То је Клајд Сермак полако
ишао уз супротан зид ка-
њона, носећи преко раме-
на торбу с новцем. Бригс
је управо одлучио да га
пусти да одмакне бар ки-
лометар кад га срећа изда-
де: његова барикада поче-
ла је одједном да се одро-
њава и Сермак се хитро
окренуо.

Бригс сместа скочи и по-
жури на њега. У магнове-
њу је спазио да је Клајд
одбацио торбу али да није
начинио покрт да узме
револвер. Два човека ухва-
тила су с укоштац и гу-
шајући се, почли да се
ваљају по стеновитом тлу.
Измењивали су силовите
ударце. У једном тренутку
осетио је Бригс како му се
Клајдове шаке стежу око
грла и помислио да је свр-
шено — противник је био
двапут јачи од њега. Али,
тада је стисак изненада по-
пустио. Бригс је видео че-
му има да захвали за свој
спас: Клајд је у котрља-
њу ударио главом у један
камен и на тренутак се о-
шамутио.

Ал скочи, извуче испод по-
јаса смотуљак најлонског
конопца и веза му руке.

— А сада? — упитао је
— шта си урадио с Колд-
веловима и Росом?

— Ништа — прстења
Сермак. — Успео сам да
им побегнем... али не да
бих овде због тебе оставио
кости!

— Зашто си ме пратио?

— Хтео сам да те савла-
дам и свежем како бих до-
био у времену. Изгледа да
је испало обрнуто!

Бригс одлучи да му по-
верује, уосталом да их је
побио, имао би револвер.

— Добро — рекао је. —
Хајдемо. Чека нас дуг пут.
Вратио се по торбу с нов-
цем, ухватио други крај ко-
нопца и повео Клајда за
собом.

Трећег дана хода, око де-
сет ујутру, Бригс и Сер-
мак су застали мало да се
одморе на једном уском

планинском превоју. Глад-
ни, жедни, исцрпљени, је-
два су се држали на но-
гама. Неко време су седели
и уморно зурили у предео
око себе, а онда Бригс од-
једном узвикну:

— Гледај! — Дрхтавом
руком показао је према је-
дној стени у даљини са ко-
је се уздизала висока др-
вена конструкција. Била је
то ватрогасна осматрач-
ница. Осетили су нову сна-
гу. Људи, ипак, нису дале-
ко! Устали су и пожури-
ли, Бригс напред а Сермак
позади, спотичући се и хи-
тајући како га не би за-
тезао конопац. Одједном,
до ушију им је допрла не-
ка потмула тутњава. По-
гледали су навише и са у-
жасом приметили како низ
високу падину право на
њих жури лавина одроњене
земље и камења. Потрча-
ли су, али прекасно. Један
комад стене одскочио је од
тла, погодио Бригса у ле-
ђа и гурнуо га низ лити-
цу — право у понор.

СПАСОНОСНИ КОНОПАЦ

Ал је схватио шта се до-
годило тек кад је осетио
да висе над амбисом зах-
ваљујући конопцу који му
је био везан за зглоб десне
руке. Чуо је како високо
изнад њега Сермак стење,
борећи се свим силама да
остане где је. Торба с нов-
цем очеша се о Бригсово
раме и нестале у дубини.

Мало-помало Бригс се уз
верао уз литицу, одупиру-
ћи се о избочине. Најзад
се докопао чврстог тла. Сер-
мак, коме су се руке гото-
во откинуле из рамена, оп-
ружи се и зајеца од бола.
Некако је успео да обавије
конопац око једног вели-
ког камена и тако спречи
да га Бригсова тежина по-
вуче у дубину.

— До врага с тим — ре-
као је Ал и одвезао му ру-
ке. — Проклети новац је ио-
нако отишао! — Одроњава-
ње је престало. Бригс и Сер-
мак су мало повратили дах
а затим наставили пут.

— Хвала, Клајде — ре-
као је невољно Бригс. —
Спасео си ми живот.

— Спасевао сам свој! —
одвратио је Сермак.

Рано поподне стигли су
до осматрачнице и почели
стрим степеницама да се
пењу ка дашчари на врху.
Одушевљење им је убрзо
спласнуло: дашчара је би-
ла празна.

— Требало је то да оче-
кујем — рекао је Сермак.
— Оваквих станица има на
стотине. Користе се само у

време суша и летњих месе-
ци. — Ал је уздахнуо:

— У лепом смо сосу. А
поврх свега изгледа да смо
залутали. — Тек сад их је
ухватило право очајање.
Сермак је сео на под у уг-
лу просторије и тако су у
потпуној тишини провели
неколико минута. Тада
Бригс баци поглед кроз про-
зор и рече:

— Хеј, разведрило се! —
Сермак је ћутао. — Имаш
ли шиблицу?

— Зашто? — упита
Клајд, не схватајући. За-
тим му се усне постепено
развикуше у осмех. — Знам
шта мислиш!

ГОРИ ВАТРА

Нешто касније осматрач-
ка кула буктала је као не-
ка циновска ломача, ша-
љући увис густ стуб дима.
Бригс и Сермак седели су
нешто даље и у напетом
ишчекивању посматрали
небо. Ватра је већ почела
да јењава, а са њом и њи-
хове наде, кад се иза јед-
ног брда појавио хеликоп-
тер шумарске службе и
спустио на тло.

— Горе у планини — још
троје!.. — викао је испи-
јени, у браду зарастао
Бригс, трчећи ка пилоту
који је био изашао из ка-
бине. — Наш авион...

— Не брините! — одвра-
тио је пилот... Пронашли
смо их још прекјуче! Већ
су се сасвим опоравили...



Бригс и Сермак преба-
чени су у оближњу болни-
цу, где су провели ноћ. Сле-
дећег јутра лекар је ушао
у Бригсову софу и упитао
га како се осећа.

— Одлично! — рекао је
Ал. — А Клајд?

— Ох, тај је по свему
судећи повратио снагу —
одврати доктор. — Јутрос
је побегао!

Ал није могао да дође
себи од чуда.

— Јесте ли јавили поли-
цији? — упитао је.

— Већ су га и ухватили!
— Где? На путу за Јуж-
ну Америку?

— Не — одговори доктор
равнодушно. — У планина-
ма Битерут. Покушавао је
да пронађе некакву торбу
с новцем.

Don
BARRY

ФЛАШ ГОРДОН



СЛЕДЕЋИ НАСТАВАК: ЗДРОБЉЕНИК!

Нове књиге за децу: библиотека МОЈА КЊИГА

Издавачко предузеће НОЛИТ, Београд, Теразије 13/IV

ПОРУЧБЕНИЦА

Издавачко предузеће „НОЛИТ“, ООУР Издавачка делатност
11001 Београд, Теразије 13/IV

Овим неопозиво поручујем књиге означене бројевима:

(Читко испишите бројеве књига које поручујете или приложите читав оглас са заокруженим бројевима изабраних књига).
Укупна вредност поручених књига износи _____ динара.
Овај износ ћу платити поужећем или на отплату у четири месечне рате по 40.— динара месечно, (непотребно прецртати) почев од _____ 1974. године у корист текућег рачуна 60801-601-17816 Нолит — Београд, Теразије 13/IV.
(Поруџбине мање од 40,00 динара не примамо. Месечна рата отплате такође не може бити мања од 40,00 динара).

(Име, очево име и презиме)

(Месечна улица и број стана)

Број личне карте и где је издата:

Датум:

Оверава установа-предузеће:
(Само при куповини на отплату)

1. Драган Лукић, КАКО РАСТУ НОГАВИЦЕ

Илустрације: Наташа Тодоровић
Збирка песама за децу млађег узраста познатог песника Драгана Лукића одликује се нежним лиризмом и деци приступачним хумором. Теме за своје песме Драган Лукић налази у свакодневном животу девака и девојчица и о њима говори једноставним стиховима који се лако памте и брзо налазе пут ка дечијем срцу.
Ћирилица; броширано; формат 19x17; цена 24 динара

3. Зоран Станојевић: КАПЕТАН СНИП

Илустрације: Џоја Ратковић
Књига је намењена старијем узрасту, деци која имају извесно читалачко искуство и која ће у овој особеној, својеврсној прози свакако наћи могућност игре, као и једно хуморно сазнање које језик открива и на које их наводи.
Ћирилица; броширано; формат 19x17; цена 24 динара

4. То Хоај: ДОЖИВЉАЈИ ЗРИКАВ- ЦА МЕНА

Превод: Милица Дукић — Грбић
Илустрације: Љубица Сокић
Вијетнамски писац То Хоај приповеда деци о узбудљивим и занимљивим доживљајима малих зрикаваца, али се у његовој прози крије алегорична прича о људима, њиховим сукобина и борби за праведније односе, која ће бити јасна и малим читаоцима.
Ћирилица; броширано; формат 19x17; цена 24 динара

5. Драгиша Пењин: НЕБЕСКИ АМРЕЛ

Илустрације: Ђорђе Милановић
Збирка песама говори о деци блиским темама, о другарству, школи, родитељима. Драгиша Пењин познаје децу, уне да уђе у њихов свет и да га опева занесеним и једноставним стиховима.
Ћирилица; броширано; формат 19x17; цена 24 динара

2. Добрица Ерић: ТОРТА СА ПЕТ СПРАТОВА

Илустрације: Живојин Ковачевић
Ведре, распевана, духовита прича о једној идиличној љубави на селу. Драматизација ове Ерићеве приче имала је бројну децу публику у позоришту „Бошко Буха“.
Ћирилица; броширано; формат 19x17; цена 24 динара

ВАН СЕРИЈЕ Мирослав Антић: ПЛАВИ ЧУПЕРАК

Илустрације: Душан Ристић
Велики успех који је ова збирка песама имала код младих читалаца, доживевши више издања, свакако произлази из њених садржаја који говоре о једном добу када се детињство отвара према свету младости, њеним тајнама и сновима.
Ново издање ове књиге је богато опремљено, са сликама у више боја.
Ћирилица; тврд повез; цена 40 динара

Наведене књиге можете набавити у свим Нолитовим и другим књижарана. Поруџбине можете извршити и директно код Издавачког предузећа Нолит, ООУР Издавачка делатност, Београд, Теразије 13/IV, телефони: 341-923 и 338-150.



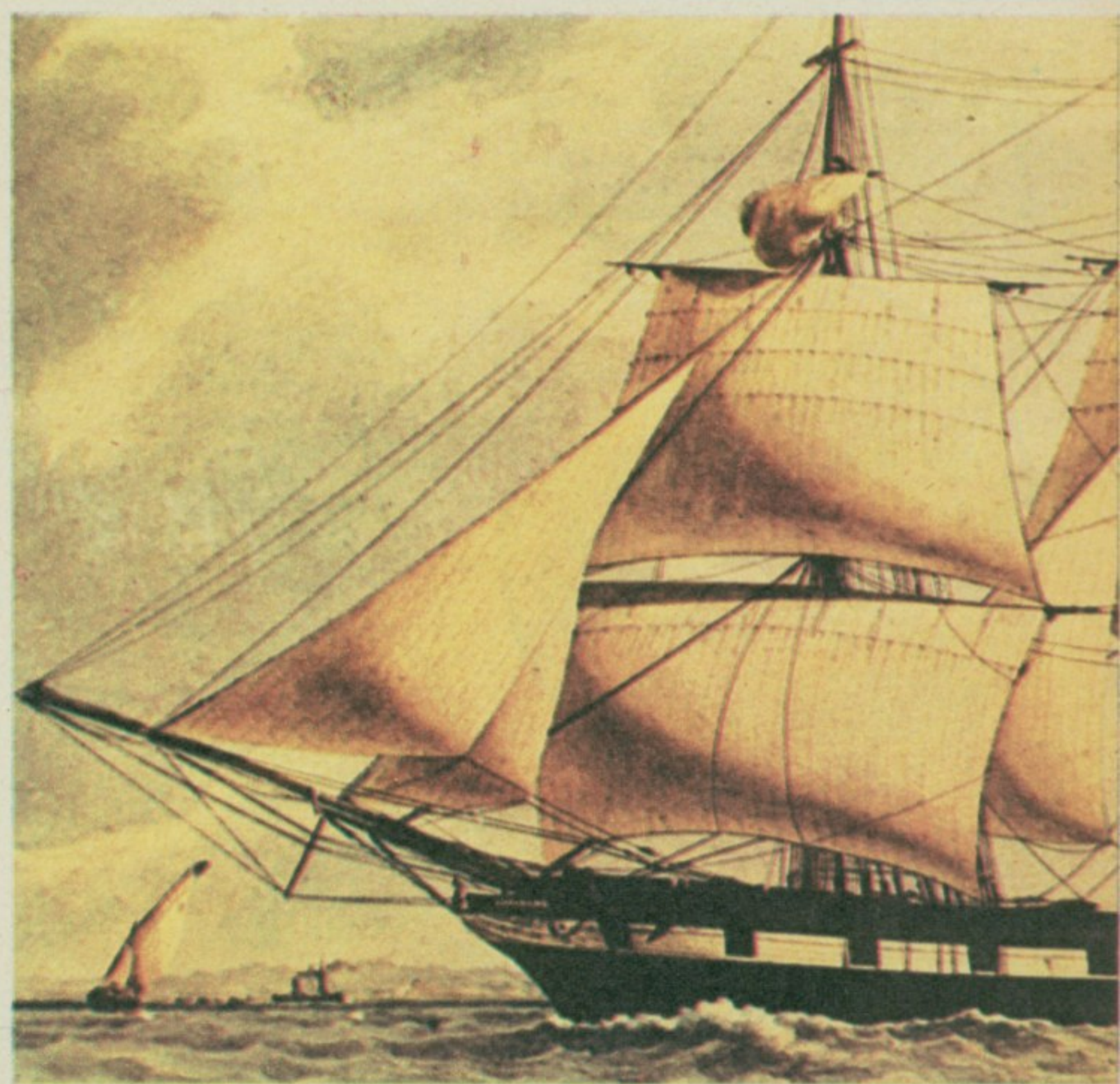
СТАРИ ЈЕДРЕЊАЦИ ЈАДРАНА

БРЗ КАО КЛИПЕР — Пре једног века трговачки брод „Космо-Г“ доносио је у јадранске луке робу са истока. Пловио је брзо и привлачио пажњу својим елегантним линијама. По облику и брзини могао се упоредити са брзим америчким клиперима. „Космо-Г“ је био једрењак средње величине, типа брик-шкунер, са два јарбола. Саграђен је 1866. године у Сењу а десет година касније његови власници Дубоковићи продали су га једној породици помораца из Јелсе. До 1890. године, кад је поново продат, нису су заповедали једришански капетани Мато Гахулин-Кузмин, Кузма Николин и Серафим Гамулин.



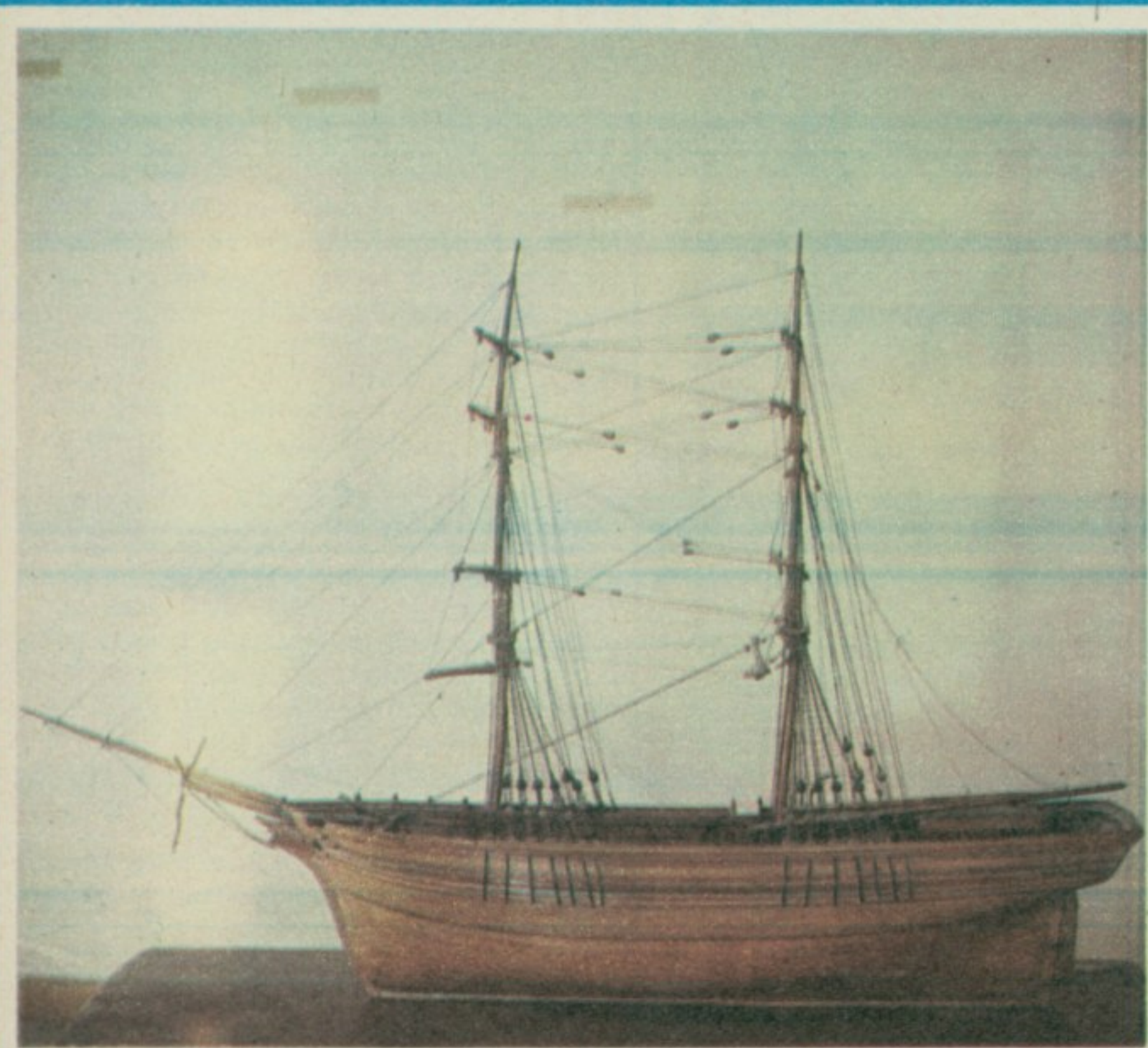
ЈАК И ЛЕП — Године 1409. хрватско-угарски краљ Ладислав Напуљски продао је Млечима Задар, неке мање градове и сва своја права на Далмацију. До 1429. године Млечима су припали Црес, Раб, Скарадин, Шибеник, Хвар, Брач, Корчула, Трогир, Сплит и Котор. За време вековне млетачке владавине овим крајевима њихово становништво морало је да опрема галије за одбрану од турсара — свака комуна била је обавезна да снабде брод посадом и топовима. „Аквила империале“, брод који је 1560. године опремљен у Перасту, имао је две палубе а на крменом делу и трећу. Био је наоружан топовима великог калибра. „Аквила империале“ је тројарболни једрењак врло јаке и лепе конструкције. Крма му је била богато украшена резбаријом и грбовима властелика којима је припадао, а прамац фигурама анђела, главама људи и другим орнаментима.

ИЗ ФЛОТЕ ДАЛМАЦИЈЕ И БОКЕ — Једрењак-бригантина „Сабјески“ један је од великог броја једрењака овог типа који су у другој половини XIX века сачињавали трговачку флоту Далмације и Бокве Которске. Иако је био искључиво трговачки брод, није пловио без топова којима је посада, пловећи по Јадранском, Црном и Средоземном мору, штитила товар од турсара. Једрењак „Сабјески“ је имао равну палубу и веома лепе линије. Припадао је јадранском поморском друштву средње Далмације а посаду су му сачињавали људи из приморских градова.



ПРОТИВ ГУСАРА

НА ПУТ У ИНДИЈУ — До XIX века брзе једрењаке градили су највише гусари, превозници робова и кријумчари. Шпански кријумчари, на пример, да би превезли забрањену америчку робу у шпанске колоније у Западној Индији нису могли користити мале бродове већ велике и јаке једрењаке који су могли да понесу велики терет и да плове брже од патролних бродова. Најзавршенији типови једрењака, вишкни и са више јарбола и једара, јављају се у XIX веку. Били су то последњи бродови с погонем на једра. У нашим поморским градовима поморска друштва граде сличне једрењаке, али се дуго још задржавају и стари топови. На слици наш трговачки брик.



ЗАДАРСКИ ЈЕДРЕЊАК — Задар је имао јаку флоту трговачких и ратних једрењака, нарочито у периоду од XI до XIV века када води оштре борбе са Млечанима. У то време задарски поморци су трговали и са крајевима на копну, нарочито са Босном. Робу до које су тако долазили поморским путем превозили су из Задра у друге луке. Задарски трговачки једрењак на слици саграђен је пре око три стотине година. Превозио је путнике и робу у чашу обалу а пловио је и до италијанских лука на Јадрану.



ЗА БОГАТЕ ПУТНИКЕ — Од 1858. године трговачко-путнички брод „Фани Гуриц“ припадао је поморцима са наше јадранске обале. Превозио је робу и богате путнике, трговце и смисаре, пловио је по Средозумљу а стижао је до Атлантика и чак до Индијског океана. Путничке кабине овог брода биле су веома лепо уређене и удобне. По лепом времену и повољном ветру „Фани Гуриц“ постигао је брзину од девет до десет чворова, а под пуном једрицама пловио је и до тринаест чворова на час.



ХИТ СТРАНА

ПЕСМА НЕДЕЉЕ ДВИЈЕ СУЗЕ

Музика: Војан Адамич
Текст: Јовица Шкаро
Изводи: Радојка Шверко
(БЕОГРАДСКО ПРОЛЕЋЕ 74)

Истином ноћи мисли нас односе
понојној тмини небеских долина
а ја ти причам уснама и дуомом
о некој малој перисци од злата.

Одлазим сутра пјемчаном
кристиалном стазом, сирудова
ал' на том путу, молим те, бар
покушај сјетом нашу љубав
чуват'.

Двије сузе, сјајне сузе, саткале
су златну ноћ,
тапнуле су срцу тихо да ћеш
мени опет доћ'.

Двије сузе на твојој лицу тапнуле
су срцу тихо
да ћеш опет мени доћ' опет мени
доћ'.

ПЕСМУ НЕДЕЉЕ: ДВИЈЕ
СУЗЕ можете чути у поне-
дељак, 24. јуна ове године
у емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО
која се налази на I програ-
му Радио-Београда од 20,00
до 22.00 часа.

ПРЕМДА НИСАМ
ПЕСНИК А НЕМАМ
НИ МУЗЕ, ЗА ТОБОМ
САМ ПРОЛИО ДВЕ
ЦЕЛЕ СУЗЕ...



БЕОГРАДСКО ПРОЛЕЋЕ 74

Традиционални фестивал забавне музике „Београдско пролеће“, у ствари само финални концерт, одржан је почетком маја. Тринаеста по реду смотра латинских нота разликовала се овог пута била је од других фестивала и то не само по квалитету изведених композиција већ и по избору извођача. Аутори примљених песама одрекли су се многих „чувених“ интерпретатора и поклонили поверење младима што је донело целом „Београдском пролећу“ пријатно освежиње. Захваљујући томе до изражаја су дошли: Драган Мијалковски, група „Сунце“, „Лутајућа срца“, Јадранка Стојаковић, Душан Прелевић и пријатељи, група „777“ и ансамбл „С времена на време“. Да су млади доминирали види се и по коначном пласману.

Стручни жири састављен од деветорице југословенских композитора доделио је прво место Новосањанима Ратку Краљевићу и групи „Сунце“ који су извели композицију Јована Адамова „Једна звезда“. Друго место поделили су Корнелије Ковач и Војкан Борисављевић. Ковачеву композицију „Волим те“ одлично је извела Бисера Веленталић уз групу „Сам“, док је Борисављевићеву песму „Иди, душо моја“ веома добро интерпретирао Драган Мијалковски уз помоћ дуета „Ганеша“. Треће место припало је Душану Прелевићу који је са својим пријатељима извео вероватно највећи хит фестивала — Ковачеву песму „Врати ми снове за двоје“.

Била би неправда не споменути занимљиво остварење Љубана Никовића и ансамбла „С времена на време“. Њихова „Јана“, заснована на народном мелосу, веома је оригинална. Као интерпретаторе треба издвојити Елду Вилер, Сенку Веленталић, „Лутајућа срца“ и Јадранку Стојаковић.

БАХ НА ГИТАРИ

Познато је да млади инструменталисти морају много да покажу да би их љубитељи и познаваоци класичне музике признали.

Француског гитаристу Клода Кјарија (CLAUDE CIARI) су признали. Каријеру музичара Кјари је почео почетком шездесетих година оснивајући прве француске бит-ансамбле. Убрзо је схватио да му музицирање у групи много не одговара, продао је електричну и набавио одличну концертну гитару. Определио се за извођење композиција чувених аутора (Дворжака, Баха и других) али и попу-



ларних хитова у аранжманима за једну гитару. Већ 1965. осваја Гран При Француске музичке Академије. После великог успеха у париској сали „Олимпија“ (1966) добио је позиве готово из читавог света. Гостовао је у Јапану, Аргентини, Канади, Мадагаскару, Финској, а у Шпанији, земљи гитаре доживео је прве овације, његове плоче могу се наћи у више од 15 земаља.

Клод Кјари је врло свестран. Говори 6 језика, спретно води једну малу диско кућу, успешно аранжира и добар је продуцент. У оцени његовог музицирања критичари су једнодушни: пред њим је блистава каријера. И више од тога: многи га већ убрајају у најбоље гитаристе наших дана.

Петком у Забавнику,
а понедељком
на Радио-Београду I,
у емисији
ВЕЧЕ УЗ РАДИО,
најбољи
певачи,
ансамбли
и хитови!

РАДОЈКА ШВЕРКО

Ријечанка Радојка Шверко, вероватно најцењенија југословенска певачица у свету стекла је углед захваљујући колико маркантном гласу и лепом изгледу толико и стицају срећних околности. Од оне вечери када јој је телефонирао Алфи Кабиљо и предложио јој да уместо Татјане Грос заступа Југославију на музичком фестивалу у шпанском градићу Пуерто де ла Круз, прошло је пет година. У међувремену Радојка је искористила све указане прилике и да нас је не само једна од наших најбољих интерпретатора већ и звезда међународних позорница. То је певачица за коју се може тврдити да има више понуда у иностранству него кон нас.

Рођена је 9. априла 1948. године у истарском градићу Пазину. Завршила је средњу економску школу у Ријеци где 1962. године први пут излази на позорницу као певачица аматер. Једно време сарађивала је са ансамблом „Истра Корт“. Године 1963. у емисији „микрофон је ваш“ осваја прво место и захваљујући том успеху годину дана касније појављује се на малом екрану у емисији „Црно на бијело“. Касније је певала полупрофесионално по Приморју где је учествовала на мањим фестивалима.

Праву шансу добила је 1969. године када „ускаче“ уместо Татјане Грос и одлази у Шпанију. На фестивалу у Пуерто де ла Крузу извела је Кабиљову композицију „Наш свијет“ и освојила прву награду. Уследили су многи позиви. Она је 1970. изабрала фестивал у Рију и ту постигла највећи успех у каријери. Певајући Кабиљову песму „Свијет је мој“ она је на највећем фестивалу Бразила и Јужне Америке, освојила друго место и награду Џенис Џоплин (по чувеној америчкој певачици која је тада умрла) за најбољу интерпретацију. Касније је певала на многим фестивалима и освајала награде на Малти и у Барселони. Последњи велики успех постигла је прошлог лета у Атини где је на „Олимпијади песме“ освојила „Златну плочу“ као најбољи интерпретатор фестивала. Гостовала је широм света, почев од истока Совјетског Савеза па до Јужне Америке. У иностранству снима за диско куће RCA и PHILIPS.

У Југославији важи за једну од водећих певачица. Радо је виђен гост на свим великим приредбама. Певала је на свим значајним фестивалима а освајала награде у Сплиту и Загребу.

За њу се не може казати да је популарна код нас у класичном смислу. Она својом појавом и певањем не изазива неконтролисана „изливе одушевљења“ али плени квалитетима правог уметника. Веома озбиљна, професионално савесна, она увек тежи да својим маркантним гласом свакој песми да нове вредности.

СЛОБОДНО ПИТАЈТЕ

Волео бих да сазнам нешто више о групи „Степенволф“ и називе свих њихових плоча. Унапред захваљујем.

Срећко Јовичић,
11500 Обреновац

Чувени амерички рок састав „Степенволф“ (STEPPENWOLF) основан је 1967. године. Сачињавали су га некадашњи чланови канадске групе „Спероуз“ (SPARROWS). Састав који је добио име према чувеном Хесеовом роману „Степски звук“ гајио је такозвани „тешки рок“ уз неумњив утицај блуза. Група је скренула пажњу на себе хитом „Рођен да буде дивљи“ и музиком за филмове „Кенди“ (CANDY) и „Јахачи шалевације“ (EASY RIDERS). Познати као врло добри музичари, чланови групе радо су се одзивали позивима да учествују на великим фестивалима. (Торонто, Монреј и Бат). После више измена у саставу група је изгубила у оригиналности звука и распадала се крајем 1972. године. Због великог интересовања публике чланови групе су се у неколико наврата поново сакупљали и свирали. Певач Џон Кеј има успеха као соло-певач.

Чланови првобитне поставе групе: „СТЕПЕНВОЛФ“: Џон Кеј (JOHN KEY) певач и гитариста; Голди Мек-џон (GOLDY McJOHN), оргуљаш;

Мајк Монарх (MIKE MONARCH) гитариста; Ник Сент Николас (NICK ST NICKOLAS) бас-гитариста и бубњар Џери Едмунтон (JERRY EDMUNTON).

Најпознатији хитови: (BORN TO BE WILD); (MAGIC CARPET RIDE); (DON'T STEP ON THE GRASS); (FOR LADIES ONLY).

АЛБУМИ: STEPPENWOLF (RCA 68); AT YOUR BIRTHDAY PARTY (67); STEPPENWOLF 2 (S. DUNHILL 69); EARLY STEPPEN-

WOLF (S. DUNHILL 69); MONSTER (S. DUNHILL 70); STEPPENWOLF LIVE (PROBE 70); STEPPENWOLF THE SEVENTH (PROBE 70); STEPPENWOLF GOLD (PROBE 71); FOR LADIES ONLY (PROBE 71); REST ON PEACE (PROBE 72); GREAT LITS (PROBE 73).

Албуми Џона Кеја: FORGOTTEN SONGS AND UNUSING HEROES (PROBE 72); MY SPORTING LIFE (PROBE 73).



ПОЛИТИЧКИ
ЗАБАВНИК

РАДОЈКА ШИВЕРКО



Снимио: М. Вучићевић

ГОСТ

Фантастична прича
СТИВН БАР



из будућности

Лист „Њујорк тајмс“ од 5. фебруара 1970. донео је следећу вест:

„Ноћас у 3.30 часа, на психијатријском институту Кинг каунти болнице, у сну, познати писац Џон Винтон...“

Ах, ви глумци!

„Проклетство“, помислио сам, мора да сам мртав!“

Кад се пробудите и не препознате ништа и никога око себе, онда значи да сте мртви. Човек који је седео преко пута мене није изгле-

Један младић је у том тренутку ушао у просторију. Имао је дугу косу, али је тај његов хипи-изглед кварило старомодно одело.

Одједном сам схватио да се налазим у Енглеској, мада ми није било јасно како сам се ту обрео, и да су ове новине на столу нове, тек изишле из штампарије. Човеково одело је сада добило сасвим одређено значење: ово није било само путовање преко Атлантика, већ и кроз време.

— Знам да вам то може изгледати смешно — рекох — али ја долазим из једног другог времена... Хоћу да кажем, до малочас сам био...

Човек је устао.

— Знате, ту нешто није јасно — рекао је. — Изненада сте се појавили овде... једно сасвим ново лице... Укратко, хоћете ли ми рећи ко сте?

Устао сам и ја.

— Господине, хтео бих да покушам да вас убедим у немогуће.

Мој тон је морао изгледати сувише помпезан, јер ме је он погледао некако чудно.

— Седите, молим вас — рекао је и притиснуо звонце које је лежало пред њим.

— Али — инсистирао сам — ја долазим из будућности!

Правио се да ме није чуо, а онда је дигао поглед и шапнуо ми:

— Молим вас, не говорите тако

**ВАШИ ЗАКЉУЧЦИ
О ПОСЛЕДИЦАМА
ЈЕДНОГ ВЕЛИКОГ
РАТА ПРИЛИЧНО СУ
ИСПРАВНИ,
АЛИ ЗА ТОГ ВАШЕГ
ХИТЛЕРА НИКАД
НИСАМ ЧУО —
ОДГОВОРИО МИ ЈЕ
ПРЕДСЕДНИК
КРАЉЕВСКОГ ИСТО-
РИЈСКОГ ДРУШТВА.**



— Моји саговорници су ми се чудним, старомодним оделом

дао ни нестрпљив ни изненађен. Једноставно, очекивао је шта ћу да кажем.

А ја сам покушавао да се приберем. Као да се нека магла разилазила око мене. Приметио сам да је човек прилично млад, али да је одевен као старац.

— Могу ли вас понудити пићем? — рече човек кад се ћутање сувише одужило.

Поглед ми је пао на новине које су лежале на столу. Био је то примерак „Манчестер гардијана“ од 12. јануара 1909.

— Драги пријатељу, потпуно вас разумем. Ви глумци...

— Зашто мислите да сам глумац?

— Па, ваше одело...

**Ни ђијан,
ни луг**

Магла се сасвим разишла. Није више било никакве сумње: вратио сам се 61 годину уназад, отприлике у време кад се родио мој отац.

гласно. Не бих желео да вас чују други чланови клуба.

Дошао је келнер, са фризуром какве сам гледао на фотографијама с почетка овог века.

— Два дупла вискија — рекао је човек и нервозно ми се осмехнуо. — А сад, причајте.

— Ја долазим из будућности — понових.

— Па, то сте већ рекли — рече он замишљено, пажљиво ме гледајући. — Очигледно, нисте пијани, а не изгледате ни луди. Значи, нешто друго је у питању... Хм, ред је да се представим. Зовем се Бренг-

дон, доктор Бренгдон... Морам признати да ми ништа није јасно... Изволите, попијте свој виски.

— Постоји само један начин да вас уверим да говорим истину — рекох. — Али, да се и ја вама представим. Зовем се Џон Винтон и не припадам овом клубу... Дакле, шта може учинити човек који долази из будућности? Може да предвиђа догађаје.

Климнуо је главом.

— Тачно. Ако успете, то ће заиста бити доказ да говорите истину.

**Коњи
и рајбови**

Смешећи се, узео је са стола новине и отворио их.

— Ево имена коња који учествују у сутрашњој трци у Тјуксберију. Ако сте у стању да ми кажете који ће победити, не само што ћете доказати своју тврдњу, већ ћете ми учинити велику услугу.

— Не, нисам у стању — рекох. — Како бих, до ђавола, то могао знати? Трка од пре шездесет и једну годину! Па у то време још нисам био ни рођен!

— Ах, да. Али, неких ствари се ваљда сећате. Крупних догађаја, ратова и томе слично.

— Свакако. Сећам се два велика светска рата, и...

— Два? Претпостављам да говорите о сукобу између нас и Немачке, који ће вероватно захватити и Француску и Русију.

— Да, то је први. Почео је 1914... Суво ме је прекинуо:

— Стручњаци такође помињу тај датум као врло вероватан почетак рата. Али, наставите.

— Рат ће избити трећег августа... или четвртог. А можда и првог. — Одједном, нисам више био сигуран у своје знање.

Он слеже раменима.

— Ратови обично почињу у јесен, после жетве. То свако зна. — Отпио је гутљај вискија. — Ништа друго сем ратова...

— Па... ускоро ће се појавити један изум звани аероплан...

— Драги пријатељу, пре шест година су браћа Рајт и Кити Хоук, у Каролини...

— У Северној Каролини — исправих га.

Он настави као да ме није чуо:

— То је само почетак. Ова на-права ће тек у рату бити усаврше-на и оспособљена за крупније за-датке. О томе можете читати у свим новинама... Знате, не бих хтео да будем неучтив, поготову што ви изгледате убеђени у оно што кажете, али мислим да је нај-бољи начин да вам избијем из гла-ве ове... ове ваше идеје, да пред-видите нешто заиста конкретно... Чекајте мало, имам идеју! Видите ли она два човека што управо ула-зе у дворану? Онај старији је сер Остин Џенкс, председник Краљев-ског историјског друштва, а онај други је чувени физичар Едингтон.

— Ја знам за Едингтона — узвик-нух задовољно. — Он ће... он ће постати, поред Ајнштајна, једна од највећих фигура у науци.

Бренгдон је набрао чело.

— Да, сви ми то предвиђамо. А-ли, ко је тај Ајнштајн? — Нагао се према мени и тихо рекао: — Моја идеја је да их позовемо за наш сто. Могли бисмо им рећи да смо се опкладили ко ће успешније предвидети догађаје за следећих шездесет година.

Ово није иџра

Окренуо се и махнуо руком оној двојици, позивајући их да нам се придруже.

Све ми је брујало у глави док им је Бренгдон говорио о мени.

Кад је поменуо Ајнштајна, Единг-тон се одмах заинтересовао.

— Шта знате о Ајнштајну? — у-питао ме је. — Пратите ли његов рад? Наравно, и ви сте математичар?

— Не, нисам. Ја сам писац. Међу-тим, сви знају за њега. Он је... открио теорију релативитета. На-равно, о томе знам само као лаик, из популарних написа. Знаш и за вашу књигу о астрономији наме-њеној широкој публици.

Едингтон ме је збуњено гледао.

— Моја књига о астрономији? Ја нисам написао никакву књигу о астрономији за широку публику. Можда сте ме помешали са Болом?

Приметио сам да Бренгдон све то слуша веома пажљиво. Најед-ном, Едингтон прсну у смех.

— Ал' сам глуп! Заборавио сам да је ово игра. Дакле, ви кажете да ћу написати популарну књигу о а-строномији? Да знате, то није ло-ша идеја.

— Џенкс, Еди — умеша се Бренг-дон. — Ово није игра. Винстон стварно верује да може предскази-вати будућност, па вас молим да ми помогнете да ово разјасним. И-

ли он стварно долази из будућно-сти, или је варалица.

— Ја нисам варалица! — узвик-нух устајући. — Ја стварно дола-зим из 1970. године!

Бомбе на Лондон

Чело су ми оросиле капи зноја. Енглези су ме гледали помало за-бринито. Седох и наставих што сам могао мирније:

— Извините за овај испад, али морате ме схватити. Долазим из бу-дућности као што сам већ рекао Бренгдону, и мислио сам да то могу доказати предсказујући будуће до-гађаје, за вас будуће.

Напољу је већ падао мрак. Убе-ђивао сам себе да морам остати прибран. Треба да предсказујем са-мо оно што сигурно знам, а што ће за њих бити ново. Али, шта?

— Наравно, најбоље знам ско-рашње догађаје — рекох — скоро-шње са моје тачке гледишта, а вео-ма удаљене од вас. Али, покушаћу са онима који су вам ближи... Дакле, после Версајског уговора...

— Шта? — рече Џенкс.

— Уговор којим је окончан први светски рат. Њиме нису биле задо-вољне централне силе, па је пет-наест година касније у Немачкој дошао на власт човек по имену Хитлер. Он је успоставио фаши-стички режим у земљи... то јест нацизам.

Нисам знао шта више да кажем. Сер Остин Џенкс ми се осмехну.

— Драги мој младићу, то је вео-ма вешта анализа. Управо ових да-на разговарао сам с неким колега-ма о последицама једног рата ве-ликих размера. Наравно, за тог ва-шег Хитлера нисам чуо, али што се тиче осталих закључака...

— До ђавола, зашто ми не веру-јете? — рекох, трудећи се да не дижем тон, али у дворани беше на-стао тајац. Сви су гледали према нашем столу. Тек тада приметих да сам опет био устао.

Сад се више није могло натраг. Морао сам их убедити да говорим истину.

— Биће бачене бомбе на Лон-дон... можда и на сам овај клуб. Ковентри ће бити потпуно разорен. То ће бити тешко искушење за вас...

Погледао сам сер Остина, очеку-јући подршку, али он је нешто ша-путао једном келнеру. Бренгдон ме је чудно гледао.

Нисам се могао уздржати да не прснем у смех. Заиста су били сме-шни.

— Не знам имена коња који ће победити на вашим тркама — на-ставих љутито — не знам добро ни вашу историју, али ћу вам ипак по-нешто рећи из ње... Ево...

Окренуо сам се према Едингто-ну, али он је гледао некуд у страну. Тада видех два крупна човека у белим мантилима како иду према мени...



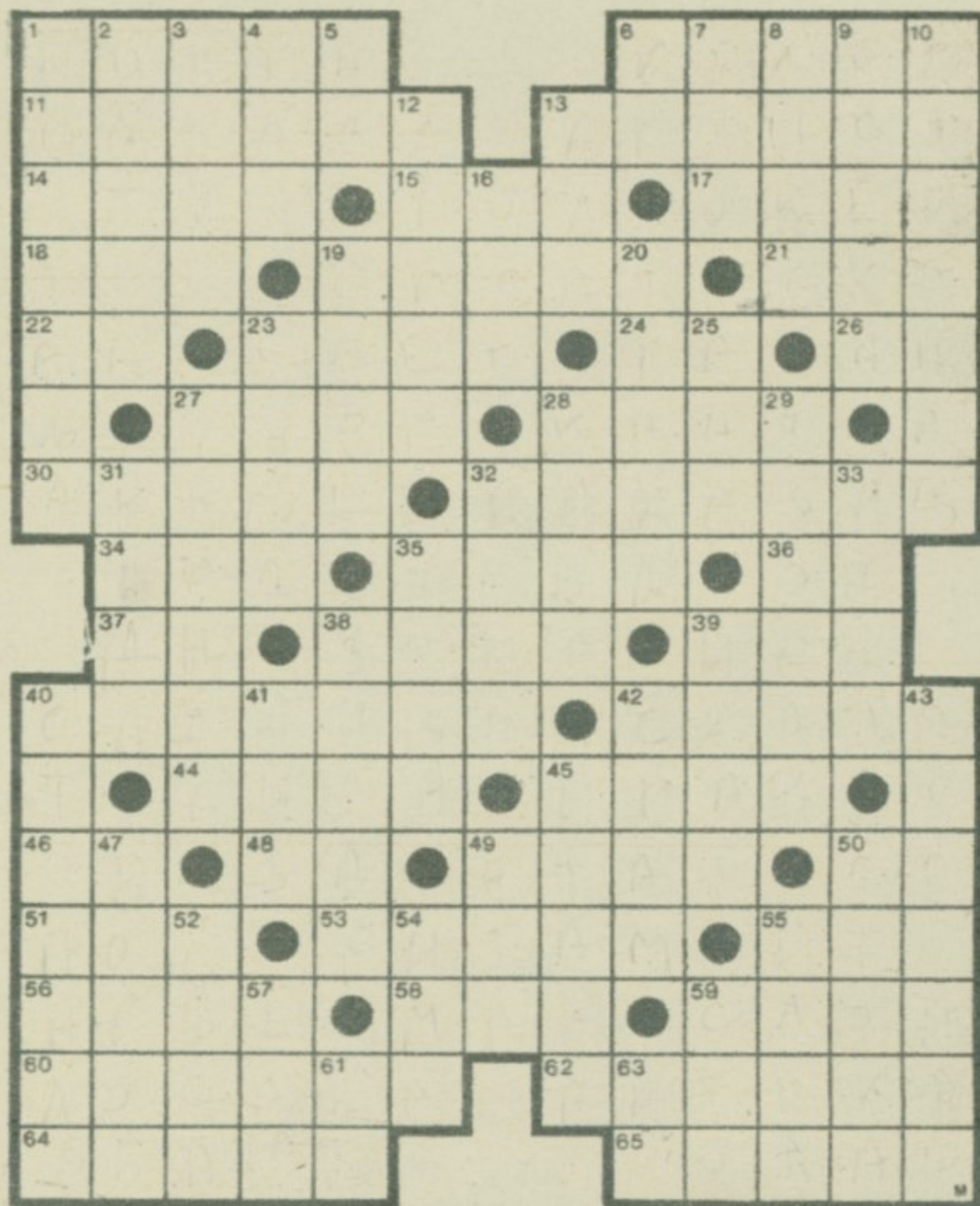
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) стаза за узлетање и спуштање авиона, 6) див, голијат, 11) спремиште за храну, 13) уметник у циркусу, 14) није нов, 15) место у Вачкој на Тиси, 17) холандски тенисер (Том), 18) бодља, 19) део вишеспратнице, 21) лука у Израелу, 22) иницијали аме-ричког писца Поа, 23) спортска манифестација, 24) хемијски знак за радијум, 26) немачки предлог, 27) прекор, 28) немачки филозоф (Имануел), 30) хемијски елемент, 32) мали залив, 34) држава у Африци, 35) врста водоземца, 36) лична заменица, 37) иницијали нашег спортског ТВ коментатора, 38) годишње доба, 39) римска богиња срибе, 40) однегована биљка у расаднику, са-ђеница, 42) индијански трофеј, 44) опера Ђузепе Вердија, 45) становник једне европске острвске државе, 46) скраћеница за: опус, 48) ауто-ознака за Зајечар, 49) лако испарљива течност, 50) хемијски знак за стронцијум, 51) стојер, 53) равномерно кре-тање, 55) јапански политичар и државник (Хиробуми), 56) вр-ста четинара, 58) индустријска биљка, 59) крах, пропаст, 60) град у Замбији, 62) старина, 64) појас између копна и мора, 65) снажан, јак.

УСПРАВНО:

1) кревет, лежај, 2) наше највеће полуострво, 3) просторија за становање, 4) пустиња у Индији, 5) ономотопеја пасјег лавеза, 6) иницијали македонског песника („Бели мугри“), 7) наш књи-жевник (Бихаљи Мерић), 8) планинска област у Хрватској, 9) спуштање нивоа морске површине, 10) туђинац, 12) јединица за мерење јачине електричне струје, 13) аждаја, 16) јединични век-тор, 19) велики копнени сисар, 23) врста змије, 25) наша филмска глумица (Карић), 27) држава у Африци, 28) република у Сред-њој Америци, 29) стваралац, 31) минерал, 32) притока Неретве, 33) летопис, 35) метална нит, 38) грађевински радник, 39) први летач по митологији, 40) део ноге, 41) ред, 42) стид, 43) подметач пожара, 45) родно место Одисеја, 47) обруб, ивица, 49) грчко сло-во, 50) марва, 52) планина у Србији (1509 м), 54) перуанска пева-чица (Сумак), 55) наш песник (Војислав), 57) марама око врата, 59) троцифрен број, 61) једанесто и прво слово латинице, 63) ау-то-ознака за Ново Место.



РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) импресионизам, 12) лире, 13) трс, 14) сама, 15) нив, 16) врата, 18) Рур, 19) ја, 20) планина, 22) Ра, а, 23) длаж, 24) Наса, с, 26) Дрини, к, 29) лирик, 31) а, а, 32) Китон, 35) Рада, 36) КС, 38) Ђурак, 40) к, е, 41) Буна, 43) народ, 45) ат, 47) анода, и, 49) нагло, к, 51) перо, 53) мола, р, 54) ас, 56) тетреби, 58) ко, 59) Лир, 61) „Скала“, 62) три, 63) атар, 65) ало, 66) врат, 67) „Робинзон Крусо“.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор НИП „ПОЛИТИКЕ“ Милољуб Лазаревић.

Главни и одговорни уредник „Политикиног забавника“ Живорад Стојановић, технички уредник Вла-динир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 132,00 дина, полугодишња 66,00 дина, тримесечна 33,00 дина. Претплата за иностранство: годишња 264,00 дина, полугодишња 132,00 дина, тримесечна 66,00 дина. Уплате на текући рачун 60801-601-822. Годишња претплата у страниј валути: DM 46 — S 16 — Fr 73 — Sfr 53 — Zgr 73. Девизне уплате за иностранство преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански факс 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711.

На основу нишлења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-29 73-82 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП



ФАНТОМ:
ЗЛАТНИ
НАРОД

НАРАНЧА ФРУТОЛИНО
 ЈАБУКА ФРУТОЛИНО
 ЕКСТРА МЕДОЛИНО
 ЧОКОЛИНО
 МЕДОЛИНО
 ФРУТОЛИНО



НОВИ ПРОИЗВОДИ ДЕЧЈЕ ХРАНЕ ПОДРАВКА



Подравкина дечја храна —
 укусна храна за
 најмлађе,
 младе
 и мање младе!





ПОШТИНИИ
ЗАБАВНИК



Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Граин Забавниче,

СЕДАМ СЕКРЕТАРА СКОЈ-а

Молим те да у Малој пошти наведеш имена седам секретара СКОЈ-а и године кад су живели.

Емин Гулен,
Витољ

Седам секретара СКОЈ-а су били: Златко Шнајдер (1903—1931), Паја Маргановић (1904—1929), Ми-
жо Орешки (1905—1925), Јанко Ми-
шић (1900—1929), Пера Поповић —
Ага (1905—1930), Јосип Колумбо
(1905—1930) и Јосип Дебељак
(1902—1931). Сви седам секретара
СКОЈ-а погинули су у крвавим
сукобима с полицијом у времену
од 1929. до 1931. или су умрли по-
сле зверских мучења.

ЦЕО ЖИВОТ — НЕКОЛИКО САТИ ЉУБАВИ

Сваког лета над ријеком видим велике ројеве водених цвјетова па те молим да напишеш нешто више о овим инсектима.

Јелена Ђуричић,
Славонски Брод

Водени цвет је одувек био сим-
бол за краткотрајан живот сав
повећен — љубави. Наиме, овај
инсект живи само неколико часо-
ва и јак нагон у његовом тананом
и нејаком телу тера га да за то

кратко време обезбеди продужење
врсте. Цело тело водених цвјетова
је слабо развијено и меко. Ноге
су им јако редуковане јер им за
време овако кратког живота нису
ни потребне. Имају мала, троугла-
ста и веома нежна крила. За лет
им није потребна велика снага,
цело тело је веома лагано, и овак-
ва крила сасвим добро издрже у
вишечасовном разиграном свадбе-
ном лету. Уони апарат воденог



цвјета је закривљен а понекад га
и нема. Одраслој женки храна
није ни потребна, јер енергија,
неопходна за тај једини дан жи-
вота, акумулирана је за време од
једне, две, три па чак и четири
године које је, као активна ларва,
провела у води. Како не узимају
храну, водени цвјетови немају ни
активан систем за варење па и то
њихово ионако лагано тело чини
још лакшим и лепршавијим.

Водени цвет је најпознатији по
овом свадбеном лету. Овај лет се
одвија тако што разиграна маса,
састављена од неколико стотина,
понекад и хиљада јединки, већи-
ном мужјака, лети у висињу и за-
тим нагло слеће наниже. Ова чуд-
на свадба почиње и завршава се
на обалама или изнад воде река

и језера. Због свега тога живот во-
деног цвјета опеван је у песмама
као симбол пролазности. После
обављеног продужавања врсте, кад
је женка већ положила јаја у во-
ду или под влажну стену, поети-
чан живот одраслог воденог цвјета
завршава се прилично прозаично:
најчешће их поједу рибе кад по-
падају на воду или их, већ мртве,
скупљају чистачи улица.

ЈЕДНА ЛУЛА — НЕКОЛИКО ПУШАЧА!

Молим те да у Малој пошти објасниш шта су то наргиле.

Војислав Добрић,
Лесковац

Наргиле су посебна врста источ-
њачког прибора за пушење. Само
име ове необичне и сложене луле
потиче од персијске речи „наргил“
што значи кокосов орах. Дим из
луле која се налази на врху нар-
гиле пролази кроз цев дугачку 1
до 2 метра и она је једним крајем
уроњена у нарочиту посуду с во-
дом. Код неких наргила та посуда
је начињена од љуске кокосовог
ораха или његовог јајета. При пу-
шењу на наргилу увлачи се рас-
клањен дим. На једне наргиле мо-
же у исто време да пуши више
пушача, сваки на своју цев.

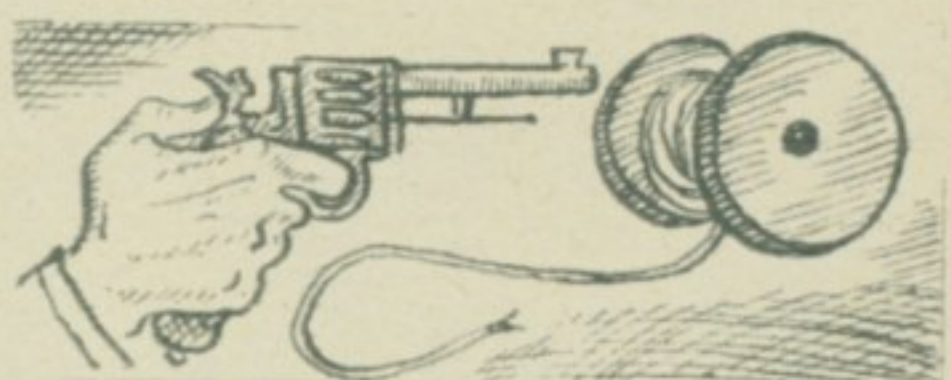
РЕВОЛВЕР СЛАВИЈИ ОД ТЕЛЕГРАФСКОГ КАБЛА

Занима ме да ли је чувени кон-
структор револвера Колт прона-
шао још нешто осим оружја по
којем је познат.

Радојица Добросављевић,
Горњи Милановац

Године 1835. амерички пуковник
Семјуел Колт (1814—1862) констру-
исао је аутоматски револвер на
добош, који је добио име по свом
изумитељу. Овим типом револве-
ра, из којег се за неколико секун-
ди могло прецизно и без пушења
испалити више метака, решавани
су бројни двобоји и убијено много
људи. Семјуел Колт је такође из-

радио нацрт и за једну другу вр-
сту оружја, сличну револверу само
по томе што пуца и убија. Реч је



о противподморничкој мини на е-
лектрично паљење. Међутим, мало
је познато да је овај исти Семјуел
Колт само осам година после кон-
струисања свог чувеног револвера,
тачније 1843, конструисао подмор-
ски телеграфски кабл, који је кас-
није положен између Фајер Ај-
ленда и Њујорка. Али, Колт се
много чешће спомиње као кон-
структор оружја које је служило
за убијање него као изумитељ под
морског телеграфског кабла који
је служио за међусобно повезива-
ње људи.

ВЕЛЕМАЈСТОР ИЗ ХАВАНЕ

Желео бих да сазнам кад је
живео чувени шаховски велемај-
стор Капабланка и колико година
је био светски првак.

Стеван Богвић,
Сремска Митровица

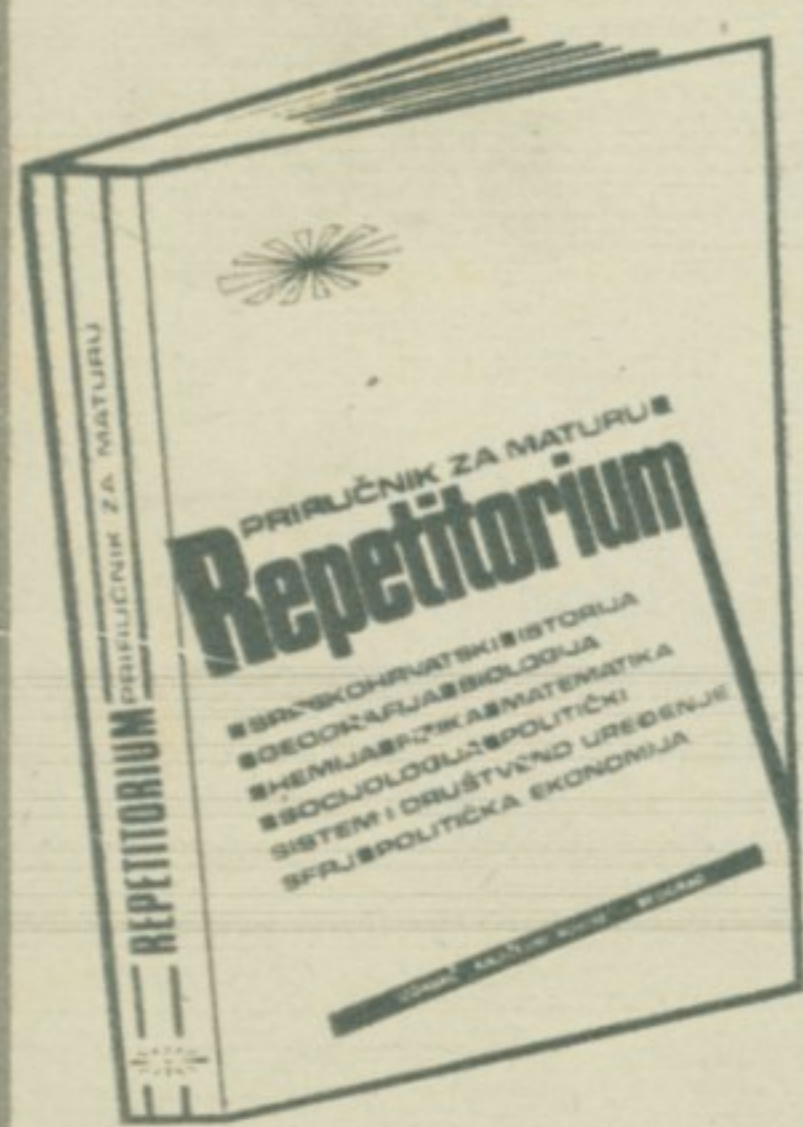
Хосе Раул Капабланка, кубан-
ски шаховски велемајстор, живео
је од 1888. до 1942. године. Светски
првак у шаху био је шест година:
од 1921. до 1927. и у то време био
је готово непобедив. Бавио се и



теоријом шаха. Позната су му де-
ла „Основи шаха“ и аутобиограф-
ска књига „Моја шаховска кари-
јера“ која је преведена и код нас.
У његову част у Хавани се сваке
године одржава велики Капаблан-
кин турнир на којем учествују нај
познатији шахисти многих земаља.

УЧЕНИЦИ — СРЕДЊОШКОЛЦИ!

ЦЕЛА МАТУРА У ЈЕДНОЈ КЊИЗИ!



Са приручником за матуру — ре-
петиторијумом — у коме је прегледно
и сажето изложено градиво из срп-
скохрватског језика, географије, ис-
торије, биологије, хемије, физике,
математике, социологије, политичке
економије, политичког система и
друштвеног уређења СФРЈ по на-
ставним плановима од I до IV раз-
реда.

Ово је ново, прерађено и допуњено
издање на коме је радила група по-
знатих педагога, тако да РЕПЕТИ-
ТОРИЈУМ представља јединствен
приручник за успешно обнављање
градива у току школске године, а
посебно у време припремања заврш-
ног испита школе — матуре.
Репетиторијум можете добити по-
узећем, по цени од 60.— дин. ако
пошаљете писмо или дописницу са
наруџбеницом на НЦП „КЊИЖЕВ-
НЕ НОВИНЕ“, Француска 7, 11001
Београд, пошт. факс 23.

$$\log x = \cos 60^\circ \\ \Rightarrow x = \sqrt{10}$$

КАКО СЕ РЕШАВАЈУ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ

Лако и брзо можете и сами научити из књига „ИЗРА-
БЕНИ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ“. Нудимо вам четири
књиге које садрже целовиту изразу свих задатака из мате-
матике за гимназије, техничке и остале средње школе (I
књига — Алгебра за I разред, II књига — Алгебра за II
разред, III књига — Тригонометрија и алгебра за III разред
и IV књига — Аналитичка геометрија, низови, диференци-
јални и интегрални рачун и стереометрија за IV разред).
Наручите дописницом или писмом са назнаком које књиге
желите на адресу: МАТЕМАТИКА — 71001 Сарајево, п.п. 64.
Књиге ћете одмах добити и платити поштару кад вам до-
несе (поузећем). Цена сваке књиге је 60 динара. Ко наручи
све четири књиге заједно, платиће свега 190 динара!

